

PROGRAMUL NAȚIONAL DE REFORMĂ 2015

BUCUREȘTI

APRILIE 2015

CUPRINS

1. INTRODUCERE	5
2. CONTEXT ȘI SCENARIU MACROECONOMIC	7
3. PUNEREA ÎN APLICARE A RECOMANDĂRIILOR SPECIFICE DE ȚARĂ	11
4. EVOLUȚII ÎN ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR EUROPA 2020	32
4.1 ÎNDEPLINIREA ȚINTELOR NAȚIONALE EUROPA 2020	32
4.2 IMPLEMENTAREA MĂSURILOR PENTRU ATINGEREA ȚINTELOR NAȚIONALE EUROPA 2020	33
5. MĂSURI SUPLIMENTARE DE REFORMĂ ȘI UTILIZAREA FONDURILOR STRUCTURALE	49
5.1 MĂSURI DE REFORMĂ	49
5.2 CORELAREA OBIECTIVELOR NAȚIONALE EUROPA 2020 CU PRIORITĂȚILE DE FINANȚARE PENTRU PERIOADA 2014-2020	63
6. ASPECTE INSTITUȚIONALE ȘI IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE	68
ANEXA 1	70
ANEXA 2	71

ABREVIERI

AM	Autoritate de Management
ANAF	Agencia Națională de Administrare Fiscală
ANC	Autoritatea Națională pentru Calificări
ANCPI	Agencia Națională de Cadru și Publicitate Imobiliară
ANCSI	Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare
ANFP	Agencia Națională a Funcționarilor Publici
ANI	Agencia Națională de Integritate
ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPIS	Agencia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială
ANPM	Agencia Națională pentru Protecția Mediului
ANR	Agencia Națională pentru Romi
ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
ANRMAP	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
AFIR	Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
BAS	Bugetul Asigurărilor de Șomaj
BEI	Banca Europeană de Investiții
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIM	Biroul Internațional al Muncii
BM	Banca Mondială
BNR	Banca Națională a României
CC	Consiliul Concurenței
COM	Comisia Europeană
CNDIPT	Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic
CPM	Cancelaria Primului Ministru
CSM	Consiliul Suprem al Magistraturii
DNA	Direcția Națională Anticorupție
DLAF	Departamentul pentru Lupta Antifraudă
DRP	Departamentul pentru Relația cu Parlamentul
FEAD	Fondul European pentru Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FMI	Fondul Monetar Internațional
FSE	Fondul Social European
FESI	Fonduri Europene, Structurale și de Investiții
JEREMIE	Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INM	Institutul Național de Magistratură
INS	Institutul Național de Statistică
INSP	Institutul Național de Sănătate Publică
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MC	Ministerul Culturii
MCV	Mecanismul de cooperare și de verificare
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MECT	Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului
MEIMMA	Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri
MECS	Ministerul Educației și Cercetării Științifice

MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MJ	Ministerul Justiției
MMFPSPV	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MO	Monitorul Oficial al României
MSI	Ministerul pentru Societatea Informațională
MS	Ministerul Sănătății
MT	Ministerul Transporturilor
OI	Organism Intermediar
PICCCJ	Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
PO	Program Operațional
PO AT	Programul Operațional <i>Asistență Tehnică</i>
POS CCE	Programul Operațional Sectorial <i>Creșterea Competitivității Economice</i>
PO DCA	Programul Operațional <i>Dezvoltarea Capacității Administrative</i>
POR	Programul Operațional Regional
POS DRU	Programul Operațional Sectorial <i>Dezvoltarea Resurselor Umane</i>
POS Mediu	Programul Operațional Sectorial <i>Mediu</i>
POP	Programul Operațional pentru Pescuit
POS T	Programul Operațional Sectorial <i>Transport</i>
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SPO	Serviciul Public de Ocupare

1. INTRODUCERE

Programul Național de Reformă (PNR) constituie platforma-cadru pentru definirea reformelor structurale și a priorităților de dezvoltare care ghidează evoluția României până în anul 2020, în concordanță cu traiectoria de atingere a obiectivelor *Strategiei Europa 2020*.

În conformitate cu instrucțiunile *Secretariatului General al Comisiei Europene*, PNR se actualizează anual, pentru a prelua prioritățile stabilite prin *Analiza Anuală a Creșterii, Orientările generale privind ocuparea forței de muncă, Orientările generale privind politica economică* și alte angajamente asumate de statele membre în procesul *Semestrului European*.

Programul Național de Reformă 2015 al României vizează fructificarea potențialului de creștere prin stimularea competitivității și productivității, consolidarea coeziunii sociale și teritoriale, crearea de noi locuri de muncă - toate acestea urmărind reducerea decalajelor față de celelalte state membre ale *Uniunii Europene (UE)*. Asumarea reformelor structurale cheie pentru economia și administrația românească permite concertarea eforturilor și resurselor naționale pentru modernizarea economiei și societății românești și susține convergența economico-socială.

Elaborarea și aplicarea *PNR 2015* coincide cu revenirea economică, actuala perioadă fiind văzută ca o oportunitate majoră de implementare a unor măsuri de reformă structurală care să crească capacitatea economiei românești de a face față pe termen lung presiunilor competitive globale, de a atrage investiții străine directe și de a crea locuri de muncă.

*Comunicarea Comisiei Europene privind Analiza Anuală a Creșterii 2015 (AAC)*¹ stabilește prioritățile economice, de investiții și sociale menite să orienteze acțiunea UE și a statelor sale membre în anul 2015, în vederea stimulării creării de locuri de muncă, în conformitate cu *Strategia Europa 2020* și cu orientările politice ale președintelui *Comisiei Europene*.

Documentul menționează faptul că, în pofida eforturilor depuse atât la nivel european, cât și național, redresarea economiei europene este mai lentă decât se anticipa anul trecut. Astfel, criza economică a declanșat o criză socială fără precedent, iar redresarea economică modestă împiedică eforturile de reducere a nivelurilor înalte ale șomajului. Ca răspuns la ultimele evoluții la nivel economic, Comisia Europeană recomandă trei priorități majore de acțiune pentru politica economică și socială a UE în anul 2015:

- stimularea investițiilor;
- un angajament reînnoit în favoarea reformelor structurale;
- garantarea responsabilității fiscale.

Referitor la implementarea reformelor structurale la nivelul statelor membre, AAC 2015 evidențiază impactul pozitiv al unei implementări ambițioase a reformelor structurale la nivelul piețelor produselor, serviciilor și muncii asupra creșterii productivității, recâștigării competitivității și îmbunătățirii mediului de afaceri, toate acestea contribuind la stimularea investițiilor, reducerea sărăciei și sustenabilitatea datoriei publice.

Astfel, reformele structurale ar trebui să vizeze, în particular, următoarele sectoare: consolidarea dinamicii la nivelul pieței muncii, în vederea combaterii nivelului ridicat al șomajului; reforma sistemelor de pensii; modernizarea sistemelor de protecție socială; sporirea flexibilității piețelor de produse și servicii; ameliorarea condițiilor-cadru pentru investițiile întreprinderilor; îmbunătățirea calității investițiilor în cercetare, inovare și educație; creșterea eficienței administrației publice.

Definirea reformelor prioritare pentru România a luat în considerare și evaluarea Comisiei Europene prezentată în *Raportul de țară al României pentru 2015*, care evidențiază câteva

¹ AAC constituie principalul instrument pentru coordonarea politicilor economice și de reforme structurale la nivelul UE, prin care COM se asigură că statele membre își aliniază politicile lor economice și bugetare cu *Pactul de Stabilitate și Creștere* și cu *Strategia Europa 2020*.

realizări importante, dublate însă de provocări pentru România:

- dezechilibrele macroeconomice cheie au fost corectate, însă poziția investițională internațională netă a României indică existența unor riscuri;
- în pofida reformelor importante, aspectele deficitare ale mediului de afaceri ar putea afecta investițiile și capacitatea de export a țării;
- datoria publică a fost ținută sub control, iar stabilitatea sectorului financiar menținută, însă se mențin vulnerabilitățile externe și interne.

Principalele concluzii ale raportului de țară accentuează ideea că rezultatele anterioare trebuie consolidate, iar implementarea reformelor structurale trebuie accelerată, în scopul îmbunătățirii nivelului de competitivitate și stimulării creșterii economice.

Într-un *Raport de sinteză*² asupra concluziilor Consiliului referitoare la pachetul prezentat de Comisie privind *Analiza Anuală a Creșterii 2015* și rapoartele de țară publicate, președinția rotativă a UE a prezentat câteva concluzii care ar trebui să fie reflectate în programele de reformă ale tuturor statelor membre.

Astfel, în ceea ce privește reformele structurale, raportul concluzionează că, deși au fost înregistrate progrese, ritmul de implementare a reformelor ar trebui accelerat. Conform opiniei Comisiei Europene, punerea în aplicare a aproape jumătate din recomandările specifice de țară 2014 a fost limitată sau inexistentă. Principalele domenii de interes sunt reformele privind piața bunurilor și serviciilor și modernizarea administrației publice.

Totodată, raportul subliniază faptul că nivelul ridicat al șomajului, în special cel pe termen lung și șomajul în rândul tinerilor, confirmă faptul că sunt necesare mai multe eforturi pe piața forței de muncă, în special în domenii precum stabilirea salariilor, corelarea sistemului educațional cu cerințele pieței muncii, capacitatea *Serviciilor Publice de Ocupare* și segmentarea pieței muncii.

Referitor la consolidarea fiscală, documentul menționează că sunt esențiale continuarea modernizării sistemelor de pensii și eficientizarea sistemelor de sănătate și îngrijire pe termen lung.

Conform documentului, discuțiile Consiliului privind AAC au evidențiat potențialul economiei digitale privind agenda UE pentru creștere economică și locuri de muncă, subliniind faptul că digitizarea poate fi prezentă în toate domeniile de politică, de la cel industrial la cel de protecție a mediului.

În acest context european, prioritățile pe termen mediu ale Guvernului României rămân în continuare legate de relansarea economică, crearea de locuri de muncă și asigurarea sustenabilității finanțelor publice. Guvernul consideră că relaxarea fiscală contribuie la îmbunătățirea mediului de afaceri, iar creșterea eficienței și transparenței administrației publice conduce, în mod direct, la asigurarea condițiilor pentru implementarea celorlalte reforme. În consecință, noile reforme incluse în PNR 2015 se înscriu în coordonatele europene, dar sunt adaptate la condițiile economice și sociale ale României anului 2015.

PNR 2015 continuă reformele pe termen lung asumate în *PNR 2011-2013* și reformele pe termen scurt și mediu prevăzute în *PNR 2014*, dar propune și reforme noi, derivate din specificul României și din documentele Comisiei Europene care marchează jaloanele semestrului european - *Analiza anuală a creșterii 2015*, *Recomandările Specifice de Țară 2014*, *Raportul de țară al României pentru 2015*.

² Bruxelles, 13.03.2015, 6552/15 *Raport de sinteză al Președinției UE privind Semestrul European 2015*

2. CONTEXT ȘI SCENARIU MACROECONOMIC

În România, **produsul intern brut** s-a majorat în anul 2014 cu 2,8% după 3 ani de creștere, ceea ce consolidează tendința de revenire din criza economică și financiară care a afectat și România în anii 2009 și 2010. Creșterea din 2014 s-a datorat contribuției pozitive a cererii interne. Principalul factor al acestei creșteri, consumul privat, a fost susținut de o creștere puternică a salariului real și de rate ale dobânzii ce au atins niveluri minime record.

Deficitul de cont curent al balanței de plăți s-a ajustat în continuare, de la o pondere în PIB de 0,8% în 2013, la 0,5% în 2014. Investițiile străine au acoperit în totalitate deficitul de cont curent. Concomitent, deficitul bugetului general consolidat s-a redus de la 2,2% din PIB în 2013 la 1,5% (metodologie ESA) în 2014, ceea ce înseamnă că sectorul privat a înregistrat un sold pozitiv reprezentând 2% din PIB.

În anul 2014, **rata de ocupare** a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 65,7%, situându-se la o distanță de 4,3 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul *Strategiei Europa 2020*. Numărul total de salariați a crescut cu 1,9% comparativ cu anul 2013, iar **rata șomajului BIM** s-a redus de la 7,1% în 2013 la 6,8% în 2014.

La sfârșitul anului 2014 rata anuală a inflației a ajuns la un minim istoric de după 1990, atingând un nivel de 0,83%, cu 0,72 puncte procentuale sub cel înregistrat la sfârșitul anului 2013. Ca medie anuală, inflația s-a situat cu 2,91 puncte procentuale sub media anului anterior, ajungând la 1,07%.

Potențialul de creștere economică s-a mărit semnificativ (cu o medie anuală de 2,8%), situându-se la peste 3% începând cu anul 2017, cu contribuții pozitive ale tuturor elementelor componente: stocul de capital, forța de muncă și în mod deosebit productivitatea totală a factorilor. Măsurile structurale și de stimulare a investițiilor vor avea ca efect o accelerare a formării brute de capital fix, după ajustările din 2013-2014, fapt ce va conduce la amplificarea contribuției stocului de capital la creșterea economică potențială. Pe fondul revenirii cererii interne ca motor principal al creșterii, decalajul de producție (*output-gap*) va continua tendința de reducere, estimându-se închiderea acestuia în anul 2017.

Pentru perioada 2015 – 2018 se estimează o îmbunătățire graduală a performanței economice a României. Produsul intern brut se va majora în medie cu 3,6% anual. Scenariul se bazează pe îmbunătățirea activității în toate sectoarele economiei, în special în ramurile industriale cu potențial ridicat de export, precum și în sectorul construcțiilor care poate fructifica necesarul de infrastructură existent în toate domeniile.

Creșterea economică

- modificări procentuale anuale -

	2014	2015	2016	2017	2018
PIB real	2,8	3,2	3,4	3,7	4,0
PIB nominal	4,5	5,0	5,7	6,0	6,2
<i>Componentele PIB-ului real</i>					
Cheltuielile consumului privat	4,5	3,5	3,6	3,9	4,1
Cheltuielile consumului guvernamental	5,3	1,0	2,0	1,6	1,5
Formarea brută de capital fix	-3,5	4,5	5,5	6,3	6,8
Exporturi de bunuri și servicii	8,1	6,1	5,8	6,2	6,3
Importuri de bunuri și servicii	7,7	6,5	6,8	7,2	7,2

	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Contribuții la creșterea PIB (procente)</i>					
Cererea internă finală	2,7	3,4	3,8	4,1	4,4
Modificarea stocurilor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export net	0,1	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4

Sursa: Comisia Națională de Prognost

Cererea internă va reprezenta motorul acestei evoluții, cu ritmuri de creștere a formării brute de capital fix care se vor accelera anual, de la 4,5% în 2015 la circa 6,8% în 2018, creșteri care pot fi susținute de intrări mai substanțiale de fonduri europene.

Consumul privat este așteptat, de asemenea, să înregistreze ritmuri anuale în creștere, de la 3,5 % în 2015 la 4,1% în 2018. Consumul guvernamental va fi determinat de o politică bugetară caracterizată printr-o stabilizare a ocupării în sectorul bugetar și raționalizare a cheltuielilor cu bunurile și serviciile. Exportul net va avea o contribuție negativă la creșterea reală a PIB datorită unor creșteri ale importurilor de bunuri și servicii superioare celor ale exporturilor, importuri generate de investițiile în creștere.

Deficitul contului curent al balanței de plăți externe se așteaptă să se mențină în limite sustenabile, cu o pondere în PIB de la 0,5% în 2014 la 1,5% în 2018. Investițiile străine directe vor acoperi integral deficitul de cont curent, fiind în medie de 4,5 mld. euro anual.

Comerțul exterior și contul curent

	2014	2015	2016	2017	2018
<i>- mil. Euro -</i>					
Export FOB	52.459	56.235	60.340	64.805	69.535
- modificare procentuală anuală, %	5,8	7,2	7,3	7,4	7,3
Import CIF	58.505	62.935	67.845	73.270	79.130
- modificare procentuală anuală, %	5,9	7,6	7,8	8,0	8,0
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-6.046	-6.700	-7.505	-8.465	-9.595
Deficit de cont curent	-696	-1.890	-2.325	-2.620	-2.805
- % din PIB	-0,5	-1,2	-1,4	-1,5	-1,5

Sursa: Comisia Națională de Prognost

Luând în considerare evoluția economiei mondiale în următoarea perioadă, pentru intervalul 2015-2018 se estimează creșteri medii anuale ale exporturilor de bunuri de 7,3%, iar la importuri, de 7,8%. După scăderea din anul 2014, ponderea deficitului comercial FOB-CIF în PIB se va situa pe un trend ascendent, atingând nivelul de 5,1% în anul 2018.

Pentru anul 2015 se așteaptă ca **inflația** să atingă un nou minim istoric, ajungând la o valoare de 0,7% la sfârșitul anului, cu o medie anuală de 0,2%. Estimările au luat în calcul impactul reducerii cotei de TVA de la 24% la 9% la toate produsele alimentare, la băuturi ne-alcoolice și la serviciile de alimentație publică, măsură care se va aplica de la 1 iunie 2015.

Începând cu anul 2016 inflația se va menține relativ constantă, situându-se, ca medie anuală, între 2,0% în 2016 și 2,5% în 2018. Nivelul mai redus din anul 2016 se datorează persistenței efectului de bază al măsurii de reducere a TVA la alimente cu 15 puncte procentuale. Continuarea procesului de menținere a inflației la un nivel redus va fi susținut prin menținerea conduitei ferme

a politicii monetare, în vederea asigurării pe termen mediu a stabilității prețurilor. Previziunile au luat în calcul ani agricoli normali și o volatilitate redusă pentru prețul internațional al petrolului.

Inflația

- % -

	2014	2015	2016	2017	2018
- sfârșitul anului	0,83	0,7	2,8	2,5	2,3
- medie anuală	1,07	0,2	2,0	2,7	2,5

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Pe fondul accelerării creșterii economice, se așteaptă ca și **piața muncii** să se îmbunătățească, creându-se condițiile pentru creșterea locurilor de muncă și îmbunătățirea ocupării pentru populația în vârstă de 20-64 ani, în vederea realizării obiectivului asumat în *Strategia Europa 2020*.

Forța de muncă

- % -

	2014	2015	2016	2017	2018
Rata de ocupare a populației de 20-64 ani	65,7	66,1	66,8	67,6	68,5
- bărbați	74,0	74,3	74,7	75,2	75,6
- femei	57,3	58,0	58,8	59,7	60,7
Rata șomajului (conf. BIM) - %	6,8	6,7	6,6	6,5	6,4

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

De asemenea, se așteaptă ca **numărul șomerilor** (conform AMIGO) să intre pe o pantă descrescătoare, astfel încât rata șomajului să se diminueze până la 6,4%, nivel mai mic decât cel din anul 2014 cu 0,4 puncte procentuale.

Evoluția macroeconomică prognozată este expusă la o serie de **riscuri potențiale** interne sau externe care pot încetini tendința estimată.

Riscuri externe

Riscurile negative provin în principal de la evoluțiile din Grecia, Ucraina și zona euro. Incertitudinile legate de capacitatea Greciei de a obține în continuare sprijin financiar precum și speculațiile cu privire la o posibilă ieșire din zona euro cu un efect de contagiune în jur ar putea avea un impact negativ. Evoluțiile posibile ale conflictului din Ucraina ar putea avea de asemenea un impact negativ asupra economiilor din regiune. Pe fondul deflației, posibile evoluții adverse ale cererii dar și a încrederii consumatorilor și a firmelor în zona euro pot afecta cererea externă pentru produsele românești.

Riscurile pozitive vin din partea măsurilor recente de politică monetară ale Băncii Centrale Europene și al evoluțiilor posibile pe piața petrolului. Impactul măsurilor de relaxare cantitativă, deja demarată, ar putea avea un efect pozitiv mai pronunțat în sensul atenuării presiunilor deflaționiste cu impact pozitiv asupra cererii finale și climatului investițional din zona euro. O menținere a prețului petrolului la nivelurile actuale joase pentru o perioadă mai mare de timp sau o posibilă reducere vor favoriza competitivitatea exporturilor și puterea de cumpărare a populației. Un efect semnificativ este de așteptat pe termen mediu la Planul Juncker.

Riscuri interne

Pe plan intern, riscurile sunt în general echilibrate din punct de vedere al afectării ofertei sau cererii interne. După anii agricoli 2013 și 2014 foarte buni, dacă condițiile climatice vor fi defavorabile în 2015, producția agricolă ar putea înregistra o contracție foarte accentuată, cu efect direct în inflație și creștere economică.

Ca risc intern cu impact în toate sectoarele economice și cu deosebire asupra întreprinderilor mici și mijlocii, trebuie subliniată politica restrictivă de creditare a sectorului bancar, cu toate că rata de politică monetară a fost relaxată. Se așteaptă revigorarea creditului bancar, dar pentru atingerea obiectivelor de creștere economică din 2014 este nevoie de o extindere semnificativă a creditării agenților economici și a populației.

Un alt risc la adresa creșterii economice a României este dat de absorbția fondurilor europene. Cu toate acestea, gradul de absorbție din ultimii ani a crescut considerabil, Guvernul având în continuare ca obiectiv, îmbunătățirea semnificativă și imediată a gradului de absorbție a fondurilor structurale care reprezintă o condiție esențială pentru asigurarea creșterii economice sustenabile și limitarea datoriei externe. Ca urmare, considerăm că în anul 2015 se va înregistra un impact pozitiv asupra creșterii economice peste estimările inițiale.

Riscurile interne sunt contrabalansate de măsurile guvernamentale de relaxare fiscală. Scutirea de la impozitare a profitului reinvestit și reducerea CAS reprezintă stimulente puternice pentru investiții și creștere economică.

3. PUNEREA ÎN APLICARE A RECOMANDĂRILOR SPECIFICE DE ȚARĂ

La data de 2 iunie 2014, COM a publicat recomandările specifice de țară (RST) pentru statele membre UE și pentru Zona Euro. În cursul lunii iunie 2014, aceste recomandări au fost dezbătute în principalele formațiuni ale Consiliului Uniunii Europene, iar forma finală a recomandărilor a fost aprobată de Consiliul European din 26-27 iunie și aprobată de Consiliul ECOFIN din data de 8 iulie 2014. Statele membre UE și-au asumat obligația de a pune în practică RST 2014 într-un interval de 12-18 luni.

România a primit 8 recomandări specifice, care vizează, în general, aceleași domenii ca în anul 2013: (1) implementarea programului de asistență financiară, (2) consolidarea fiscal-bugetară, (3) sănătatea publică, (4) ocuparea, în special a tinerilor și a persoanelor vârstnice, (5) educație, (6) incluziune socială și integrarea romilor, (7) administrație publică (include referiri la eficiența sistemului judiciar și lupta împotriva corupției) și (8) energie și transporturi.

În vederea aplicării RST, MAE a coordonat procesul de elaborare a *Planului de acțiuni privind implementarea RST 2014*. Proiectul planului de acțiuni a fost finalizat și asumat de către secretarii de stat (sau funcții echivalente) ai instituțiilor competente în data de 22 iulie 2014 și a fost aprobat în ședința guvernului din 31 iulie 2014.

Planul cuprinde un număr de 142 de acțiuni care vizează implementarea RST (de la 2 la 8), **prima recomandare fiind sub urmărirea directă a misiunilor mixte FMI-COM-BM, pe baza prevederilor acordului preventiv și ale memorandumului de înțelegere dintre România și instituțiile financiare internaționale**. Monitorizarea RST 1 este asigurată de MFP.

Acțiunile planului acoperă, îndeosebi, perioada iulie 2014-decembrie 2015 și se referă la:

- legislație - inițiere sau completare/modificare de acte legislative;
- construcție instituțională - creare sau reorganizare de entități instituționale, constituire grupuri de lucru interministeriale, instruire personal, dotare;
- proceduri - elaborare de strategii, politici sau planuri;
- operațiuni - implementare de proiecte, aplicare de măsuri.

Implementarea planului de acțiuni constituie responsabilitatea fiecărei instituții nominalizate în plan, care asigură inclusiv monitorizarea implementării prin mecanisme interne.

Monitorizarea implementării RST este efectuată sub coordonarea MAE, care a pregătit două rapoarte de monitorizare, prezentate guvernului în octombrie 2014 și în aprilie 2015.

Pentru **consolidarea sistemului de monitorizare** a implementării RST, MAE și *Unitatea de implementare a priorităților* din cadrul Cancelariei Primului Ministru – *Delivery Unit (DU)* derulează, în perioada ianuarie – mai 2015, un **proiect-pilot** care are drept obiectiv testarea modelului de tablou de bord (*dashboard*) utilizat de DU în implementarea priorităților din responsabilitatea sa. Proiectul-pilot vizează un număr limitat de acțiuni/măsuri din domeniul ocupării (RST 4) incluse în *Planul de acțiuni pentru implementarea RST 2014*, care sunt compatibile cu criteriile de aplicabilitate a acestui instrument. Urmare a implementării proiectului-pilot, MAE și DU vor elabora un raport de evaluare privind posibilitatea utilizării tabloului de bord pentru monitorizarea RST 2015.

Raportul de țară al României pentru 2015, publicat de COM la 26 februarie a.c., cuprinde în anexă o evaluare sintetică a progreselor României în ceea ce privește implementarea RST 2014.

Analiza rezultatelor obținute de România a condus, pentru **majoritatea RST (șase din opt)**, la includerea în categoria **progrese limitate**. Din această categorie fac parte: RST 3 (sănătate publică), RST 4 (ocuparea, în special a tinerilor și a persoanelor vârstnice), RST 5 (educație), RST 6

(incluziune socială și integrarea romilor), RST 7 (administrație publică, inclusiv referiri la eficiența sistemului judiciar și lupta împotriva corupției) și RST 8 (energie și transporturi).

COM consideră că s-au înregistrat *unele progrese* în cazul aplicării **RST 2** (consolidarea fiscal-bugetară). Analiza detaliată a implementării acestei RST a evidențiat *progrese substanțiale* în ceea ce privește *reducerea impozitării muncii*.

Un caz special îl constituie **RST 1 (implementarea programului de asistență financiară UE/FMI)**, pentru care COM consideră că *nu au fost înregistrate progrese*, deoarece misiunile FMI-UE nu au fost finalizate cu succes.

Raportul privind implementarea RST 2014 sintetizează evoluțiile înregistrate în aplicarea *Planului de acțiuni privind implementarea RST 2014* până la data de 15 martie 2015. Raportul evidențiază că marea majoritate a acțiunilor incluse în plan sunt în curs de implementare, în diverse stadii de realizare.

Raportul a fost aprobat în cadrul ședinței de guvern din data de 2 aprilie 2015 iar principalele sale constatări sunt următoarele:

RST 1: Să pună în aplicare programul de asistență financiară furnizată de UE/FMI

În perioada 27 ianuarie – 10 februarie 2015, echipe ale FMI și COM au efectuat o vizită la București pentru a continua discuțiile privind cea de a treia misiune de evaluare în cadrul *Acordului Stand-By* de tip preventiv cu FMI și primei misiuni de evaluare în cadrul programului pentru balanța de plăți al României cu Uniunea Europeană. Echipele au avut discuții constructive cu autoritățile române asupra modului în care să se îndeplinească obiectivele programului sprijinit de COM-FMI și au convenit asupra unui număr de politici cheie în acest scop. *În pofida progreselor importante înregistrate, unele probleme au rămas nerezolvate*, astfel încât, ca și în cazul celorlalte misiuni de evaluare FMI, *discuțiile cu autoritățile române vor continua* la sediile instituțiilor.

Conform declarației experților FMI, **economia românească a corectat în mare parte dezechilibrele interne și externe prin intermediul unui mix de politici macroeconomice solide**. Cu toate acestea, convergența a stagnat și infrastructura publică precară s-a dovedit a fi o piedică pentru o creștere mai puternică. În același timp, România se menține vulnerabilă la șocuri externe, iar procesul de îmbunătățire a bilanțurilor bancare nu este încă finalizat. Politicile macroeconomice sustenabile trebuie combinate cu *măsuri de eficientizare a cheltuielilor publice* (în special accelerarea absorbției fondurilor UE pentru modernizarea infrastructurii publice), *de revigorare a reformelor ce treneză în sectorul întreprinderilor ce stat* și cu rezolvarea problemelor în sectorul financiar.

Conform raportului aferent lunii ianuarie 2015 al *Comitetului interministerial privind monitorizarea îndeplinirii obligațiilor ce revin României din acordurile cu instituțiile financiare internaționale*, situația celor peste 350 de măsuri prevăzute în *Memorandumul de înțelegere* dintre UE și România și în *Scrisoarea de intenție* semnată de autoritățile române și aprobată de FMI, este următoarea:

- majoritatea măsurilor (peste 75%) sunt realizate sau sunt în graficul asumat, nefiind estimate depășiri de termen;
- au fost identificate 8 măsuri pentru care există riscul să nu fie finalizate în termenul asumat (cu 27 mai puține decât în luna precedentă).
- au fost identificate 60 de măsuri la care s-au înregistrat depășiri de termen sau nerealizări semnificative (cu 25 mai multe decât în luna precedentă).

RST 2: Să pună în aplicare strategia bugetară pentru 2014, să îmbunătățească în mod semnificativ efortul bugetar în scopul de a asigura îndeplinirea obiectivului pe termen mediu

în 2015, în conformitate cu angajamentele asumate în temeiul programului privind balanța de plăți, în special prin precizarea măsurilor care trebuie întreprinse în acest scop, și să mențină nivelul obiectivului pe termen mediu și în perioada ulterioară. Să îmbunătățească activitatea de colectare a impozitelor prin punerea în aplicare în continuare a unei strategii cuprinzătoare de respectare a obligațiilor fiscale, intensificând eforturile de reducere a fraudei în domeniul TVA. Să combată munca nedeclarată. Să reducă, fără a afecta bugetul, sarcina fiscală suportată de persoanele cu venituri salariale mici și medii. Să finalizeze reforma pensiilor începută în 2010 prin egalizarea vârstei de pensionare pentru femei și pentru bărbați.

Politica fiscal-bugetară a României continuă să fie prudentă, puternic ancorată în angajamentele asumate de România în relația cu UE; astfel, *Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2015-2017* vizează atingerea unui deficit bugetar (ESA) de 1,2% din PIB pentru 2015 și continuarea traiectoriei de ajustare și de menținere în obiectivul pe termen mediu (OTM) în perioada 2016-2018.

Pentru prima parte a recomandării, care se referă în principal la **îndeplinirea OTM** (i.e. atingerea unui deficit bugetar structural de 1% din PIB în 2015), MFP a implementat măsuri axate pe monitorizarea execuției bugetare în 2014, menținerea țințelor de deficit adecvate atingerii OTM în 2015, creșterea eficienței sistemului fiscal și diversificarea modalităților de impunere fiscală.

Astfel, *execuția bugetului general consolidat pe anul 2014* s-a încheiat cu un deficit cash de 1,85% din PIB³, care se încadrează în ținta de 2,2% din PIB stabilită prin *Strategia fiscal-bugetară 2014-2016*. În continuare, planificarea bugetară adoptată pentru anul 2015, constând în *Strategia Fiscal-bugetară 2015-2017*, *Legea pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2015* și *Legea bugetului de stat pe anul 2015*, prevede o țință a deficitului bugetar cash de 1,8% din PIB, care corespunde unui deficit ESA de 1,2% din PIB și unui **deficit structural de 1% din PIB**⁴.

În vederea **creșterii eficienței sistemului fiscal**, au fost aprobate, în ședința Guvernului din 25 martie 2015, *proiectele de rescriere a Codului Fiscal și a Codului de Procedură Fiscală*; proiectele au fost transmise Parlamentului spre dezbatere și aprobare, Senatul fiind prima Camera sesizată în acest sens. Noile Coduri ar trebui să intre în vigoare la 1 ianuarie 2016. Pentru **diversificarea modalităților de impunere fiscală**, au fost adoptate/inițiate următoarele măsuri:

- *neimpozitarea profitului reinvestit în echipamente tehnologice noi (mașini, utilaje și instalații de lucru)*, ce se va aplica în perioada 1 iulie 2014 - 31 decembrie 2016;
- schimbarea regimului de taxare în domeniul petrolului și gazelor naturale;
- *impozitarea proprietății în funcție de destinația acesteia*, care a fost inclusă în proiectul noului Cod Fiscal.

De asemenea, a fost elaborată și preluată în proiectul Codului fiscal rescris o **nouă strategie fiscală cu privire la sistemul public de asigurări sociale**, ce are la bază raportul Băncii Mondiale privind *Impozitarea forței de muncă în România: probleme și opțiuni de reformă*.

Pentru implementarea celei de-a doua părți a recomandării, referitoare la **îmbunătățirea sistemului de colectare a impozitelor**, ANAF a modificat *procedura de soluționare a deconturilor de TVA cu sume negative cu opțiune de rambursare*. Astfel, numărul de solicitări se va diminua iar inspecțiile fiscale ulterioare rambursării TVA vor fi realizate în baza unei analize de risc. Prin modificarea *Codului de Procedură Fiscală*, selectarea contribuabililor pentru inspecție fiscală se face doar în baza analizei de risc iar criteriile de selecție vor fi actualizate și modificate permanent, realizându-se astfel o **gestionare eficientă a profilelor de risc specifice**. În plus, în cadrul *Proiectului de*

³ În 2013, deficitul cash a fost de 2,47% din PIB, reducerea la 1,85% în 2014 reprezentând, în termeni nominali, 3,3 mld. lei

⁴ La care se adaugă un ajutor pentru cofinanțarea proiectelor susținute din fonduri europene de 0,25 p.p.

modernizare a administrației fiscale din România (2014-2017), se va dezvolta un sistem integrat de analiză de risc pentru toate structurile din ANAF.

Standardizarea activității compartimentelor de executare silită va fi asigurată prin intermediul unei aplicații informatice realizate în cadrul *Proiectului de modernizare a administrației fiscale*; în acest sens, a fost semnat contractul cu consultantul care va emite recomandări privind îmbunătățirea metodologiei și procedurilor privind executarea silită.

În cursul anului 2015, ANAF va derula trei *campanii de conștientizare privind obligațiile fiscale* (media, directă și outdoor) în rândul contribuabililor, procedura de achiziție a serviciilor de creație, producție, instruire și organizare a evenimentelor fiind finalizată.

Pentru **extinderea surselor de informații fiscale**, ANAF încheie protocoale cu instituții și autorități publice deținătoare de date relevante pentru administrația fiscală; astfel, în perioada ianuarie 2014–februarie 2015, ANAF a încheiat nouă noi protocoale de colaborare și au fost actualizate trei protocoale semnate cu mai multe instituții. De asemenea, a fost creată o *bază de date centrală* (la nivel național) care va permite găsirea și evaluarea, împreună cu autoritățile locale, a datelor privind impozitele, taxele și contribuțiile datorate bugetului general consolidat, precum și informațiile despre proprietăți.

În plus, *au fost intensificate inspecțiile fiscale la contribuabilii mari precum și la cei mijlocii* din cadrul DGRFP București prin *delegarea competenței către alte structuri regionale de inspecție fiscală*; astfel, la 09.02.2015, au fost finalizate 117 inspecții la contribuabilii mari și 118 inspecții la contribuabilii mijlocii din cadrul DGRFP București, din care au rezultat sume suplimentare în valoare de 966.925,7 mii lei.

Pentru implementarea recomandării COM referitoare la **combaterea muncii nedecarate**, precum și a recomandării FMI, la nivelul ANAF s-a desfășurat în perioada mai – decembrie 2014 un *proiect pilot vizând reducerea salariilor sub-declarate sau nedecarate pe bază de conformare voluntară* la contribuabilii mijlocii din regiunile Ploiești și Brașov; în cadrul proiectului au fost finalizate 487 inspecții fiscale, din care au rezultat sume suplimentare în valoare de 143.707,4 mii lei. Din 2015, proiectul va fi extins în toată țara,.

Referitor la **frauda transfrontalieră**⁵ *în materie de TVA*, ANAF participă în controale multilaterale – controale organizate și desfășurate în comun de mai multe state membre, în anul 2014 fiind desfășurate un număr de 4 astfel de acțiuni. În același context, în perioada ianuarie 2014 - februarie 2015, au fost transmise și primite un număr de 4956 de solicitări de informații pentru suspiciuni de evaziune și fraudă fiscală, către/de la statele membre UE.

ANAF a intensificat activitatea de verificări privind modul de înregistrare, declarare și plată a impozitului pe veniturile de natură salarială și a contribuțiilor sociale aferente, ca urmare a sesizărilor primite de la Inspekția Muncii, în perioada 01.01 - 31.12.2014 fiind efectuate 174 de inspecții fiscale din care au rezultat sume suplimentare reprezentând venituri de natură salarială și contribuții sociale în valoare de 8.741 mii lei (față de 1.388 mii lei în 2013).

În ceea ce privește implementarea recomandării referitoare la **reducerea sarcinii fiscale suportată de persoanele cu venituri salariale mici și medii**, a fost adoptată măsura *reducerii CAS cu 5 p.p. la angajator* și a fost acordată o *deducere din baza impozabilă* persoanelor care realizează un venit brut din salarii sau pensii de până la 2200 lei și care au credite reeșalonate (conform OUG nr. 46/2014). De asemenea, proiectul noului *Cod Fiscal* prevede *scăderea TVA* la 20% de la 1 ianuarie 2016 și la 18% de la 1 ianuarie 2018, respectiv la 9% la carne, pește, legume și fructe, de la 1 iunie 2015.

⁵ Începând din anul 2011, ANAF este parte activă în Eurofisc

RST 3: Să accelereze reformele în sectorul sănătății în scopul de a spori eficiența, calitatea și accesibilitatea acestuia, inclusiv pentru persoanele defavorizate și pentru comunitățile îndepărtate și izolate. Să intensifice eforturile pentru a elimina plățile informale, inclusiv prin intermediul unor sisteme corespunzătoare de gestiune și de control.

Aprobarea *Strategiei naționale de sănătate 2014-2020* și a planului de acțiuni pentru implementarea acesteia creează premisele pentru continuarea reformei în domeniu, precum și pentru accesarea FESI în perioada 2014-2020.

Pentru îmbunătățirea *calității sistemului de furnizare a serviciilor medicale*, se derulează un proiect PO AT⁶ pentru evaluarea costurilor serviciilor spitalicești în vederea reorganizării sistemului de raportare *Diagnosis Related Groups* - DRG (Grupuri Înrudite de Diagnostic) și realizarea unui model de calcul al costurilor serviciilor medicale furnizate de către spitale. În vederea asigurării unor servicii de sănătate adecvate, s-a îmbunătățit dotarea serviciilor de ambulanță SMURD prin achiziționarea a 37 de ambulanțe ce vor fi utilizate de serviciile de profil din 15 județe ale țării⁷.

În scopul *informatizării sistemului de sănătate*, continuă procesul de implementare a programelor *Fișa electronică a pacientului* și *Cardul național de sănătate*. Începând din luna mai 2014, sistemul informatic *Dosarul Electronic de Sănătate* este funcțional și accesibil (www.des-cnas.ro). Ca urmare a aprobării HG nr. 366/2014⁸, au fost distribuite 14.697.232 carduri naționale de sănătate, acesta devenind obligatoriu începând cu data de 1 mai 2015, când toți furnizorii de servicii de sănătate ar trebui să fie dotați cu cititoare de carduri.

În vederea *îmbunătățirii accesului persoanelor vulnerabile la servicii de sănătate*, se implementează - la nivel național - 18 programe profilactice și curative în domeniul sănătății femeii și copilului. În vederea asigurării accesului la medicamentele acordate în ambulatoriu, până la data de 30 septembrie 2014 au fost decontate peste 2 milioane de rețete pentru pensionari cu venituri sub 700 de lei/lună.

Pentru *creșterea accesului persoanelor aparținând comunităților îndepărtate și izolate la servicii medicale*, au fost aprobate șapte proiecte pentru dezvoltarea de centre pilot medico-sanitare, iar în vederea *modernizării infrastructurii serviciilor de sănătate*, până la 6 februarie 2015 au fost contractate 103 proiecte destinate reabilitării a 113 unități medicale, fiind finalizată reabilitarea/modernizarea a 42 de unități medicale și a continuat dotarea cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență SMURD, fiind semnate 22 contracte prin care urmează a fi dotate 1102 unități mobile.

În scopul *realizării sistemului centralizat de achiziții publice pentru zece grupe principale de medicamente*, în 2014 au fost finalizate 15 proceduri de achiziții centralizate pentru medicamente, vaccinuri și alte materiale sanitare, fiind realizate economii de peste 47 mil. lei (cu TVA). Asigurarea unei gestionări eficiente a resurselor financiare din spitale și stabilirea costurilor reale pentru serviciile medicale se va realiza printr-un proiect deja elaborat (prin PO AT), ce are ca obiectiv calculul costurilor reale ale serviciilor spitalicești și *elaborarea unor niveluri de referință pentru costurile furnizării de servicii în spitale*.

În vederea *actualizării listei medicamentelor compensate*, a fost publicat *Ordinul nr. 861/2014* privind includerea, extinderea indicațiilor, neincluderea sau excluderea medicamentelor în/din *Lista cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații* și a fost adoptată HG nr. 389/2014 care aprobă lista, *Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale* fiind autoritatea națională competentă care implementează mecanismul de evaluare a tehnologiilor medicale. Începând cu 28 iulie 2014,

⁶ Proiectul *Pregătirea implementării și definirea cadrului de monitorizare și evaluare a Strategiei naționale de sănătate*

⁷ Bacău, Brăila, Botoșani, Călărași, Dâmbovița, Ialomița, Maramureș, Neamț, Satu Mare, Sălaj, Sibiu, Gorj, Vrancea, Vaslui și Olt

⁸ Pentru modificarea *Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la cardul național de asigurări sociale de sănătate*

evaluarea tehnologiilor medicale pentru includerea, extinderea indicațiilor, neinclusiunea sau excluderea medicamentelor în/din listă este un proces continuu prin care se asigură accesul bolnavilor la medicamente în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

În scopul **reducerii utilizării excesive a internărilor în spitale**, a fost acordat un buget mai mare asistenței în ambulatoriu și asistenței medicale primare prin suplimentarea fondurilor alocate în anul 2014, în vederea încurajării tratării pacienților în cadrul ambulatoriului de specialitate și la nivelul medicului de familie. Astfel, prin *Legea privind bugetul de stat pe anul 2014*, au fost prevăzute creșteri cu 34,7% a fondurilor alocate îngrijirilor la domiciliu, cu 98,2% a fondurilor alocate serviciilor ambulatorii paraclinice, cu 11,9% a fondurilor alocate serviciilor de asistență primară, cu 10,7% a fondurilor alocate serviciilor de asistență ambulatorie de specialitate și o creștere cu 501,5% a fondurilor alocate serviciilor de asistență ambulatorie stomatologică. Datele existente la sfârșitul anului 2014 arată că se înregistrează o creștere a spitalizării de zi cu 15%, a asistenței primare cu 2% și a activității în ambulatoriu clinic cu 6% și paraclinic 26%, precum și o scădere a spitalizării continue cu 3% față de anul 2013. Conform cheltuielilor aprobate prin *Legea nr. 186/2014 privind bugetul de stat pentru anul 2015*, au fost prevăzute o creștere cu 6,23% a fondurilor alocate serviciilor de asistență medicală primară și cu 5,1% a fondurilor alocate serviciilor de asistență ambulatorie de specialitate. În plus, a fost elaborat *Ordinul nr. 619/360/2014*⁹, în care se regăsește managementul de caz în cadrul pachetului de servicii medicale acordat la nivelul medicului de familie și este reglementată spitalizarea de zi în vederea reducerii utilizării excesive și a duratei internărilor în spitale. În privința *definirii de trasee parcurse de către pacienți de la internare până la externare*, această etapă nu a fost realizată, deoarece proiectul cu BM în cadrul căruia este prevăzută acțiunea nu a fost finalizat.

Pentru **punerea în aplicare a Planului menit să reducă numărul de paturi din spitale în perioada 2014-2016**, prin adoptarea HG nr. 449/2014 s-a stabilit ca, la nivel național, numărul total de paturi aprobat să fie: i) 121.579 pentru anul 2014; ii) 120.579 pentru 2015; iii) 119.579 pentru 2016, aceste reduceri vizând atingerea indicatorului de 4,8 paturi¹⁰ la 1000 de locuitori. Prin *OMS nr. 618/2014*¹¹ - intrat în vigoare la data de 30 mai 2014 – a fost aprobată detalierea pe județe a numărului total de paturi, pe anul 2014, fiind realizată o reducere cu 1548 a numărului total de paturi aprobat la nivel național¹².

În privința **reducerii plăților informale**, a fost semnat un contract de finanțare (din FSE) pentru proiectul *Bună Guvernare prin Integritate și Responsabilitate în Sistemul de Sănătate*, prin care se urmărește dezvoltarea unei politici coerente pentru prevenirea și combaterea corupției în domeniul sănătății, în special prin susținerea activităților *Compartimentului Integritate* din MS și a rețelei naționale atașate acestuia. Au fost realizate două studii de cercetare sociologică referitoare la fenomenul corupției din sistemul public de sănătate, concomitent cu: angajarea membrilor *Compartimentului Integritate* și nominalizarea membrilor rețelei naționale și pregătirea acestora în domeniul integrității; redactarea metodologiilor de lucru pentru membrii rețelei de integritate din sistemul de sănătate și funcționarea *Consiliilor Etice* din unitățile sanitare.

În vederea stabilirii de noi contacte/colaborări între MS și organizațiile non-guvernamentale (precum cele ale reprezentanților pacienților sau cele din domeniul monitorizării corupției), a fost inițiate colaborări cu *Asociația pentru Implementarea Democrației* în cadrul proiectului *Bună Guvernare prin Integritate și Responsabilitate în Sistemul de Sănătate Românesc*, cu *Transparency International Romania* pentru definitivarea *Pactului de integritate pentru sistemul de sănătate*

⁹ Pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare în anul 2014 a HG nr. 400/2014 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2014-2015 (cu aplicabilitate de la 1 iunie 2014)

¹⁰ Pentru afecțiuni acute

¹¹ Privind aprobarea detaliierii pe județe a numărului total de paturi, pe anul 2014, din unitățile sanitare publice și private pentru care casele de asigurări de sănătate pot încheia contracte de furnizare de servicii medicale spitalicești

¹² Număr ce nu include și paturile aprobate pentru pacienții care se află în executarea unei măsuri educative ori de siguranță privative de libertate și nici paturile din penitenciarele spital

românesc și cu *Centrul pentru Studii Juridice* în vederea promovării unei atitudini anticorupție la nivel național.

Pentru creșterea calității serviciilor medicale și pentru reducerea vulnerabilităților etice, se află în curs de definitivare un ordin al ministrului sănătății pentru aprobarea componentei și atribuțiilor consiliului etic ce funcționează în cadrul spitalelor publice, prin care se reglementează și organizarea unui sistem de monitorizare a sesizărilor și reclamațiilor referitoare la nerespectarea drepturilor pacienților de către cadrele medicale, dar și la abuzurile pacienților față de cadrele medicale, prin implicarea *Consiliului Etic* și a *Compartimentului de Integritate* din cadrul MS.

RST 4: Consolidarea măsurilor active în domeniul pieței muncii și a capacității Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă. Să acorde o atenție specială activării tinerilor neînregistrați. Să consolideze măsurile menite să promoveze capacitatea de inserție profesională a lucrătorilor în vârstă. Să elaboreze, în consultare cu partenerii sociali, orientări clare privind stabilirea transparentă a salariului minim, luând în considerare condițiile economice și condițiile pieței muncii.

Consolidarea măsurilor active în domeniul pieței muncii a vizat, în principal, facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare, îmbunătățirea competențelor profesionale ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și ale lucrătorilor și creșterea calității ocupării în mediul rural.

În perioada ianuarie 2014 - februarie 2015, ca urmare a implementării *Programului de ocupare*, finanțat din BAȘ, au fost angajate cca. 424.200 persoane. Complementar, din FSE au fost finanțate proiecte destinate *stimulării angajării șomerilor pe termen lung*¹³, până la data de 12 februarie 2015, 55.513 șomeri de lungă durată (din care 28.117 femei și 18.187 tineri) beneficiind de măsuri active de ocupare.

Pentru *creșterea calității ocupării persoanelor rezidente în mediul rural*, până la 12 martie 2015, din FEADR au fost finanțate cursuri de *formare profesională* pentru 32.457 fermieri care dețin exploatații de semi-subzistență și tineri ce au preluat o exploatație agricolă. În scopul *diversificării economiei rurale* și creșterii competitivității sectorul agricol, până la 5 februarie 2015, 154 exploatații agricole de familie, 17 ferme de semi-subzistență¹⁴, precum și 168 ferme de familie¹⁵ au fost sprijinite financiar pentru realizarea investițiilor în modernizare, iar 12.979 persoane au beneficiat de finanțare prin măsura de *instalare a tinerilor fermieri*. Au fost alocate fonduri pentru *înființarea și dezvoltarea micro-întreprinderilor în sectorul non-agricol și încurajarea activităților turistice*, până la 5 februarie 2015, fiind finanțate 4.981 întreprinderi și create/ menținute 27.487 locuri de muncă. Din FSE a fost finanțată *asigurarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale*, până la data de 12 februarie 2015, 66.612 persoane (din care 36.835 femei) rezidente în mediul rural sau persoane ocupate în agricultura de subzistență beneficiind de programe de instruire, servicii de orientare/consiliere în carieră, evaluarea învățării anterioare etc.

A continuat implementarea programelor de *formare profesională* destinate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. În perioada 1 ianuarie 2014 - 31 ianuarie 2015, 41.490 șomeri au participat la cursuri de instruire, din care 18.550 persoane au fost încadrate în muncă în termen de 12 luni de la data absolvirii. Complementar, din FSE a fost finanțată formarea profesională continuă (FPC) a lucrătorilor și promovarea culturii antreprenoriale, până la data de 12 februarie 2015, 148.477 persoane (din care 48.911 tineri) participând la programe de FPC¹⁶.

¹³ POS DRU 2007 - 2013, AP 5, DMI 5.1. *Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare*

¹⁴ Pentru sesiunea organizată în perioada 25 iunie - 30 august 2013

¹⁵ Pentru sesiunea organizată în perioada 20 mai - 31 iulie 2014

¹⁶ POS DRU 2007 - 2013, AP 2, DMI 2.3. *Acces și participare la FPC*, AP 3, DMI 3.1 *Promovarea culturii antreprenoriale* și DMI 3.2. - *Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității*

Proiectul destinat *evaluării efectelor măsurilor active asupra reducerii șomajului și creșterii ocupării* este în curs de implementare, fiind elaborată metodologia de evaluare a impactului măsurilor, atât pentru cele cu finanțare din BAȘ, cât și FSE.

Pentru **consolidarea capacității instituționale a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă**, din FSE au fost sprijinite financiar 111 de agenții de ocupare pentru modernizarea serviciilor oferite, prin realizarea unor puncte de lucru de tip „self-service”, iar cca. 2.000 experți au beneficiat de cursuri de instruire. ANOFM are în curs de implementare o serie de proiecte destinate acreditării agențiilor de ocupare conform standardelor de calitate, până în februarie 2015 fiind acreditate 48 agenții.

O atenție specială se acordă **activării tinerilor neînregistrați**, în ianuarie 2014 fiind pus în practică *Planul de implementare a garanției pentru tineret 2014 – 2015*. În perioada ianuarie 2014 – februarie 2015, în primele patru luni de la înscrierea la agențiile de ocupare, ca urmare a programelor implementate de ANOFM, cca. 182.100 tineri au fost incluși în măsuri active de ocupare, din care angajați 71.983 tineri NEETs¹⁷ (26.125 în regiunile Centru, Sud - Est, și Sud - Muntenia), iar 5.881 tineri au fost încadrați în muncă prin acordarea de subvenții angajatorilor (2.021 tineri în regiunile Centru, Sud - Est, și Sud - Muntenia). Până în februarie 2015, 163.227 tineri au beneficiat de servicii de informare și consiliere în carieră, iar 13.495 tineri au participat la cursuri gratuite de formare profesională. De la bugetul de stat a fost finanțată înființarea/dezvoltarea a 6.588 întreprinderi¹⁸, fiind create cca. 3.650 locuri de muncă.

A continuat implementarea schemelor pilot de tip “garanția pentru tineret”, până la data de 31 ianuarie 2015 fiind înființate 27 centre de garanții pentru tineri și identificați și înregistrați în baza de date 3.541 tineri, cca. 1.750 tineri participând la cursuri de formare profesională.

În vederea facilitării **inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ secundar și terțiar**, în luna august 2014 a demarat aplicarea schemei de ajutor de minimis - *Locuri de muncă subvenționate* (cu finanțare din FSE), destinată subvenționării salariilor tinerilor angajați. Până la 31 decembrie 2014 au fost semnate 96 de acorduri de finanțare în vederea subvenționării salariilor a cca. 1.500 tineri absolvenți care au beneficiat de programe de formare la locul de muncă, iar cca. 5.500 tineri au fost consiliați în carieră.

Pentru eficientizarea punerii în aplicare a măsurilor din *Planul de Implementare a Garanției pentru Tineret*, a fost realizată deja corelarea bazelor de date între ANOFM și Inspekția Muncii – *Registrul național de evidență a salariaților*, precum și cu MAI - *Registrul general de evidență a populației*. Urmează a fi operaționalizată corelarea bazelor de date între *Serviciul Public de Ocupare* și ANAF. În vederea creării bazei de date ce include tinerii NEETs, ANOFM va implementa, în cursul anului 2015, proiectul CHANCE4NEET - *Registrul Electronic al tinerilor NEET*.

În ceea ce privește **consolidarea capacității de inserție profesională a lucrătorilor în vârstă**, la 18 decembrie 2014 a fost lansată în dezbatere publică *Strategia națională privind persoanele vârstnice și îmbătrânirea activă 2015-2020*, procesul fiind reluat în aprilie 2015.

În cadrul proiectului referitor la **evaluarea politicilor și a măsurilor privind îmbătrânirea activă**, până în februarie 2015 au fost realizate analiza comparativă a măsurilor de încurajare a îmbătrânirii active în 5 state membre, identificarea unor măsuri/politici de îmbătrânire activă cu potențial de transfer în România și evaluarea ex-post a impactului măsurilor de încurajare a îmbătrânirii active aflate în implementare.

În vederea **elaborării unor orientări privind stabilirea transparentă a salariului minim**, MMFPSPV a lansat procesul de consultare cu autoritățile în domeniu din alte state membre, documentația fiind în curs de analiză pentru a fi prezentată conducerii ministerului.

¹⁷Not in employment, education or training

¹⁸Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri și Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START

RST 5: Să asigure creșterea calității și a accesului la învățământul profesional și tehnic, la ucenicii, la învățământul terțiar și la învățarea pe tot parcursul vieții și să le adapteze la necesitățile pieței forței de muncă. Să asigure un acces mai bun la serviciile de educație și de îngrijire a copiilor preșcolari.

În scopul **creșterii calității și a accesului atât la învățământul profesional și tehnic, cât și la ucenicii și a adaptării acestora la necesitățile pieței forței de muncă**, Ministerul Educației și Cercetării Științifice (MECS) continuă, în anul școlar 2014/2015, atât școlarizarea elevilor absolvenți ai clasei a IX-a care doresc să urmeze ruta învățământului profesional cu durata de 2 ani (11.400 absolvenți ai clasei a IX-a, promoția 2014, urmează învățământul profesional cu durata de 2 ani), cât și pregătirea a 1.236 absolvenți ai ciclului inferior al liceului (după clasa a X-a) cu stagii de pregătire practică de 720 de ore, în vederea obținerii certificatului de calificare nivel 3¹⁹. Totodată, începând cu anul școlar 2014/2015, MECS a introdus învățământul profesional cu durata de trei ani pentru absolvenții clasei a VIII-a, cu o componentă importantă de pregătire practică la locul de muncă, un număr de 24.952 elevi fiind înscriși la această formă de educație. Pentru asigurarea formării profesionale practice a elevilor, un număr de 1.990 companii au încheiat contracte-cadru de școlarizare cu unitățile de învățământ pentru pregătirea elevilor prin învățământul profesional cu durata de doi ani, iar 2.664 companii au încheiat astfel de contracte pentru pregătirea elevilor prin învățământul profesional cu durata de trei ani. Au fost constituite trei grupuri de lucru româno-germane și un Comitet de coordonare pentru cooperarea în învățământul profesional și tehnic dintre România și landul Baden-Württemberg, care vizează, *inter alia*, modificarea curriculum-ului pentru meserii cerute de piața muncii pentru care există cofinanțare de la firme și formarea de formatori în domeniu.

Pentru gestionarea și actualizarea registrelor naționale ale furnizorilor de formare, precum și elaborarea și aprobarea de standarde ocupaționale în educație și formare profesională, *Autoritatea Națională pentru Calificări* (ANC) a realizat un prim proiect al raportului de referințiere²⁰ a *Cadrului Național al Calificărilor* la *Cadrul European al Calificărilor* ce a fost prezentat, în luna iunie 2014, în cadrul *Grupului consultativ privind Cadrul European al Calificărilor* existent la nivelul COM²¹.

Registru furnizorilor de formare profesională a adulților a fost actualizat la data de 5 februarie 2015 și este public pe site-ul ANC²². Modelul de standard pentru educație și formare profesională a fost aprobat prin OMEN nr. 3170/04.02.2015.

În scopul **consolidării sistemului de consiliere și orientare profesională a studenților și elevilor din anii terminali**, a fost aprobată metodologia-cadru privind organizarea și funcționarea *Centrelor de Consiliere și Orientare în sistemul de învățământ superior din România*. Obiectivele acestor centre constau în consilierea studenților și absolvenților în privința traseului educațional, reducerea abandonului universitar și facilitarea relației dintre studenți și piața muncii.

Pentru **creșterea calității și a accesului atât la învățământul terțiar și la învățarea pe tot parcursul vieții**, cât și în vederea adaptării acestora la necesitățile pieței forței de muncă, au fost finalizate - cu asistența tehnică a BM și finanțate prin POS DRU - proiectele de strategii naționale pentru învățământul terțiar, respectiv pentru învățarea pe tot parcursul vieții. În prezent, proiectele de strategii sunt în procedură de avizare interministerială, după ce au fost puse în consultare publică în trim. IV/2014.

În scopul realizării unei *platforme informatice* care va facilita *accesul universităților la instrumentele de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților*, prin proiectul cofinanțat prin FSE *Managementul corelării sistemului de învățământ cu piața muncii*, s-a realizat încărcarea bazei de date

¹⁹ Nivelul 3 de calificare presupune deținerea de cunoștințe și abilități pentru executarea corespunzătoare a sarcinilor într-un domeniu de activitate, precum și prin adaptarea propriului comportament în vederea rezolvării problemelor

²⁰ Referințierea permite actualizarea standardelor ocupaționale și a calificărilor profesionale

²¹ Deși prezentarea raportului de referințiere revizuit a fost fixată pentru luna decembrie 2014, din cauza schimbărilor petrecute la nivelul COM s-a agreeat, împreună cu Secretariatul Grupului, prezentarea documentului în perioada aprilie-mai 2015. Varianta finală înglobează atât opiniile și observațiile consultanților externi, precum și schimbările legislative survenite la nivel național.

²² www.anc.edu.ro

integrată în sistemele de management a 50 de universități. Este în curs de realizare un nou studiu național de monitorizare prin intermediul unei platforme informatice cuprinse în cadrul proiectului *Politici publice fundamentate în învățământul superior: o premisă necesară pentru dezvoltarea României*. Platforma va reprezenta un instrument eficient de susținere a implementării periodice a unor astfel de studii de monitorizare, atât din punct de vedere tehnic, cât și al experienței dobândite în proiectele anterioare.

În vederea **creșterii mobilității studenților** și a introducerii în sistemele de educație și formare profesională a instrumentelor de mobilitate din portofoliul european *Europass* (*Suplimentul la diplomă pentru ciclul Bologna* și *Suplimentul la certificatul de calificare profesională*), la 23 iulie 2014, Guvernul României a adoptat *HG nr. 607/2014 privind aprobarea conținutului și formatului actelor de studii care vor fi eliberate absolvenților ciclului I - studii universitare de licență*. În suplimentul de diplomă sunt introduse informații suplimentare privind competențele dobândite de absolvenți²³. *HG pentru aprobarea Suplimentului la certificatul de calificare profesională* este în proces de avizare internă la nivelul MECS.

Din perspectiva **calității actului educațional universitar** și a relevanței sale pentru piața muncii, MECS a decis lichidarea a 186 de specializări universitare în anul 2013, urmate de alte 135 în anul 2014. De asemenea, 3 universități se află într-un program de monitorizare și toate programele altor 4 universități se află în curs de lichidare²⁴.

Din perspectiva **dezvoltării instituționale** a structurilor destinate susținerii învățării pe tot parcursul vieții, MECS a agreat cu MMPSFPV și MJ proiectul de *Metodologie privind organizarea și funcționarea Centrelor comunitare de învățare permanentă*. Metodologia este în proces de avizare interministerială.

În vederea **asigurării unui acces mai bun la serviciile de educație și de îngrijire a copiilor preșcolari**, MECS a demarat procesul de reorganizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie, ca servicii integrate. Astfel, în cadrul procesului de revizuire a *HG nr. 1252/2012 privind Metodologia de organizare și funcționare a creșelor și a altor servicii de educație timpurie ante-preșcolară*, în colaborare cu MMFPSPV, a fost revizuit textul metodologiei. Proiectul de act normativ, care conține modificări legate de conținutul educativ pentru acest nivel de educație, a fost definitivat în luna octombrie 2014 și introdus pe circuitul de avizare. Atât curriculumul pentru educație antepreșcolară, cât și standardele de evaluare a serviciilor de educație antepreșcolară sunt deja elaborate, urmând a fi aprobate după modificarea *HG nr. 1252/2012*. MECS a elaborat un proiect de *Program național de stimulare timpurie a copilului*, în vederea atingerii potențialului individual maxim, care se întinde pe o perioadă de cinci ani și vizează asigurarea condițiilor pentru generalizarea treptată a cuprinderii copiilor de cinci, patru și trei ani în învățământul preșcolar; creșterea, până la 95%, a procentului de cuprindere a copiilor de 4-6 ani în învățământul preșcolar; dezvoltarea și creșterea calității sistemului de formare continuă și inițială a personalului didactic din educația timpurie etc.

RST 6: Să sporească eficiența și eficacitatea transferurilor sociale, în special pentru copii, să continue reforma asistenței sociale, consolidând legăturile acesteia cu măsurile de activare. Să intensifice eforturile în vederea punerii în aplicare a măsurilor preconizate pentru a favoriza integrarea romilor pe piața forței de muncă, pentru a crește rata de școlarizare și pentru a reduce rata de părăsire timpurie a școlii, prin intermediul unei abordări bazate pe parteneriat și a unui mecanism solid de monitorizare.

²³ Suplimentul la diplomă completează informațiile incluse deja în diploma de licență originală, făcându-le mai ușor de înțeles, în special pentru angajatorii și instituțiile din alte state decât cel emitent

²⁴ Prin lichidare nu se va mai permite școlarizarea, începând cu anul I universitar, în aceste universități. Trei universități (*Universitatea Bioterra* din București, *Universitatea Română de Științe și Arte Gheorghe Cristea* din București și *Universitatea Apollonia* din Iași) sunt monitorizate de către *Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior* și MECS

Pentru **creșterea eficienței și a eficacității transferurilor sociale, în special pentru copii**, la 15 octombrie 2014, guvernul a adoptat actul normativ²⁵ care vizează majorarea, începând cu 1 noiembrie 2014, a alocației de susținere a familiilor sărace²⁶ cu 42 lei pentru fiecare copil, iar pentru copiii aflați în sistemul de protecție specială – în îngrijirea familiilor de plasament sau a asistenților maternali – alocarea unei sume lunare de 600 lei per copil. Copiii și tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială primesc, o singură dată la ieșirea din sistem, o indemnizație egală cu valoarea salariului de baza minim brut pe țară. Guvernul a dublat, de la 1 decembrie 2014, alocația zilnică de hrană pentru copiii aflați în sistemul de protecție specială și pentru mamele protejate în centre maternale²⁷, stabilind și limitele minime de cheltuieli pentru îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite/manuale, transport și sumele de bani pentru nevoi personale etc.

A **continuat reforma asistenței sociale**, pentru consolidarea legăturilor acesteia cu măsurile de activare, MMFPSPV elaborând proiectul de *Lege privind economia socială*, adoptat de Senat în luna iunie 2014, în luna februarie 2015, legea aflându-se în dezbateră Comisiei pentru muncă și afaceri sociale din Camera Deputaților.

În ceea ce privește *instituirea venitului minim de inserție*, ca principală măsură financiară de combatere a riscului de excluziune socială și asigurarea unui nivel minimal de trai, proiectul de act normativ este în curs de elaborare, acesta urmând a fi definitivat în colaborare cu experții BM.

În domeniul *incluziunii sociale active*, până la data de 12 februarie 2015, cca. 115.000 persoane aparținând grupurilor vulnerabile au participat la programe de măsuri active sau de calificare/recalificare, sau au beneficiat de măsuri în domeniul egalității de șanse²⁸ (din care 2.463 persoane cu dizabilități și 509 tineri care au părăsit sistemul de protecție a copilului), 14.536 specialiști în domeniul asistenței sociale (din care 9.513 femei) au urmat cursuri de îmbunătățirea competențelor, iar cca. 7.300 persoane dependente de droguri sau alcool au fost sprijinite în vederea integrării sociale. Din FSE a fost finanțată înființarea a 346 structuri de economie socială, fiind create 6.046 locuri de muncă.

Pentru *reducerea sărăciei în rândul persoanelor ocupate (sărăcia în muncă)*, guvernul a adoptat *HG nr. 1091/ 2014 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată*, care prevede majorarea la 975 lei a salariului minim, începând cu 1 ianuarie 2015, respectiv la 1.050 lei, de la 1 iulie 2015. Se estimează că aproximativ 1.471.356 salariați, din care 488.630 persoane în sectorul bugetar și 982.726 persoane în sectorul privat beneficiază de această majorare.

Referitor la elaborarea *Strategiei naționale privind promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei 2015-2020*, la data de 29 decembrie 2014, aceasta a fost lansată în dezbateră publică, procesul fiind reluat în martie 2015.

În ceea ce privește **incluziunea socială a persoanelor de etnie romă**, în ședința de guvern din 14 ianuarie 2015 a fost aprobată *HG nr. 18/2015 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2015-2020*.

Până la data de 12 februarie 2015, din FSE a fost finanțată participarea a 38.740 persoane de etnie romă la programe privind corelarea competențelor profesionale cu cerințele pieței muncii, cca. 22.240 persoane de etnie romă au beneficiat de măsuri active de ocupare, iar 64.265 persoane de etnie romă au fost incluse în proiecte în domeniul incluziunii sociale.

²⁵ OUG nr. 65/2014 pentru modificarea unor acte normative

²⁶ Familii cu un venit net lunar de până la 530 lei per membru de familie

²⁷ HG nr. 905/2014 privind stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată

²⁸ POS DRU 2007 - 2013, AP 6, DMI 6.1. Dezvoltarea economiei sociale, DMI 6.2. Îmbunătățirea accesului și a participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii și DMI 6.3. Promovarea egalității de șanse pe piața muncii

Pentru *facilitarea incluziunii sociale active a persoanelor aparținând grupurilor defavorizate*, MMFPSPV are în implementare trei proiecte²⁹ prin care sunt finanțate cursuri de calificare/recalificare. Până în februarie 2015, cca. 1.350 persoane (persoane de etnie romă sau cu dizabilități, tineri care au părăsit sistemul de stat de protecție a copilului, persoane aflate în detenție) au beneficiat de cursuri de formare profesională și de servicii de consiliere, în vederea creșterii oportunităților lor de integrare pe piața muncii.

Pentru *îmbunătățirea accesului persoanelor de etnie romă la educație*, MECS (în parteneriat cu fundația *Roma Education Fund*) implementează trei proiecte finanțate din FSE (POS DRU)³⁰. În cadrul primului proiect, la data de 2 decembrie 2014, au început activitățile educaționale în 43 de școli, fiind selectați 800 de elevi aflați în situație de risc de părăsire timpurie a școlii și 310 persoane care nu au absolvit învățământul obligatoriu. În al doilea proiect, a început activitatea educațională, fiind finalizat procesul de selecție a elevilor (500 persoane). În cadrul celui de-al treilea proiect au fost selectați 122 studenți pentru acordarea burselor, fiind plătită prima tranșă.

MECS a continuat să aloce locuri distincte tinerilor romi la admiterea în facultăți, în anul universitar 2014/2015 fiind prevăzute pentru tinerii romi 592 locuri.

RST 7: Să intensifice eforturile pentru a consolida capacitatea administrației publice, în special prin îmbunătățirea eficienței, a gestionării resurselor umane, a instrumentelor decizionale și a coordonării în cadrul și între diferitele niveluri administrative, precum și prin îmbunătățirea transparenței, a integrității și a răspunderii. Să accelereze absorbția fondurilor UE, să consolideze sistemele de gestiune și de control, să aducă îmbunătățiri capacității de planificare strategică, inclusiv elementului bugetar multianual. Să remedieze deficiențele persistente din sectorul achizițiilor publice. Să îmbunătățească în continuare calitatea și eficiența sistemului judiciar, să combată corupția la toate nivelurile și să asigure executarea efectivă a hotărârilor instanțelor.

Proiectul *Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014-2020* a fost definitivat în trim. III/2014, sub coordonarea MDRAP și a SGG/CPM. Acesta are la bază recomandările din analiza cauzelor structurale, precum și sugestiile formulate de ministere și structurile asociative ale administrației locale. În octombrie 2014, strategia și planul de acțiuni aferent, precum și graficul activităților pentru perioada 2014-2016 au fost aprobate de guvern (HG nr. 909/2014). Coordonarea implementării, monitorizarea și evaluarea strategiei sunt asigurate de un comitet național (CNCISCAP)³¹, sprijinit în activitatea sa de grupuri de lucru tematice organizate pe domeniile: *politici publice și reglementare, debirocratizare și simplificare, resurse umane, managementul calității și servicii publice, administrație publică locală*. Metodologia detaliată de monitorizare și evaluare a strategiei a fost aprobată în reuniunea CNCISCAP din 13 martie 2015.

În vederea **creșterii gradului de utilizare a sistemelor și instrumentelor de management al calității în administrația publică**, în trim. III/2014, MDRAP a inițiat procedurile de contractare asistență tehnică externă pentru realizarea unei analize a situației din domeniu. Contractul (finanțat prin PO DCA) a fost semnat la finalul lunii decembrie 2014 și urmează a se încheia în trim. II/2015.

În ceea ce privește implementarea *planurilor de acțiune elaborate pe baza recomandărilor BM din analiza funcțională*, CPM a transmis COM (trim. IV/2014) raportul trimestrial de progres. În urma discuțiilor prilejuite de misiunea comună COM-FMI-BM (februarie 2015), s-a agreeat ca măsurile din

²⁹ *EUROPA INCLUSIVĂ - Inițiative regionale sustenabile, Crearea centrelor rurale de incluziune socială și Inițiativa pentru romii marginalizați*

³⁰ *Copiii și părinții romi vor la școală, Servicii educaționale integrate pentru comunitățile de romi și Creșterea accesului tinerilor romi la învățământul superior*; primele două proiecte beneficiază de un buget de 8,68 mil. de lei fiecare, iar al treilea de 2,17 mil. lei

³¹ *Comitetul național pentru coordonarea implementării Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014-2020* (CNCISCAP), constituit în temeiul HG nr. 909/2014 și compus din câte un reprezentant (la nivel de ministru/secretar de stat) din cadrul CPM, SGG, MDRAP, MFE, MSI, MFP

aceste planuri să fie cuprinse și raportate în cadrul planului de acțiuni al strategiei de consolidare a administrației.

În scopul **gestionării (pe suport electronic) în mod unitar a documentelor prezentate în ședința de guvern și în reuniunea pregătitoare** a acesteia, SGG/CPM implementează un proiect³² (finanțat prin PO DCA), în cadrul căruia a fost creată o aplicație IT specializată, aflată în fază de testare la nivelul a trei ministere (MJ, MFP, MDRAP).

Pentru **a îmbunătăți procesul de gestionare a resurselor umane**, ANFP s-a axat pe *redefinirea cadrului strategic, instituțional și legislativ în domeniul managementului funcției și funcționarilor publici*. În trim. IV/2014, a demarat elaborarea a *două proiecte de strategii pentru perioada 2015–2020 ce vizează funcția publică, respectiv formarea profesională* (analizele pentru fundamentarea acestora se află în curs de pregătire la nivelul ANFP). Referitor la proiectele de lege privind *modificarea legislației primare specifice*³³ (*Statutul și Codul de conduită a funcționarilor publici*), este necesară revizuirea acestora, pentru a asigura corelarea cu prevederile strategiei de consolidare a administrației. În vederea dezvoltării abilităților și competențelor profesionale ale personalului din administrație, ANFP a continuat organizarea de programe de perfecționare și formare specializată.

Pentru a contribui la **îmbunătățirea coordonării în cadrul diferitelor niveluri administrative**, CPM a derulat un proiect³⁴ (finanțat de BM) ce vizează definirea unui mecanism de cooperare între ministerele de linie implicate în activitatea de monitorizare-evaluare a principalelor documente strategice guvernamentale. În cadrul proiectului a fost creat un sistem de monitorizare și evaluare (corelat cu cel de planificare strategică), sistem aflat în fază de testare la două ministere-pilot (MS și MECS)³⁵.

În vederea **îmbunătățirii sistemului de coordonare a politicilor publice**, la nivelul CPM a devenit operațională (martie 2014) Delivery Unit (DU), susținută în activitatea sa de un Comitet interministerial creat în mai 2014, la nivel de secretar de stat/conducător instituție publică³⁶. Pentru fiecare din cele patru domenii gestionate de DU (*energie, achiziții publice, angajarea tinerilor, fiscalitate*), au fost elaborate planuri de acțiune, asumate politic în octombrie 2014. DU oferă suport tehnic pentru implementarea acestora, monitorizarea fiind realizată lunar, prin intermediul unui tablou de bord³⁷.

Elaborarea și adoptarea Codului administrativ, respectiv a *Codului de procedură administrativă*, alături de acțiunile SGG/CPM orientate către asigurarea unei mai bune reglementări, răspund recomandării COM de **îmbunătățire a transparenței, integrității și a răspunderii**. Elaborarea proiectului de *Cod administrativ* are loc în cadrul unui grup de lucru coordonat de MDRAP, format din reprezentanți ai administrației publice centrale și locale, ONG-urilor și mediului academic. În trim. III-IV/2014, proiectul de cod a fost actualizat din perspectiva dinamicii modificărilor legislative din ultimii ani, fiind în curs de analiză și definitivare la nivelul grupului de lucru. În trim. II/2015 urmează să fie demarată procedura de transparență decizională și avizare a *Tezelor prealabile* ale acestuia. Supunerea proiectului de *Cod Administrativ* spre consultare publică și aprobare este preconizată pentru trim. II/2015. Ulterior, MDRAP va iniția pregătirea proiectului *Codului de Procedură Administrativă*, termenul estimat pentru aprobarea acestuia în guvern fiind trim. II/2016.

În domeniul **mai bunei reglementări**, principala evoluție pozitivă o constituie adoptarea³⁸, la sfârșitul anului 2014, a *Strategiei privind mai buna reglementare 2014-2020*. Pentru *consolidarea capacității*

³² Durata de implementare a proiectului *Sistemul integrat de management al politicilor* a fost prelungită până în trim. II/2015

³³ Legile nr. 188/1999 și 7/2004

³⁴ *Monitorizarea și evaluarea reformelor structurale*

³⁵ Cele două ministere au fost selectate pentru a exista o corelare cu proiectul implementat de MFP în domeniul programării bugetare (ministerele selectate inițial pentru testarea mecanismului - MMFPSPV, MDRAP - vor fi avute în vedere într-un alt proiect (*Strategy Unit*), aflat în curs de implementare la nivelul CPM

³⁶ *Decizia Primului Ministru nr. 207/2014 privind înființarea Comitetului interministerial pentru implementarea priorităților ca parte a Sistemului de implementare a priorităților* (compus din reprezentanți ai MFP, MFE, MMFPSPV, MSI, MEIMMA, ANRMAP)

³⁷ Instrument de monitorizare bazat pe un set de indicatori de performanță și de proces (stabiliți pentru fiecare acțiune), precum și pe niveluri de referință/ținte, cu ajutorul cărora este stabilit stadiul de realizare a fiecărei măsuri

³⁸ Prin HG nr. 1076/2014, publicată în M.O. nr. 917 din 17 decembrie 2014

ministerelor de a elabora analize de impact, în trim. II/2014 a fost demarată implementarea (cu asistența BM) unui proiect³⁹ finanțat din PO AT. Potrivit recomandărilor formulate în cadrul acestui proiect, sunt necesare schimbări majore atât din punct de vedere al cerințelor adresate ministerelor, cât și al circuitului documentelor de politici publice și proiectelor de acte normative. Procesul de adoptare a HG pentru revizuirea și codificarea legislației în domeniul evaluării impactului a fost amânat până după finalizarea implementării proiectului sus-menționat (trim. III/2015).

În vederea **creșterii capacității de absorbție a fondurilor europene**, a fost elaborat *Planul de măsuri prioritare pentru consolidarea capacității de absorbție a instrumentelor structurale 2007-2013 și a fondurilor europene structurale și de investiții 2014-2020*. În cadrul reuniunii anuale din ianuarie 2015 și a task force-ului pe tema implementării fondurilor europene, COM a propus ca acest plan să fie revizuit astfel încât să cuprindă două secțiuni: una referitoare la închiderea programelor aferente perioadei 2007-2013 și altă secțiune cu măsuri pentru perioada 2014-2020. După întocmirea documentului revizuit, planul a fost agreat cu COM și urmează să fie implementat pe parcursul anului 2015.

În 2014 a continuat să fie *consolidată capacitatea administrativă a structurilor responsabile de managementul și controlul Programelor Operaționale (PO)*, prin semnarea a 35 acorduri de servicii cu BEI, BM și BERD, în vederea îmbunătățirii procesului de utilizare a fondurilor europene, 13 dintre acestea fiind finalizate. În plus, ca urmare a semnării de către MFE, în anul 2013, a unui acord-cadru cu 39 de firme de consultanță, pentru o perioadă de doi ani, este furnizată asistență AM-urilor și OI-urilor în evaluarea cererilor și verificarea cererilor de rambursare, precum și în orice alte activități necesare pentru îmbunătățirea implementării proiectelor.

La 11 iunie 2014, MFE a semnat cu BM contractul *Stabilirea unui sistem de evaluare a performanțelor personalului angajat în gestionarea fondurilor UE*⁴⁰. Pe baza rezultatelor contractului menționat, MFE va emite *Ordinul privind procedura de evaluare semestrială a activității/performanțelor profesionale individuale*, în conformitate cu dispozițiile art. 6.1 alin. (6) din HG nr. 595/2009.

În scopul **susținerii beneficiarilor pentru asigurarea unui management de proiect eficient**, MFE are în curs de implementare două proiecte destinate *îmbunătățirii capacității beneficiarilor de a implementa proiecte finanțate din IS*, dar și pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale.

Pentru **consolidarea sistemelor de gestiune și control**, se are în vedere *asigurarea unui nivel corespunzător de personal în cadrul acestor sisteme*. La 30 septembrie 2014, ca urmare a monitorizării nivelului de ocupare în structurile implicate în managementul și controlul instrumentelor structurale (AM, OI, ACP, MFE⁴¹), gradul de ocupare a posturilor în structurile implicate în managementul fondurilor UE era de 92,24%. De asemenea, se află în derulare acordul de servicii între MFE și BM, care va stabili sistemul de management al performanței pentru gestionarea fondurilor UE. Acordul prevede și efectuarea unei analize a componenței personalului și a alocării de personal pe funcții specifice, astfel încât să se atingă obiectivele generale de performanță ale acestor funcții/structuri.

În vederea utilizării mai extinse a asistenței tehnice disponibile pentru suplimentarea resurselor umane la nivelul structurilor responsabile de implementarea PO, cu accent pe activitățile cheie pentru absorbție, se află în implementare șase contracte semnate în cadrul *Acordului-cadru de prestări servicii pentru asigurarea unor experți care să vină în sprijinul autorităților din sistemul de management al IS*. În plus, a continuat *formarea personalului* din cadrul structurilor de coordonare, management și control al fondurilor structurale, fiind instruite 75 persoane.

În scopul **aplicării adecvate a practicilor de control și audit din partea organismelor abilitate**, au fost reziliate, de către AM/OI, 1891 contracte de finanțare (cele mai multe pe POS CCE) cu beneficiarii

³⁹ Dezvoltarea capacității ministerelor de a elabora analize economice și financiare în vederea sprijinirii procesului de formulare a politicilor publice relevante pentru programarea și implementarea instrumentelor structurale

⁴⁰ Sistemul de evaluare se va baza pe un set de indicatori pentru fiecare tip de structură care gestionează fonduri UE și va stabili un mecanism de monitorizare a performanței fiecărei structuri, inclusiv la nivel de conducere

⁴¹ MFE nu monitorizează personalul existent la Autoritatea de Audit

care înregistrează întârzieri majore și nejustificate în demararea efectivă a implementării (peste șase luni), în raport cu graficul de implementare aprobat inițial la semnarea contractului de finanțare. De asemenea, ca urmare a monitorizării stadiului îndeplinirii recomandărilor prevăzute în rapoartele de audit de sistem și de operațiuni, au fost înregistrate 817 recomandări implementate.

Pentru **prevenirea unor eventuale deficiențe în funcționarea sistemelor de gestiune și control care pot conduce la corecții financiare și la suspendarea plăților de fonduri UE**, se are în vedere stabilirea unei metodologii eficiente pentru certificarea cheltuielilor efectuate în vederea evitării dublei verificări și, în consecință, reducerea timpului de procesare. Procedurile pentru verificarea cererilor de rambursare au fost revizuite la nivelul tuturor AM-urilor, inclusiv documentele solicitate la depunerea cererilor de rambursare, iar MFE a inițiat procesul de stabilire a cadrului legal și instituțional pentru perioada de programare 2014-2020.

În vederea asigurării unei interpretări unitare în etapa de verificare a achizițiilor private și pentru a răspunde întrebărilor frecvente transmise de beneficiarii privați, răspunsurile formulate în cadrul *Ghidului cu întrebări frecvente pentru procedura de atribuire aplicabilă beneficiarilor privați de proiecte finanțate din instrumente structurale* au fost incluse în Ordinul de ministru nr. 1191/2014.

Pentru **eficientizarea procesului de investigare a suspiciunilor de fraudă și conflict de interese**, a fost completată lista protocoalelor de colaborare încheiate de DLAF cu AM-urile implicate în gestionarea fondurilor UE cu *Protocolul de Cooperare DLAF-MDRAP* (AM POR) nr. 11626/2014 și *Protocolul de Cooperare DLAF-MT* (AM POS Transport) nr. 369/2014. Având în vedere faptul că protocoalele existente între AM-uri și ANI sunt valabile în continuare, nu a mai fost necesară încheierea, în 2014, a unor protocoale noi între aceste instituții.

În plus, MFE va urmări (prin AM POS CCE) derularea de către ANI, conform graficului, a proiectului *PREVENT - Implementare Sistem informatic integrat de prevenire a conflictelor de interese în achizițiile publice*, care se va încheia în iulie 2015. Operaționalizarea bazei de date pentru identificarea conflictelor de interese, care se va realiza prin acest proiect, va contribui semnificativ la alertarea autorităților vizate. În ceea ce privește perfecționarea mecanismului de monitorizare a prevederilor *Codului de conduită*, MFE a urmărit în sem. II/2014 modul în care structurile configurate pentru sistemul de implementare a fondurilor europene 2014-2020 vor aplica dispozițiile legale în materia conflictelor de interese și incompatibilităților. De asemenea, în contextul procesului de reorganizare a MFE⁴², urmează să fie definitivat și mecanismul de monitorizare a prevederilor *Codului de Conduită*.

La 31 martie 2015, plățile către beneficiari depășeau 53 mld. lei, contribuția UE reprezentând circa 56,46% din alocarea UE pentru perioada 2007-2013. Sumele solicitate COM sunt de peste 10 mld. euro, ceea ce reprezintă 53,12% (rată de absorbție curentă) din alocarea UE pentru perioada 2007-2013, în timp ce rambursările intermediare de la COM au ajuns la 9,32 mld. euro.

În contextul recomandării COM de **îmbunătățire a capacității de planificare strategică, inclusiv a elementului bugetar multianual**, CPM a pus în practică *Planul Anual de Lucru al Guvernului* (PALG) aferent anului 2014 (document aprobat de guvern în trim. I/2014). Acest instrument de planificare și prioritizare a politicilor guvernamentale cuprinde termene pentru elaborarea propunerilor de politici publice și acte normative majore, în corelare cu prioritățile la nivel european și cu cele ale *Strategiei Fiscal-bugetare*, inclusiv cu planurile strategice instituționale ale ministerelor. În scopul *revitalizării Consiliului de Planificare Strategică*⁴³ (CPS), în trim. III/2014, SGG/CPM a semnat cu BM un contract de asistență tehnică și a demarat etapa de analiză pentru întocmirea procedurilor de lucru ale CPS. Conceptul tehnic cu privire la acest Consiliu a fost finalizat în trim. I/2015.

⁴² Ca urmare a aprobării HG nr. 1183/2014 privind nominalizarea autorităților implicate în sistemul de management și control al fondurilor europene structurale și de investiții 2014-2020 și a HG nr. 35/2015 pentru modificarea și completarea HG nr. 43/2013 privind organizarea și funcționarea MFE

⁴³ Structură aflată în coordonarea Primului Ministru, menită să asigure o mai bună corelare a procesului decizional cu alocarea bugetului, în concordanță cu *Strategia fiscal-bugetară*

În ceea ce privește *introducerea bugetării pe programe la nivel central*, conform memorandumului nr. 424751/2014, MS și MEN urmau să implementeze noua metodologie de elaborare și execuție a programelor începând cu bugetul pe anul 2015. La sfârșitul anului 2014, introducerea bugetării pe programe la nivel central a fost amânată până la 1 ianuarie 2016⁴⁴.

Pentru *remediarea deficiențelor persistente din sectorul achizițiilor publice*, au fost întreprinse demersuri în vederea optimizării funcționalității sistemului achizițiilor. Prin *Decizia Prim-ministrului nr. 218/2014*, a fost înființat un Comitet interministerial⁴⁵, care are printre direcțiile de acțiune prioritară definitivarea, împreună cu COM, a strategiei naționale în domeniu. În cadrul Comitetului își desfășoară activitatea un grup de lucru tehnic, la nivelul căruia s-au stabilit pilonii/direcțiile de acțiune care se vor regăsi în cuprinsul strategiei: calitatea cadrului legislativ; coerență globală și eficiența sistemului instituțional; regularitatea și calitatea procesului de achiziție publică; întărirea capacității administrative a autorităților contractante; întărirea capacității sistemului de achiziții publice pentru stimularea concurenței efective. Pentru definitivarea acestor direcții de acțiune, a fost stabilit un calendar aferent perioadei decembrie 2014 – iunie 2015.

În vederea *adaptării SEAP*⁴⁶ în conformitate cu prevederile legislative în vigoare, se află în circuitul de avizare inter-instituțională proiectul de HG pentru modificarea și completarea HG nr. 1660/2006⁴⁷. Proiectul SICAP⁴⁸ pentru dezvoltarea unui mediu performant de desfășurare a achizițiilor publice, în acord cu cerințele UE, urmează să fie finalizat în luna noiembrie 2015.

Pentru a răspunde recomandării COM referitoare la *calitatea și eficiența sistemului judiciar*, MJ implementează un set de măsuri ce vizează *elaborarea unei strategii de dezvoltare* a acestui sistem, *pregătirea pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri*, *unificarea jurisprudenței*, *operaționalizarea Tribunalului Comercial*.

Proiectul *Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020*, supus dezbaterii publice în perioada 10 octombrie - 16 noiembrie 2014, a fost aprobat de guvern în decembrie 2014 (HG nr. 1155/2014). Strategia este menită să contribuie la modernizarea sistemului judiciar prin instituirea managementului strategic în domeniul justiției, sporirea transparenței, integrității și accesibilității sistemului judiciar față de cetățean. Pentru întocmirea planului de acțiune aferent, MJ a demarat, în ianuarie 2015, procedura de consultare a instituțiilor, urmând ca documentul să fie adoptat prin HG în aprilie 2015.

În ceea ce privește implementarea memorandumului *Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri*, în 2014 au fost finalizate⁴⁹ investiții la două sedii de instanță (Palatul de Justiție Iași și Tribunalul Cluj), în valoare de peste 52 mil. lei. De asemenea, sunt în curs de derulare lucrări de reabilitare/consolidare la alte patru sedii, în valoare de peste 18 mil. lei. Cât privește fondurile de la bugetul de stat (buget MJ), în 2014 au fost finalizate investiții în valoare totală de 36,945 mil. lei⁵⁰.

În contextul *procesului de unificare a jurisprudenței*, este avută în vedere consolidarea practicii de transmitere a cererilor preliminare și soluționare a acestora de către ICCJ prin hotărâri prealabile: în 2014, au fost introduse la ICCJ, în materie penală, 31 cereri pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (30 soluționate), iar în materie civilă, 17 cereri (14 soluționate). Acestora li se adaugă alte 14 cereri formulate la începutul anului 2015. Textul integral al deciziilor pronunțate de *Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept* este publicat în MO și pe pagina de internet a ICCJ.

⁴⁴ Prin OUG nr. 83/2014 - art. 42, a fost prorogată termenul de aplicare a art. V din *Legea nr. 270/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare*, până la 1 ianuarie 2016

⁴⁵ *Comitetul interministerial pentru realizarea reformei cadrului legislativ și instituțional în domeniul achizițiilor publice* (compus din reprezentanți ai MFE, CPM, SGG, MDRAP, MFP-UCVAP, MSI, MJ, ANRMAP)

⁴⁶ *Sistemul Electronic de Achiziții Publice*

⁴⁷ *HG nr. 1660/2006 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică prin mijloace electronice din OUG nr. 34/2006*

⁴⁸ *SICAP - Sistemul informatic colaborativ pentru mediu performant de desfășurare a achizițiilor publice*

⁴⁹ În cadrul proiectului finanțat de BM - *Reforma Sistemului Judiciar* – în valoare de 110 mil. euro

⁵⁰ De ex. reabilitare/extindere/consolidare la judecătoriile Mediaș, Râmnicu Sărat, Fălticeni, Hunedoara, Motru, Sector 3 București etc

Din perspectiva pregătirii profesionale continue a magistraților, în perioada septembrie - octombrie 2014 au avut loc întâlniri pe tema modificărilor legislative majore din sistemul legal românesc aduse de intrarea în vigoare a noilor coduri. Tematica a fost abordată și în cadrul unor seminarii și conferințe naționale organizate de INM în 2014, prin *Mecanismul Financiar Norvegian* din sistemul judiciar. În plus, prin *Programul de cooperare elvețiano-român*, INM și CSM implementează trei proiecte⁵¹ ce vizează formarea magistraților în domeniul aplicării noilor legi, obținerea de rezultate în lupta împotriva corupției, criminalității economice și financiare.

Recomandarea COM pune accent, de asemenea, pe **combaterea corupției la toate nivelurile**, respectiv **asigurarea executării efective a hotărârilor instanțelor**. MJ a continuat să implementeze *Strategia Națională Anticorupție 2012-2015*, în februarie și iulie 2014 fiind derulate două runde ale platformelor de cooperare⁵² înființate pentru facilitarea implementării acestei strategii. În septembrie 2014 au început misiunile de evaluare tematică la nivelul administrației centrale cu privire la codul etic/deontologic/de conduită, incompatibilitățile și transparența în procesul decizional. În paralel, au fost organizate misiuni de evaluare pe plan local, rapoartele urmând să fie publicate pe portalul SNA.

Referitor la evaluarea acțiunilor aferente *benchmark-ului nr. 3* din MCV⁵³, DNA a continuat instrumentarea cauzelor de corupție la nivel înalt, în 2014 fiind înregistrate peste 4900 noi cauze; de asemenea, au fost trimise în judecată 246 cauze cu privire la 1167 inculpați. Tot în 2014, au fost pronunțate 335 hotărâri definitive de condamnare împotriva a 1138 inculpați, respectiv 47 hotărâri definitive de achitare cu privire la 138 inculpați. În ceea ce privește activitatea ICCJ, în 2014 au fost soluționate (în primă instanță) 12 cauze de înaltă corupție, iar completele formate din cinci judecători au soluționat, în ultimă instanță, 13 astfel de cauze. La nivelul PICCI, pe parcursul anului 2014 au fost întocmite peste 300 rechizitorii referitoare la infracțiuni de corupție, prin care au fost trimiși în judecată 956 inculpați. În 2014, au rămas definitive 157 hotărâri cu privire la infracțiuni de corupție pentru 239 inculpați.

În vederea asigurării unei *evidențe a creanțelor provenite din infracțiuni*, MJ și-a propus crearea unei baze de date centralizate⁵⁴, cu rol de *registru electronic național*, care să permită monitorizarea întregului proces, de la aplicarea sechestrului asigurator și până la momentul valorificării bunurilor confiscate. În acest context, MJ a inițiat demersuri în scopul obținerii de finanțare prin *Programul de cooperare elvețiano-român*. Pentru a avea o abordare mai sistematică în privința gestionării și valorificării bunurilor confiscate, în ianuarie 2015 guvernul a aprobat înființarea, în subordinea MJ, a unei structuri dedicate administrării bunurilor sechestrate în cadrul procesual penal.

RST 8: Să promoveze concurența și eficiența în sectorul energiei și în cel al transporturilor. Să accelereze reforma guvernantei corporative a întreprinderilor de stat din sectorul energiei cel al transporturilor, precum și să sporească eficiența acestora. Să îmbunătățească și să raționalizeze politicile în domeniul eficienței energetice. Să îmbunătățească integrarea transfrontalieră a rețelelor de energie și să permită, cu titlu prioritar, fluxurile fizice reversibile în interconexiunile de gaze.

În vederea **îmbunătățirii eficienței și concurenței în domeniul transporturilor**, acțiunile s-au concentrat asupra *închirierii unor părți de cale ferată neperformante și îmbunătățirii cadrului legislativ și instituțional pentru eficientizarea transportului feroviar de călători*.

⁵¹ Asistență pentru consolidarea capacității instituționale în domeniul formării judecătorilor și procurorilor pentru aplicarea noilor legi; Întărirea capacității Ministerului Public de a obține rezultate mai bune în lupta împotriva corupției mici; Îmbunătățirea capacității judecătorilor și procurorilor români în lupta împotriva corupției și criminalității economice și financiare

⁵² Platforma autorităților independente și a instituțiilor anticorupție (18 februarie și 7 iulie 2014) și Platforma administrației publice centrale (21 februarie și 7 iulie 2014)

⁵³ Continuarea, în baza progreselor realizate deja, a unor cercetări profesionale și imparțiale cu privire la acuzațiile de corupție la nivel înalt

⁵⁴ Tipurile de informații ce vor alimenta această bază de date sunt detaliate în HG nr. 182/2014

În baza HG nr. 177/2014⁵⁵, care stabilește secțiile de circulație care alcătuiesc infrastructura feroviară neinteroperabilă⁵⁶, a demarat procedura de licitație pentru închirierea a 705,18 km de cale ferată aferenți unui număr de 32 de secții de circulație, iar în perioada iulie 2014 - ianuarie 2015 au fost închiriați 179,4 km de cale ferată neinteroperabilă, aferenți unui număr de cinci secții de circulație.

În mai 2014 a fost adoptat HG nr. 455/2014⁵⁷, care prevede aplicarea unei noi metode de alocare a subvențiilor pentru transportului feroviar de călători și în baza căruia a fost modificată formula de calcul a obligației de serviciu public, în sensul creșterii de la 20% la 30% a ponderii indicatorului călători-km în stabilirea valorii compensației acordate de la bugetul de stat.

În scopul **întăririi concurenței** în transportul feroviar, a fost elaborat și se află în circuitul intern de avizare al MT, proiectul de *OUG privind înființarea Autorității de Reformă Feroviară* (care va avea responsabilități atât în implementarea reformei în sectorul feroviar, cât și în pregătirea licitațiilor competitive pentru atribuirea contractelor de servicii publice în transportul feroviar de călători).

Pentru **îmbunătățirea managementului în sectorul feroviar**, MT a elaborat proiectul *Sprijin pentru îmbunătățirea gestionării sectorului de transport feroviar*⁵⁸, care are ca scop punerea în aplicare a unui sistem eficient de monitorizare și evaluare a serviciilor furnizate de operatorii de transport feroviar cu capital de stat și privat și de administratorul infrastructurii feroviare.

Un rol esențial în dezvoltarea unui sistem de transport eficient și echilibrat între toate modurile de transport îl are **Master Planul General de Transport** (MPGT). În ședința de guvern din 25 februarie 2015 a fost aprobat *Memorandumul privind Master Planul General de Transport al României*, care cuprinde și lista de proiecte, prioritizate în funcție de sustenabilitatea lor economică și de apartenența la rețeaua de transport transeuropeană TEN-T. Planul financiar al MPGT este în curs de elaborare, iar până la sfârșitul trim. II/2015, MPGT și *Strategia de implementare a MPGT* (cu cele două componente – cea de prioritizare a proiectelor și cea financiară) vor fi transmise la COM spre aprobare.

În **domeniul energiei**, introducerea sistemelor de contorizare inteligentă vine în sprijinul modernizării rețelelor de distribuție a energiei electrice, contribuind la **creșterea eficienței** în acest sector. Pentru **promovarea contorizării inteligente la nivelul sistemelor de distribuție a energiei electrice**, proiectele pilot revizuite și îmbunătățite de către operatorii de distribuție au fost analizate în cadrul ANRE de o comisie înființată în acest scop, iar avizele ANRE pentru aprobarea proiectelor pilot au fost comunicate operatorilor de distribuție.

În ceea ce privește **reforma guvernantei corporative a întreprinderilor de stat**, în iulie 2014, a fost înființată *Comisia interministerială pentru monitorizarea și implementarea prevederilor OUG nr. 109/2011*⁵⁹, care s-a întrunit la 10 septembrie 2014 și a aprobat regulamentul propriu de organizare și funcționare.

Pentru **îmbunătățirea guvernantei, transparenței și monitorizării întreprinderilor de stat din sectorul transporturilor**, în trim. III/2014, MT a finalizat și publicat pe site spre consultare *Ghidul pentru guvernanta corporativă*, care cuprinde o serie de principii și instrucțiuni pentru aplicarea OUG nr. 109/2011 în condiții de transparență și eficiență. MT a depus la AM POST caietul de

⁵⁵ HG nr. 177/2014 privind modificarea anexelor 2 și 3 la HG nr. 643/2011 pentru aprobarea condițiilor de închiriere de către CN CFR S.A. a unor părți ale infrastructurii feroviare neinteroperabile, precum și gestionarea acestora

⁵⁶ Conform art. 8 alin. 3 din OUG nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române (republicat), infrastructura feroviară neinteroperabilă reprezintă partea infrastructurii feroviare publice sau private a statului, aferentă traficului local, conectată sau nu la infrastructura feroviară interoperabilă și care este administrată și se dezvoltă pe baza unor reglementări specifice interne

⁵⁷ HG nr. 455/2014 pentru aprobarea actelor adiționale pe anul 2014 la contractele de servicii publice în transportul feroviar de călători, aprobate prin HG nr. 74/2012

⁵⁸ Proiectul este implementat în contextul *Analizei funcționale a BM*, pe o perioadă de 18 luni (termen de finalizare: trim. IV/2015) și este finanțat din FSE/PO DCA și bugetul de stat (valoare totală: 10,4 mil. lei fără TVA)

⁵⁹ OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, cu completările și modificările ulterioare

sarcini pentru achiziționarea de servicii de consultanță de la BM în vederea implementării ghidului de guvernare corporativă.

Procesul de restructurare/privatizare/vânzare de acțiuni ale întreprinderilor de stat din sectorul transporturilor a continuat. Pentru asigurarea viabilității CFR Marfă, au fost implementate măsuri de restructurare: disponibilizarea a cca. 30% din numărul de salariați⁶⁰; intrarea în insolvență, începând din septembrie 2014, a CFR ILRU; vânzarea de deșeuri feroase provenite din materiale recuperate din lucrări de întreținere/reabilitare/modernizare a infrastructurii feroviare și din casarea a 2.450 de vagoane. Pentru privatizarea CFR Marfă, în trim. III/2014 a fost finalizată documentația de atribuire a contractului de consultanță juridică, urmând a fi demarată procedura de selecție a consultantului pentru privatizare⁶¹.

MT monitorizează în continuare evoluția rezultatelor operaționale și financiare înregistrate de compania Tarom, în funcție de acestea urmând a se stabili momentul demarării procedurilor de privatizare, precum și procentajul de acțiuni care va face obiectul vânzării.

În vederea accelerării procesului de privatizare/restructurare/vânzare de acțiuni ale companiilor și societăților comerciale din sectorul energiei (la care statul este acționar majoritar), pentru S.C. Complexul Energetic Oltenia S.A. a fost selectat sindicatul de intermediere format din BRD – Group Societe Generale (lider de sindicat) și SSIF SWISS CAPITAL S.A.

În urma desfășurării procesului de selectare a serviciilor de evaluare a rezervelor de lignit, Contractul de consultanță a fost semnat în data de 7 aprilie 2014 cu consorțiul format din Wardell Armstrong International UK și GEO Consulting România.

Termenul inițial de 105 zile pentru execuția serviciilor (prezentat în ofertă) a fost prelungit la solicitarea consultantului. Prolungirea a fost justificată de necesitatea obținerii din partea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale (ANRM) a dreptului de acces la informații clasificate de tip *secret de serviciu*. ANRM și-a dat acordul pentru declasificarea unor informații, fiind necesară emiterea unui ordin în acest sens. Termenul nou stabilit a fost 15 martie 2015. În baza unei analize economice, a fost stinsă o creanță prin darea în plată a grupului (pe gaze naturale) de la Chișcani.

Prin aprobarea OG nr. 14/2014, a fost creat cadrul legal necesar desprinderii din cadrul CE Oltenia a Minei Berbești și trecerea acesteia către un operator din proximitatea acesteia. Pentru realizarea transferului, a fost angajată firma Neo Consulting în vederea elaborării Raportului de evaluare a transferului de active, iar AGA CE Oltenia a aprobat transferul de active către CET Govora.

În data de 23 ianuarie 2015, s-au finalizat negocierile privind proiectul de contract de afacere pentru transferul activelor UMC Berbești de la CE Oltenia la CET Govora. Rezultatele negocierii au fost supuse spre analiză și decizie AGA CE Oltenia, în data de 26 februarie 2015. Acționarii CE Oltenia au aprobat, prin Hotărârea AGA nr. 9/26.02.2015, elementele referitoare la transferul UMC Berbești către CET Govora, începând cu luna martie 2015.

În cazul S.C. P.E.E.H. Hidroelectrică S.A., în urma derulării procesului de selecție a intermediarului, în data 7 februarie 2014 a fost semnată Scrisoarea de angajament cu Sindicatul de intermediere, format din RAIFFEISEN CAPITAL & INVESTMENT S.A. (manager de sindicat) și MORGAN STANLEY & Co. INTERNATIONAL PLC.

Ca urmare a admiterii de către Curtea de Apel București a recursurilor formulate de traderii de energie, Hidroelectrică a reintrat în insolvență începând cu data de 25.02.2014, iar în data de

⁶⁰ Prin HG 546/2014 privind aprobarea nivelului și alocării sumei din bugetul asigurărilor pentru șomaj pe anul 2014 necesare pentru plata venitului lunar de completare în beneficiul persoanelor disponibilizate de la C.F.R. Marfă, 13,475 mil. lei din bugetul asigurărilor pentru șomaj au fost alocate pentru plata venitului lunar de compensare pentru cei 2500 de salariați disponibilizați începând cu luna iulie 2014

⁶¹ În baza Memorandumului nr. 201067/27 ianuarie 2014 cu tema Inițierea procesului de angajare de servicii de asistență juridică în vederea selectării și contractării de servicii de consultanță pentru privatizarea SNTFM CFR Marfă S.A. (aprobat în ședința de guvern din 29 ianuarie 2014)

28.02.2014, prin Hotărârea AGA nr. 8/2014, acționarii au desemnat administratorul special în insolvență care să le reprezinte interesele. Odată cu numirea administratorului special în insolvență, mandatul administratorilor statutari a încetat.

Urmează ca procesul de privatizare să fie reluat după declararea de către instanța judecătorească a închiderii procedurii de insolvență. În data de 2 iunie 2014, a fost semnat actul adițional la Scrisoarea de angajament, prin care se suspendă serviciile de intermediere pe perioada procedurii de insolvență.

De la intrarea în insolvență a S.C.P.E.E.H. Hidroelectrica S.A, principalele măsuri aplicate au vizat **consolidarea managementului societății și consolidarea afacerii**. Astfel, în urma procesului de selecție a managementului societății de către o firmă de recrutare a resurselor umane, recunoscută la nivel internațional, au fost recrutați directorii executivi financiar, de trading și de dezvoltare. Pentru înstrăinarea activelor care nu contribuie la baza de venituri a societății, în anul 2014 au fost valorificate 9 centrale hidroelectrice de mică putere. Procesul continuă, în luna februarie 2015 fiind demarată procedura de vânzare, prin licitație deschisă cu strigare, a 20 de pachete de microhidrocentrale. De asemenea, sunt în curs de valorificare activele care exced obiectul de activitate (terenuri și imobile).

Hidroelectrica menține trendul ascendent al rezultatelor financiare, încheind exercițiul financiar 2014 cu cea mai mare cifră de afaceri din istoria companiei, de 3,4 miliarde lei, cu cel mai mare profit înregistrat vreodată, de 1,2 miliarde lei și cu cel mai mic preț de producție din ultimii 5 ani - de 108 lei/MWh.

Principalele măsuri care au contribuit la înregistrarea acestui rezultat financiar sunt: creșterea producției și a vânzărilor de energie; reducerea semnificativă a cheltuielilor operaționale, ca urmare a implementării unei strategii reușite de control al costurilor operaționale; diminuarea gradului de îndatorare financiară.

Pentru **îmbunătățirea și raționalizarea politicilor din domeniul eficienței energetice**, a fost reactivat grupul de lucru inter-instituțional cu atribuții în domeniul eficienței energetice. Cadrul deja existent a fost extins și pentru gestionarea măsurilor de creștere a eficienței energetice, în conformitate cu obiectivul Europa 2020. Pentru **promovarea schemelor de tip ESCO și a contractelor de performanță energetică**, în cadrul colaborării cu BERD, a fost elaborată și transmisă părților interesate o versiune îmbunătățită a modelului de *Contract de performanță*. A fost, de asemenea, înființată *Asociația companiilor ESCO din România* (ESCOROM).

Se așteaptă ca noile acțiuni incluse în *Planul național de acțiune în domeniul eficienței energetice (PNAEE III)* și implementarea lor ulterioară să contribuie semnificativ la **raționalizarea politicilor de eficiență energetică**. Proiectul *PNAEE III*, elaborat ca urmare a derulării unui contract de servicii de consultanță, a fost aprobat prin HG în ședința Guvernului din 25 februarie 2014.

Creșterea eficienței energetice în domeniul transporturilor s-a concretizat, în cazul *modernizării parcului de material rulant de la METROREX*, prin achiziția și punerea în funcțiune, într-o primă etapă, a 16 trenuri noi de călători. Ulterior, a fost încheiat contractul pentru furnizarea altor 8 trenuri noi, pentru care este în curs de finalizare procedura de achiziționare a echipamentelor de siguranță a traficului.

În ceea ce privește *modernizarea sistemelor proprii de producere și transport a energiei termice la SNTFM CFR - Marfă S.A.*, a fost demarată achiziția centralei termice de la Vatra Dornei (care va realiza o economie de energie de 24,25 tep/an) și au fost puse în funcțiune două centrale termice la Constanța (prin care se va realiza o economie de 16,03 tep/an). A fost aprobat și s-au obținut avizele pentru racordul de gaze naturale de la Simeria, care va realiza o economie de energie de 18,93 tep/an.

Promovarea cogenerării de înaltă eficiență și în cazul centralelor de cogenerare care nu beneficiază, în prezent, de schema de sprijin implică *elaborarea metodologiei de stabilire a prețurilor de*

vânzare și a condițiilor de preluare pentru energia electrică produsă și livrată din centrale de cogenerare de mică putere și centrale de microcogenerare. Metodologia a fost supusă consultării publice într-o prima variantă, în trim. I/2014. Având în vedere aprobarea de către COM, în luna iunie 2014, a *Orientărilor privind ajutorul de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020*, modalitatea de susținere propusă de metodologie nu mai este valabilă, fiind necesară o revizuire a cadrului legal astfel încât acesta să respecte cerințele noilor orientări.

Pentru **realizarea interconectării de gaze România – Bulgaria**, au fost finalizate Stația de măsurare a gazelor naturale (SMG) Giurgiu și conducta dintre SMG Giurgiu și malul stâng al Dunării.

În luna aprilie 2014, COM a prelungit până în trim. IV/2014 termenul de finalizare a subtraversării Dunării. La data de 25.04.2014, TRANSGAZ și BULGARTRANGAZ au reziliat Contractul de execuție a lucrărilor de subtraversare a Dunării, pentru conducta de rezervă.

În luna noiembrie 2014, TRANSGAZ și BULGARTRANGAZ au transmis COM o nouă cerere de extindere a eligibilității costurilor și, implicit, a termenului de finalizare a proiectului, până la data de 31 decembrie 2015. Cererea este în curs de evaluare.

La data de 29 ianuarie 2015, TRANSGAZ și BULGARTRANGAZ au notificat executantul privind rezilierea contractului de execuție a lucrărilor de subtraversare a Dunării pentru conducta principală.

La data de 27 februarie 2015 a avut loc deschiderea ofertelor pentru contractarea lucrărilor de execuție a subtraversării Dunării pentru conducta de rezervă.

În cazul **interconectării România – Republica Moldova**, au fost finalizate conductele de pe segmentul României și de pe segmentul Republicii Moldova. A fost, de asemenea, finalizat segmentul de subtraversare a râului Prut. La data de 27 august 2014, Gazoductul Ungheni-Iași a fost inaugurat și, din data de 4 martie 2015, au început livrările de gaze prin gazoduct. Prin conducta Iasi-Ungheni, Republica Moldova va primi peste un milion de metri cubi de gaze naturale.

În ceea ce privește **implementarea fluxurilor fizice reversibile la interconectările de gaze**, pentru conducta de interconectare **Siliștea - Negru Vodă – Isaccea**, la data de 26 septembrie 2014, COM a adoptat *Decizia C(2014) 6756 final* de sistare a asistenței financiare acordate proiectului de realizare a fluxului fizic reversibil în punctul Isaccea.

Pentru **interconectarea de gaze Giurgiu – Ruse**, echipamentele tehnice instalate la cele două stații de măsurare a gazelor (Giurgiu și Ruse) permit măsurarea gazelor în flux bidirecțional. Capacitatea minimă de transport este de 0,5 mld. mc/an, la o presiune între 21 și 40 bari. Documentul care stabilește detaliile tehnice pentru asigurarea parametrilor tehnologici necesari curgerii reversibile a gazelor este încă în discuții cu partenerul bulgar.

4. EVOLUȚII ÎN ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR EUROPA 2020

4.1 ÎNDEPLINIREA ȚINTELOR NAȚIONALE EUROPA 2020

În perioada 2010 - 2014, atât la nivel european, cât și național, evoluția în atingerea țăintelor *Europa 2020* a fost influențată de criza economică și financiară, care a avut un impact negativ major asupra nivelurilor de ocupare a forței de muncă și sărăciei și a limitat evoluțiile în ceea ce privește restul obiectivelor *Strategiei Europa 2020*. Face excepție obiectivul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, unde criza economică a avut un impact pozitiv, determinat îndeosebi de reducerea activităților de producție și de transport.

Conform *Raportului de țară al României pentru 2015*, la nivel național, progresele înregistrate în atingere țăintelor *Europa 2020* se prezintă după cum urmează (Anexa 1):

- România se încadrează pe traiectoria de atingere a două ținte naționale *Europa 2020* (ambele în cadrul obiectivului „20/20/20”): în ceea ce privește **emisiile de gaze cu efect de seră** (GES), pentru anul 2020, previziunile naționale indică o creștere a emisiilor de GES din sectoarele non-ETS cu numai 7% față de nivelul din 2005 (rămâne o marjă de 12 puncte procentuale în care aceste emisii pot crește, fără a depăși ținta asumată⁶²); **ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie** era de 22,8%, superioară celei stabilite pentru 2011-2012 de *Directiva privind SRE*;
- unele progrese au fost făcute în direcția atingerii a trei ținte: **rata de ocupare a populației cu vârsta de 20-64 de ani** a ajuns la 65,7% în anul 2014, astfel că ținta de 70% în 2020 rămâne ambițioasă, dar decalajul s-a redus; **rata populației cu vârsta de 30-34 ani absolventă a unei forme de educație terțiară** a crescut de la 21,8% în 2012 la 22,8% în 2013, dar, în ultimii trei ani universitari, a avut loc o scădere a înscrierilor în învățământul superior, ceea ce poate periclita atingerea țintei de 26,7% în 2020; **rata persoanelor aflate în risc de sărăcie** a înregistrat o ușoară îmbunătățire, de la 23,4% în 2008, la 22,4% în 2013 (în termeni absoluți, în perioada 2008-2013, 211.000 de persoane au fost scoase din riscul de sărăciei);
- în cazul a trei ținte, progresele sunt limitate sau nu au fost făcute progrese: **rata părăsirii timpurii a școlii** a rămas constant ridicată (17,3% în 2013, față de 17,4% în 2012); referitor la **eficiența energetică**, România înregistrează valori sub țintele indicative naționale; **investițiile în cercetare – dezvoltare** au scăzut de la 0,48% din PIB în 2012 la 0,38% din PIB în 2013, atingerea țintei rămânând un deziderat ambițios și greu de realizat.

În perioada 2011-2014, instituțiile competente au aplicat cu consecvență un set de măsuri care vizează, pe termen lung, atingerea țăintelor naționale asumate de România în contextul *Strategiei Europa 2020*. Efectele acestor măsuri sunt descrise în continuare în detaliu.

⁶² Până în anul 2020, România poate crește emisiile non-ETS cu maximum 19% față de nivelul acestora înregistrat în anul de referință 2005

4.2 IMPLEMENTAREA MĂSURILOR PENTRU ATINGEREA ȚINTELOR NAȚIONALE EUROPA 2020

Raportul privind implementarea PNR 2014 (stadiul la data de 15 martie 2015) reflectă **progresele înregistrate în perioada 15 aprilie 2014 – 15 martie 2015** în aplicarea măsurilor de reformă destinate atingerii obiectivelor naționale Europa 2020.

Raportul a fost aprobat în cadrul ședinței de guvern din data de 2 aprilie 2015.

Ocuparea forței de muncă

Conform datelor furnizate de INS, rata ocupării (20-64 ani) a înregistrat valoarea de 65,7% în anul 2014, la o distanță de 4,3 p.p. față de ținta națională asumată la nivelul anului 2020. Rata de ocupare a tinerilor (15-24 ani) a fost de 22,5%.

În anul 2014, **măsurile active** în domeniul pieței muncii s-au concentrat, în special, pe facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare și îmbunătățirea competențelor profesionale ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și ale lucrătorilor.

În perioada ianuarie 2014 - februarie 2015, din BAȘ au fost finanțate pachete de servicii personalizate, a căror implementare a avut ca rezultat încadrarea în muncă a cca. 424.200 persoane. Complementar, pentru creșterea mobilității ocupaționale și (re)integrarea pe piața muncii, din FSE 2007-2013 au fost finanțate programe de măsuri active de ocupare pentru 55.513 șomeri de lungă durată⁶³, iar 66.612 persoane inactive rezidente în mediul rural, cu nivel scăzut de calificare sau persoane ocupate în agricultura de subzistență⁶⁴ au beneficiat de servicii de consiliere și orientare în carieră și de evaluare a învățării anterioare, până la data de 12 februarie 2015.

O influență deosebită asupra ocupării o are nivelul competențelor forței de muncă, din BAȘ fiind alocate fonduri pentru programe de **formare profesională destinate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă**. În perioada 1 ianuarie 2014 - 31 ianuarie 2015, 41.490 șomeri au participat la cursuri de instruire (din care 3.418 șomeri pe termen lung, 781 persoane de etnie romă și 350 persoane aflate în detenție), 18.550 persoane fiind încadrate în muncă, în termen de 12 luni de la data absolvirii. Din FSE au fost alocate fonduri destinate *formării profesionale continue* a lucrătorilor pentru 148.477 persoane, iar 32.457 fermieri care dețin exploatații de semi-subzistență și tineri ce au preluat o exploatație agricolă au dobândit noi competențe prin programe finanțate din FEADR.

În scopul dezvoltării planurilor personalizate de formare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, înregistrate în bazele de date ale agențiilor de ocupare, ANOFM a pus în aplicare *cardul profesional*, fiind emise 129.032 carduri, din care 21.804 pentru tineri cu vârsta sub 25 ani, în cadrul a două proiecte finanțate din FSE.

În vederea **îmbunătățirii calității ocupării**, din FSE au fost finanțate programe de **adaptare a ofertei de formare profesională la cerințele pieței muncii**. Până la 1 martie 2015 au fost sprijiniți financiar 113 furnizori de FPC pentru introducerea standardelor de asigurarea calității și dezvoltate 80 de noi calificări profesionale.

În ceea ce privește **îmbunătățirea participării pe piața muncii**, măsurile implementate au vizat finanțarea unor investiții ce au ca scop **dezvoltarea economiilor locale și crearea de noi locuri de muncă** (proiecte implementate la nivel local cu finanțare din FEDR). Până la data de 2 martie

⁶³ POS DRU 2007 – 2013, AP 5, DMI 5.1. *Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare*

⁶⁴ POS DRU 2007 – 2013, AP 5, DMI 5.2. *Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă*

2015, în cadrul proiectelor vizând **dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor**⁶⁵, au fost create 4.113 locuri de muncă, alte 9.111 urmând a fi create după realizarea a încă 71 proiecte aflate în curs de implementare. Ca urmare a finalizării a 1.691 proiecte ce au avut ca scop **dezvoltarea micro-întreprinderilor la nivel regional și local**⁶⁶, au fost create 7.542 locuri de muncă, alte 2.467 locuri de muncă vor fi înființate după finalizarea a 478 de proiecte aflate în implementare. Prin proiectele destinate **dezvoltării/modernizării infrastructurii de turism**⁶⁷ au fost create/menținute 962 locuri de muncă, alte 1.159 locuri de muncă urmând să fie create după finalizarea a încă 26 de proiecte.

De la bugetul de stat au fost finanțate investiții ce contribuie la **crearea de locuri de muncă și reducerea disparităților regionale**⁶⁸. În perioada 22 septembrie - 28 noiembrie 2014, MFP a derulat prima sesiune de înregistrare a cererilor de finanțare, fiind depuse 49 solicitări, din care 30 întreprinderi admise în etapa a doua de evaluare. Ulterior, în perioada 2 februarie – 3 aprilie 2015, a fost lansată cea de a doua sesiune de depunere a solicitărilor de finanțare, cu un buget de 450 mil. lei.

În vederea **îmbunătățirii accesului femeilor la piața muncii** din FSE 2007-2013⁶⁹ au fost alocate fonduri pentru susținerea antreprenoriatului, până în martie 2015 fiind finanțate programe de instruire pentru inițierea afacerilor pentru 24.358 beneficiare, din care 4.225 femei au demarat o activitate independentă.

Pentru **creșterea oportunităților de ocupare a persoanelor aflate în risc de excludere de pe piața muncii**, din FSE 2007-2013 au fost finanțate măsuri active de ocupare destinate persoanelor inactive rezidente în foste zone industrializate, din mediul urban și rural⁷⁰ (persoane inactive cu vârsta 16+, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, șomeri, persoane care au părăsit timpuriu școala și persoane care își câștigă existența din agricultura de subsistență). În cadrul a două cereri de propuneri de proiecte, au fost admise la finanțare 77 proiecte, în valoare totală de cca. 218,28 mil. lei.

Cererea de propuneri de proiecte - *România Start-up*⁷¹ - a vizat **stimularea creării de noi locuri de muncă** și dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale persoanelor cu vârsta 18+ care vor să dezvolte o activitate pe cont propriu, acestora fiindu-le subvenționate planurile de afaceri (min. jumătate dintre participanți trebuie să fie din grupul de vârstă 18-25 ani - studenți înmatriculați în învățământul superior). Au fost selectate pentru finanțare 44 proiecte, în valoare totală de 330 mil. lei.

Cercetare, dezvoltare, inovare

În anul 2013, conform ultimelor date furnizate de INS⁷², nivelul investițiilor în CD a fost de 0,39% din PIB (0,27% PIB – surse publice și 0,12% PIB – surse private), în scădere cu 0,09 puncte procentuale față de 2012.

Pentru anul 2014, nivelul investițiilor în CD, de la bugetul de stat, estimat de ANCSI pe baza datelor privind execuția bugetară preliminară, a fost de 0,27 % din PIB⁷³.

⁶⁵ POR 2007 - 2013, DMI 1.1. Planuri integrate de dezvoltare urbană, DMI 4.1. Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor la nivel local/regional și DMI 4.2. Reabilitarea site-urilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități

⁶⁶ POR 2007 - 2013, DMI 4.3. Susținerea dezvoltării microîntreprinderilor la nivel regional și local

⁶⁷ POR 2007 - 2013 DMI 5.2 Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism

⁶⁸ H.G. nr. 332/2014 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă, modificată prin H.G. nr. 784/2014

⁶⁹ POS DRU 2007-2013, DMI 3.1 Promovarea culturii antreprenoriale și DMI 6.3 Promovarea egalității de șanse pe piața muncii

⁷⁰ POS DRU 2007-2013, DMI 5.1 Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare și DMI 5.2. Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă

⁷¹ POS DRU 2007-2013, DMI 3.1 Promovarea culturii antreprenoriale

⁷² Date provizorii publicate de INS în Comunicatul nr. 279/14 noiembrie 2014 privind activitatea de CD în anul 2013

Pentru **întărirea capacității și performanțelor sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare** (CDI) a continuat procesul de *grupare a instituțiilor naționale de cercetare (INCD) în coordonarea ANCSI*, precum și cel de *evaluare, clasificare și certificare a institutelor naționale de cercetare*. La sfârșitul anului 2014, din cele 46 de INCD, 43 se aflau în coordonarea ANCSI și tot atâtea erau evaluate și clasificate, toate primind clasificări de categorie A (ceea ce permite certificarea acestora pentru acordarea finanțării instituționale de bază).

În 2014, a continuat implementarea măsurilor destinate **dezvoltării resurselor umane și a bazei materiale pentru cercetare**, care contribuie atât la întărirea performanțelor sistemului național de CDI, cât și la *realizarea Spațiului European de Cercetare*. Au fost susținute financiar circa 1.500 de proiecte de cercetare doctorală și post doctorală, pentru stimularea constituirii de tinere echipe de cercetare independente, pentru premiarea rezultatelor în cercetare și pentru sprijinirea activităților de cercetare exploratorie, precum și 143 de proiecte de infrastructură, din care au fost finalizate 57 de proiecte, rezultând 281 de laboratoare de CD nou create sau modernizate.

Promovarea accesului la literatura științifică de specialitate pentru toate organizațiile de cercetare contribuie la **creșterea gradului de diseminare a cunoașterii**, în conformitate cu obiectivele *Spațiului European de Cercetare*. În cadrul proiectului *Anelis Plus*, care are ca scop, printre altele, crearea unui campus virtual și a unui depozit electronic național de publicații științifice, s-au finalizat procedurile de achiziție pentru sistemul electronic integrat și pentru arhive de cărți electronice cu licență.

În scopul asigurării cadrului necesar atragerii de fonduri europene în perioada 2014-2020, în trim. IV/2014 a fost adoptată *Strategia națională de CDI 2014-2020*⁷⁴, care stabilește principalele obiective și direcții de acțiune pentru dezvoltarea viitoare a cercetării românești, cu accent pe aspectele legate de inovare în domeniile și regiunile identificate ca având potențial inovator ridicat - domeniile de *specializare inteligentă* - precum și *Programul Operațional Competitivitate 2014-2020*⁷⁵ (POC), care va susține investițiile în CDI și crearea unui mediu de cercetare compact și modern, orientat către nevoile pieței.

Pentru **stimularea creșterii investițiilor private în CDI**, au fost susținute financiar 41 de proiecte integrate (din care 13 proiecte de CDI) pentru dezvoltarea a șase poli de competitivitate și peste 1.100 de proiecte destinate **dezvoltării activităților proprii de CDI ale întreprinderilor** și derulate fie de întreprinderi inovatoare de tip start-up și spin-off, fie în parteneriat public-privat, în scopul aplicării de tehnologii inovatoare în întreprinderi. Dintre acestea s-au finalizat 218 proiecte, rezultând 219 cereri de brevete depuse, 85 de rezultate de CD transferate și implementate în întreprinderi și 1.280 de locuri de muncă nou create. Pentru susținerea inovării în întreprinderi a fost adoptată *Legea nr.83/2014 privind invențiile de serviciu*.

Consolidarea dimensiunii europene/internaționale a CDI, în scopul integrării în *Spațiul European de Cercetare* și creșterii vizibilității și a capacității de afirmare a cercetătorilor din România, a fost continuată prin finanțarea participării românești la peste 900 de proiecte de CD europene și internaționale⁷⁶ și la circa 270 de proiecte pentru dezvoltarea cercetării științifice și tehnologice derulate în baza acordurilor/programelor bilaterale încheiate cu state membre UE (Austria, Belgia, Cipru, Franța, Grecia, Italia, Slovacia, Slovenia, Ungaria) și state din afara UE (China, Japonia, Moldova, Turcia, Vietnam și Asociația Europeană a Liberului Schimb - AELS⁷⁷).

În 2014 a continuat *implementarea proiectului strategic Extreme Light Infrastructure – Nuclear Physics* - ELI-NP (au fost continuate lucrările de construcție a clădirii principale „*laser-gamma*” și

⁷³ Estimare ANCSI. Datele privind cheltuielile private pentru activitatea de CD la nivelul anului 2014, nu sunt disponibile

⁷⁴ HG nr. 929/21 octombrie 2014 privind aprobarea *Strategiei naționale de CDI 2014-2020*

⁷⁵ Decizia COM 10233 din decembrie 2014

⁷⁶ PC7, EURATOM, EUREKA, EUROSTARS, JTIs, CERN, FAIR, STAR etc

⁷⁷ Programul bilateral *Cercetare în sectoarele prioritare*, care se derulează în cadrul *Mecanismului Financiar SEE 2009-2014* și care are ca obiectiv stimularea participării întreprinderilor românești la activități de CDI prin crearea de parteneriate pentru inovare și competitivitate în domeniile sănătate, mediu, energie regenerabilă și științe socio-umaniste

a clădirilor speciale pentru experimente, a fost semnat contractul de achiziție publică pentru sistemul fascicul gamma și a fost pus în funcțiune Centrul Integrat de Tehnologii Avansate cu Lasere/CETAL) și a fost elaborată propunerea de proiect pentru construirea Centrului internațional „Danubius” de studii avansate pentru sisteme fluvii-delte-mări⁷⁸.

Mediu și schimbări climatice

Conform ultimelor date disponibile⁷⁹ din *Inventarul Național al Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră*, totalul emisiilor (excluzând LULUCF⁸⁰) a scăzut cu **52,04%** între 1990 și 2012 (de la 247,69 mil. tone CO₂ echivalent la 118,79 mil. tone CO₂ echivalent), iar totalul emisiilor de GES (incluzând LULUCF) a scăzut cu **56,02%** între 1990 și 2012 (de la 223,43 mil. tone CO₂ echivalent la 98,27 mil. tone CO₂ echivalent).

Emisiile de GES din sectoarele neacoperite de schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră - EU ETS (sectoare denumite în continuare non-ETS) au scăzut între 2005 și 2012 cu **0,77%**⁸¹ (de la 71,34 mil. tone CO₂ echivalent la 70,79 mil. tone CO₂ echivalent).

Valorile emisiilor de GES, înregistrate în perioada raportată, arată că România se înscrie în obiectivul de reducere a emisiilor de GES asumat.

România a continuat politicile care vizează **reducerea emisiilor de GES** și **promovarea producerii de energie din surse regenerabile**. Astfel, MMAP derulează pe parcursul a doi ani (iunie 2013 - iunie 2015) un program în parteneriat cu Banca Mondială (România: *Schimbări Climatice* și *Programul de creștere economică cu emisii reduse de carbon*), prin care se urmărește: operaționalizarea *Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice* (aprobată prin HG nr. 529/2013) și elaborarea *Planului Național de Acțiune privind Schimbările Climatice*; identificarea acțiunilor cu impact climatic ce vor fi prevăzute în programele operaționale 2014 - 2020; dezvoltarea unei capacități analitice și a unei baze de cunoștințe solide pentru construirea unei economii competitive, cu emisii reduse de carbon; dezvoltarea metodologiei pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea acțiunilor privind schimbările climatice.

În perioada ianuarie 2014 - martie 2015, pentru **creșterea ponderii energiei din surse alternative, nepoluante și fără emisii de GES în total consum de energie**, din *Fondul pentru Mediu* a fost finanțată instalarea unor sisteme de încălzire care folosesc surse regenerabile de energie (capacitatea electrică a acestor sisteme este de 17,50MW). De asemenea, prin *POS Mediu*, sunt în derulare proiecte pentru retehnologizarea unor instalații mari de ardere, în scopul **creșterii eficienței energetice** a acestora.

Pentru **reducerea emisiilor de GES din sectorul transporturi**, în perioada ianuarie 2014 – martie 2015, au fost derulate în continuare măsuri pentru retragerea din uz a automobilelor poluante (20.391 de autovehicule cu grad înalt de emisii poluante au fost casate prin *Programul RABLA*) și încurajarea achiziției de automobile cu emisii scăzute și automobile electrice și hibride (au fost înregistrate 664 autoturisme hibrid și 59 autovehicule electrice). De asemenea, MT are în vedere modernizarea parcului de material rulant, cu finanțare din FEDR și cofinanțare din alte surse (buget de stat, surse proprii CFR Călători sau credite bancare), prin *Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020*. Pentru reducerea emisiilor rezultate din activitățile aeroportuare, *Compania Națională Aeroporturi București* va identifica și va pune în aplicare măsurile necesare astfel încât să obțină

⁷⁸ În martie 2015, solicitarea pentru includerea proiectului pe lista infrastructurilor de interes pan-european a ESFRI (*Forumului Strategic European pentru Infrastructuri de Cercetare*) a fost înaintată COM. Răspunsul COM este așteptat în trim. IV/2015

⁷⁹ Date furnizate de MMAP, conform ultimei versiuni a *Inventarului Național al Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră (INEGES)*, elaborată de România în luna noiembrie 2014, pentru perioada 1989-2012. Din cauza unor dificultăți tehnice MMAP nu a furnizat datele aferente anului 2013

⁸⁰ LULUCF – Land Use, Land Use Change and Forestry (Utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură)

⁸¹ Până anul 2020, în sectoarele non-ETS, România poate emite cu 19% mai multe GES față de anul de referință 2005

certificarea pentru nivelul II de acreditare în *Programul ACI de Acreditare a Nivelurilor de CO₂ pentru Aeroporturi*⁸².

În vederea **atenuării efectelor schimbărilor climatice**, *Regia Națională a Pădurilor – Romsilva* și *Inspectoratele Teritoriale de Regim Silvic și Vânătoare* au realizat lucrări de împădurire a terenuri degradate și perdele forestiere, iar prin intermediul *Fondului pentru Mediu* au fost efectuate lucrări de regenerare a pădurilor pe terenuri degradate, finanțate prin *Programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor*. Totodată, în cadrul *Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități*, au fost realizate lucrări de extindere, reabilitare și înființare de spații verzi în localități.

Pentru **susținerea dezvoltării durabile și îmbunătățirea calității mediului**, România a continuat programele de dezvoltare a **infrastructurii de mediu**. Astfel, gradul de acoperire cu sisteme de colectare a apelor uzate corespunde unei încărcări biologice de cca. 63% locuitori echivalenți, iar gradul de acoperire cu stații de epurare a apelor uzate corespunde unei încărcări biologice de cca. 57,4% locuitori echivalenți. Investițiile realizate în perioada 2007 – 2014 pentru **infrastructura de apă uzată** se ridică la cca. 4.486,851 mil. euro, din care 51,3% pentru reabilitarea și extinderea rețelelor de canalizare și 48,7% pentru reabilitarea și construirea de noi stații de epurare. Proiectele în domeniul apei/apelor uzate, derulate prin POS Mediu, vizează reabilitarea/extinderea rețelelor de canalizare și de distribuție și transport a apei potabile, dar și realizarea de stații noi de epurare, de clorinare și tratare a apei, care vor deservi circa 10.558.687 locuitori echivalenți. În ceea ce privește **managementul deșeurilor**, au fost demarate proiecte de realizare a sistemelor de management integrat al deșeurilor (de care vor beneficia 16.127.778 locuitori), dar și proiecte de gestionare deșeurilor, inclusiv a celor periculoase. Până la sfârșitul trim I/2015 au fost închise 189 de depozite de deșeuri vechi în zonele rurale și 33 de depozite de deșeuri municipale vechi, în zonele urbane.

În ceea ce privește **protecția naturii**, siturile *Natura 2000* ocupă circa 23% din teritoriul țării. Pentru aceste arii a fost intensificat procesul de îmbunătățire a managementului prin atribuirea în custodie/administrare a 664 arii naturale protejate și declararea a 531 situri *Natura 2000* (dintre care 383 situri de importanță comunitară și 148 arii de protecție avifaunistică). Totodată, s-au elaborat studii specifice pentru aprobarea de noi situri de importanță comunitară, concomitent cu aprobarea de noi arii de protecție avifaunistică și extinderea celor existente. În plus, prin POS Mediu se finanțează proiecte de realizare a planurilor de management, inclusiv pentru ariile naturale protejate și siturile *Natura 2000*.

Pentru **operaționalizarea Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice 2013-2020**, se lucrează la stabilirea obiectivelor strategice și selectarea măsurilor sectoriale ce urmează a fi integrate în *Planul Național de Acțiune privind Schimbările Climatice*. La sfârșitul anului 2014 s-a finalizat studiul inițiat de MMAP în vederea creării cadrului instituțional privind aplicarea prevederilor *Deciziei nr. 406/2009/CE (Effort Sharing Decision)*, urmând ca actul normativ ce conține prevederi privind crearea cadrului instituțional, procedural și legal pentru aplicarea *Deciziei nr. 406/2009/CE* să fie transmis în avizare interministerială și supus aprobării Guvernului în cel mai scurt timp.

În anul 2014, în România s-au îmbunătățit sistemele de protecție împotriva riscului de inundații, prin implementarea proiectelor DESWAT - *Destructive Water Abatement and Control of Water Disasters* și WATMAN – *Sistem informațional pentru managementul integrat al apelor*. Studiile de fezabilitate pentru executarea lucrărilor cu rol de apărare împotriva inundațiilor sunt în curs de finalizare.

⁸² *Programul de Acreditare a Nivelurilor de CO₂ pentru Aeroporturi (Airport Carbon Accreditation Program)*, lansat în iunie 2009 de Consiliul Aeroporturilor Internaționale, are ca scop evaluarea performanțelor aeroporturilor în gestionarea și reducerea emisiilor de CO₂ rezultate din activitățile aeroportuare și aplicarea unui standard european pentru aeroporturi, care include 4 nivele de acreditare: *cartografiere* (evaluarea emisiilor de CO₂ sau stabilirea amprente de CO₂ a aeroportului), *reducere* (aplicarea unor măsuri de reducere a emisiilor), *optimizare* (optimizarea activităților aeroportuare) și *neutralitate* (aplicarea unor măsuri de plafonare a emisiilor prin introducerea posibilităților de offset)

Surse regenerabile de energie

În România, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final⁸³ brut de energie a fost de 23,9% în 2013, față de 22,9% în anul 2012. Valoarea indicatorului pentru anul 2013 este practic egală cu cea stabilită pentru anul 2020 de Directiva 2009/28/CE privind SRE.

Pentru atingerea țintei naționale în domeniul surselor regenerabile de energie, a fost continuată promovarea acestora prin intermediul certificatelor verzi.

La data de 31 decembrie 2014, puterea instalată în centralele care beneficiază de sistemul de promovare (excluzând puterea instalată în grupurile care au ieșit din schema de susținere - hidro vechi sau eolian cu acreditare temporară expirată) era de aprox. 3815 MW, din care aprox. 234 MW puși în funcțiune în perioada 1 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2014.

Se estimează că, în perioada 1 ianuarie 2015 – 15 martie 2015, puterea instalată acreditată pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi a fost de cca. 30 MW.

În vederea modernizării și realizării de noi capacități de producere a energiei electrice și termice, a fost continuată, prin intermediul POS CCE⁸⁴, sprijinirea investițiilor pentru valorificarea biomasei, a resurselor hidro-energetice (în unitățile cu putere instalată mai mică sau egală cu 10 MW), solare, eoliene și a biocombustibililor.

Până la 15 martie 2015, au fost invitați la contractare 139 de beneficiari. 89 dintre aceștia au semnat contractele și dintre acestea, 54 de proiecte sunt în implementare, 23 s-au finalizat și 12 au fost reziliate. Suma finanțării aprobate este de 2,477 mld. lei

Promovarea SRE, prin intermediul *Fondului pentru Mediu*, a fost continuată prin *Programul privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire (Casa verde)*. Prin acest program, în perioada 1 ianuarie 2014 – 17 aprilie 2015 au fost finalizate 1202 de proiecte (cu o valoare de aprox. 7,2 mil. lei) având ca beneficiari persoane fizice și 3 proiecte (cu o valoare contractuală de aprox. 2,6 mil. lei și o valoare finanțată de aprox. 1,9 mil. lei) având ca beneficiari persoane juridice. Sunt, de asemenea, în curs de derulare 6 proiecte (cu o valoare contractuală de aprox. 8,9 mil. lei și o valoare finanțată de aprox. 2,25 mil. lei), care susțin financiar persoane juridice în vederea instalării unor sisteme de încălzire care utilizează SRE.

Producția de electricitate din surse regenerabile va fi extinsă și prin implementarea a trei proiecte care vizează investiții inițiale în hidrocentrale. Prin finalizarea acestor proiecte se va realiza o capacitate instalată de 4,65 MW. Beneficiarii proiectelor sunt operatori economici privați.

Se află, de asemenea, în derulare două proiecte care vizează investiții inițiale în centrale care utilizează energia geotermală pentru producerea energiei termice. Beneficiarii proiectelor sunt unități administrativ teritoriale, iar capacitatea instalată după implementarea proiectelor va fi de 8,4 MW.

Eficiența energetică

Pentru anul 2012, a fost estimată o reducere a consumului de energie primară de 7300 mii tep (16,6%)⁸⁵ față de prognoza PRIMES din anul 2007⁸⁶. Nu sunt disponibile date/estimări pentru 2013 și 2014.

⁸³ Conform Eurostat

⁸⁴ Axa prioritară 4; *Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice* DMI 4.2 *Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi* (DMI 2)

⁸⁵ Estimare MEIMMA

⁸⁶ Conform *PNR 2011-2013*, în stabilirea țintei naționale de economisire a energiei s-a avut în vedere prognoza consumului de energie primară, realizată cu ajutorul modelului PRIMES 2007

În vederea creșterii eficienței energetice, la data de 1 aprilie 2011, a devenit operațională *schema de ajutor de stat pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență*. Aceasta prevede acordarea unui sprijin financiar producătorilor de energie electrică și termică ce dețin sau exploatează comercial centrale de cogenerare de înaltă eficiență care realizează economii de combustibil de cel puțin 10% față de producerea separată.

În perioada ianuarie – decembrie 2014, de schema de sprijin au beneficiat 37 de operatori. Finanțarea măsurii este extrabugetară, cheltuielile fiind suportate de toți consumatorii și de furnizorii exportatori de energie⁸⁷. Sumele totale acordate ca bonus pentru perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2014 sunt în valoare de aprox. 907 mil. lei.

Promovarea cogenerării de înaltă eficiență în cazul centralelor de cogenerare care nu beneficiază, în prezent, de schema de sprijin a necesitat elaborarea *Metodologiei de stabilire a prețurilor de vânzare și a condițiilor de preluare pentru energia electrică produsă și livrată din centrale de cogenerare de mică putere și centrale de microcogenerare*. Metodologia a fost supusă consultării publice, într-o prima variantă, în trim. I 2014. Având în vedere aprobarea de către COM, în luna iunie 2014, a *Orientărilor privind ajutorul de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020*, modalitatea de susținere propusă de metodologie nu mai este valabilă. Ca urmare, a fost propusă elaborarea a două metodologii și anume:

- *Metodologia de stabilire a prețurilor de vânzare și a condițiilor de preluare pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată din centrale de cogenerare de mică putere și centrale de microcogenerare cu puteri electrice instalate de până la 500 kW;*
- *Metodologia de stabilire a criteriilor de acordare a bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată din centrale de cogenerare de mică putere cu puteri electrice instalate începând de la 500 kW.*

În cazul primei metodologii, aprobarea ordinului ANRE este condiționată de avizul Consiliului Concurenței. În cazul celei de-a doua metodologii, aprobarea acesteia prin ordin ANRE este condiționată de autorizarea COM.

În vederea **reabilitării sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică** a localităților, în cadrul programului *Termoficare 2006-2015 căldură și confort*, s-a repartizat pentru anul 2014 un buget de 49,5 mil. lei pentru lucrările de investiții din 17 de unități administrativ-teritoriale, din care s-au cheltuit efectiv 32,8 mil. lei de către 15 unități administrativ teritoriale. Pentru anul 2015, prin *Legea bugetului de stat*, s-au alocat pentru finanțarea programului 75 mil. lei.

Lucrările efectuate au contribuit la **creșterea eficienței energetice** (prin eficientizarea sistemelor centralizate de producere, transport și distribuție a energiei termice) și la **creșterea calității serviciului public de alimentare cu energie termică**. Eficiența energetică obținută ca urmare a progreselor înregistrate prin punerea în funcțiune a obiectivelor de investiții, este de 27.334 tep/an.

Pentru **sprijinirea investițiilor în instalațiile și echipamentele care conduc la economii de energie** în întreprinderile din industrie, în cadrul POS CCE, până la data de 15 martie 2015, au fost semnate 43 contracte de finanțare în valoare totală de 401 mil. lei. Dintre acestea, 25 de proiecte s-au finalizat, 6 contracte au fost reziliate iar restul de 12 proiecte sunt în curs de implementare.

Creșterea eficienței energetice în domeniul transporturilor s-a concretizat în cazul *modernizării parcului de material rulant de la METROREX*, prin achiziția și punerea în funcțiune, într-o primă etapă, a 16 trenuri noi cu călători. Ulterior, a fost încheiat contractul pentru furnizarea altor 8 trenuri noi, pentru care este în curs de finalizare procedura de achiziționare a echipamentelor de siguranță a traficului.

⁸⁷ Începând cu 1 iulie 2014, schema de sprijin nu se mai susține de către furnizorii pentru energia electrică exportată

În ceea ce privește *modernizarea sistemelor proprii de producere și transport a energiei termice la SNTFM CFR-Marfă S.A.*, a fost demarată achiziția centralei termice de la Vatra Dornei (care va realiza o economie de energie de 24,25 tep/an) și au fost puse în funcțiune două centrale termice la Constanța (prin care se va realiza o economie de 16,03 tep/an). A fost aprobat și s-au obținut avizele pentru racordul de gaze naturale de la Simeria, care va realiza o economie de energie de 18,93 tep/an.

În vederea **îmbunătățirii politicii de eficiență energetică**, prin HG nr. 122/2015 a fost adoptat **Planul național de acțiune în domeniul eficienței energetice (PNAEE III)**. Planul a fost elaborat ca urmare a derulării unui contract de servicii de consultanță.

Conform prevederilor *Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică*, în cursul lunii iulie 2014, a fost finalizat *Raportul anual de progres privind îndeplinirea obiectivelor naționale de eficiență energetică*. Raportul a fost transmis COM în data de 19 august 2014 în cadrul procedurii EU Pilot.

Pentru **reabilitarea termică a clădirilor rezidențiale**, în cadrul schemei de finanțare *Sprijinirea investițiilor în eficiența energetică a blocurilor de locuințe (DMI 1.2 - POR 2007-2013)*, până la data de 2 martie 2015, au fost contractate 113 proiecte prin care se vor reabilita termic 32.995 apartamente, ceea ce reprezintă 70,3% din ținta propusă în POR 2007-2013.

Educație

În luna mai 2014, *Ministerul Educației și Cercetării Științifice (MECS)* a pus în aplicare prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011* referitoare la **generalizarea, la nivel de sistem, a evaluărilor naționale la finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a**, după testarea acestor evaluări în anii școlari anteriori. În vederea asigurării corectitudinii și echității evaluării în educație, printre cele mai importante măsuri luate de MECS au fost cele care au avut în vedere organizarea simulărilor examenului de evaluare națională la finalul clasei a VIII-a și ale examenului de Bacalaureat, atât la clasa a XI-a, cât și la clasa a XII-a. Aceste simulări s-au desfășurat în luna martie a.c. în baza unor subiecte stabilite la nivel național și în condiții similare examenelor naționale.

În conformitate cu prevederile *OUG 117/2013 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 și pentru luarea unor măsuri în domeniul învățământului*, începând cu anul școlar 2014-2015, **a fost introdus învățământul profesional cu durata de 3 ani**⁸⁸. În acest sens, au fost elaborate *Metodologia de organizare și funcționare a învățământului profesional de stat cu durata de 3 ani*, *Metodologia de organizare și desfășurare a admiterii în învățământului profesional de stat cu durata de 3 ani* și calendarul de admitere pentru anul școlar 2014-2015, precum și *Planul-cadru de învățământ pentru învățământul profesional de stat cu durata de 3 ani*. MECS continuă să sprijine învățământul profesional, iar înscrierile în această formă de învățământ s-au realizat în cadrul unor contracte tripartite, încheiate între școli, agenții economici și părinții elevilor⁸⁹.

În urma recomandărilor *Analizei funcționale privind redefinirea atribuțiilor direcțiilor MECS*, *Regulamentul de organizare și funcționare a MECS* este aproape finalizat. În trim. I/2015, documentul este supus consultării departamentelor ministerului. Elaborarea Regulamentului este justificată de adoptarea, în luna ianuarie 2015, a unei hotărâri de guvern⁹⁰ referitoare la organizarea

⁸⁸ MECS a organizat, din anul școlar 2012-2013, învățământul profesional cu durata de doi ani, organizat pentru absolvenții clasei a IX-a și, din anul școlar 2014/2015, învățământul profesional cu durata de trei ani, organizat pentru absolvenții clasei a VIII-a.

⁸⁹ În anul școlar 2014-2015, în învățământul profesional de doi ani sunt înscriși 22.933 elevi, iar în învățământul profesional de trei ani sunt înscriși 26.315 elevi, fiind semnate contracte cu peste 2.550 companii care asigură formarea practică a elevilor. În anul școlar 2015-2016, oferta educațională este realizată la solicitarea unui număr de 3.468 de companii pentru un număr de 34.984 de locuri în învățământul profesional cu durata de trei ani (conform proiectului de plan de școlarizare pentru anul școlar 2014/2015)

⁹⁰ HG nr. 26/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice

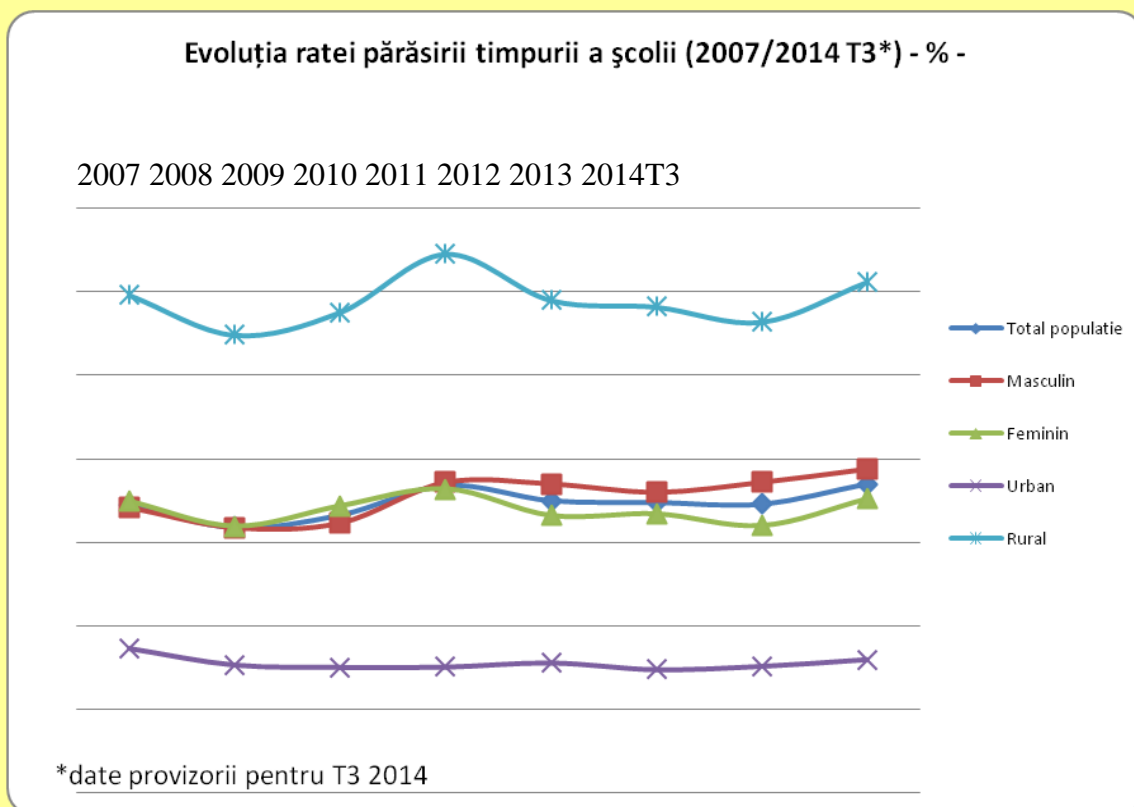
și funcționarea instituției. Potrivit estimării MECS, regulamentul va fi definitivat la începutul trim. II/2015.

În vederea **creării unui mecanism de coordonare de către MECS a activității agențiilor subordonate/coordonate** (din învățământul preuniversitar), au fost aprobate *Calendarul de constituire a Consiliului de Coordonare MECS* și *Nota de fundamentare pentru constituirea Consiliului de coordonare a agențiilor*. MECS estimează că acest consiliu va deveni operațional în trim. II/2015. Operaționalizarea unui astfel de consiliu ar putea contribui la o abordare integrată a activităților specifice acestor instituții, la eficientizarea comunicării și a procesului de analiză pentru luarea deciziilor strategice, precum și la facilitarea realizării de acțiuni comune pentru punerea în practică a politicilor educaționale.

În vederea **reorganizării și dezvoltării bazei sale de date**, MECS a încheiat în iulie 2014 proiectul PO DCA *Sistemul informatic integrat al învățământului din România* (SIIIR), în valoare totală de aprox. 3,2 mil. euro. Proiectul a avut ca obiectiv crearea unui sistem unitar și flexibil de gestionare completă a activităților din domeniul educației, având la bază date analitice procesate în timp real. Operaționalizarea acestui instrument strategic este de natură să conducă la creșterea calității serviciilor publice oferite, prin livrarea de informații publice, precum și la asigurarea unei interacțiuni transparente la nivelul MECS, contribuind la eficientizarea comunicării cu cetățenii și instituțiile aflate în subordonare și coordonare.

Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii

Pe fondul adâncirii crizei economice globale, rata părăsirii timpurii a școlii (PTS) a crescut în perioada 2008 - 2010, a scăzut în anul 2011 și a stagnat în perioada 2011 – 2013, reluându-și însă tendința ascendentă în anul 2014. Astfel, rata PTS a fost de 18,4% în anul 2010, în creștere cu 1,8 p.p. față de anul 2009 (16,6%), însă în anul 2012 a scăzut cu un punct procentual, respectiv până la 17,4%, nivel aproximativ la fel cu cel din anul 2014 (17,3%). În trim. III/2014, datele INS indică o valoare a indicatorului de 18,5%.

Sursa: Date INS pe baza Anchetei forței de muncă în gospodării

Pe genuri, datele provizorii pentru trim. III/2014 indică o rată a părăsirii timpurii a școlii mai redusă cu aproape 1,8 p.p. în rândul fetelor, după cum se poate observa în tabelul următor:

Rata părăsirii timpurii a școlii pe ani și gen -% -

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Trim. III/2014*
Total	15,9	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	18,5
Masculin	15,9	16,1	18,6	18,5	18	18,6	19,4
Feminin	16,0	17,2	18,2	16,6	16,7	16	17,6

Sursa: Date INS pe baza Anchetelor forței de muncă în gospodării

** Date provizorii*

MECS continuă reformele în domeniul educației și formării, în vederea asigurării unui învățământ adaptat cerințelor pieței muncii și centrat pe dezvoltare personală și socială, cu impact pozitiv asupra prevenirii și combaterii părăsirii timpurii a școlii.

Proiectul *Strategiei privind reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii* a fost finalizat cu sprijinul BM prin finanțare POS DRU, a fost supus procesului de consultare publică și se află în procedură de avizare interministerială. Se preconizează ca strategia să fie adoptată în luna aprilie 2015.

Pentru *extinderea cadrului de aplicare a reformei educației timpurii*, se continuă implementarea *Proiectului pentru Reforma Educației Timpurii (PRET)*. PRET (cu finalizare în 2016) are un buget alocat de 105 milioane euro pentru reabilitarea, consolidarea, extinderea, executarea de reparații capitale, construcții noi și dotarea cu mobilier a 750 grădinițe. Până la această dată au fost finalizate 70 de grădinițe, 98 sunt în curs de realizare, iar un număr de 524 de proiecte urmează a fi lansate în execuție, suma totală cheltuită fiind de 21,65 mil. euro.

MECS a continuat *reforma curriculară* prin finalizarea noilor programe școlare pentru clasele a III-a și a IV-a, prin care s-a încheiat revizuirea programelor școlare pentru ciclul primar. În cursul anului 2015 este planificat procesul de elaborare și validare a unui document de politici curriculare care să fundamenteze planurile-cadru pentru ciclul gimnazial și liceal. Tot în cursul anului 2015, procesul de elaborare a programelor școlare pentru învățământul gimnazial va demara la nivel de grupuri de lucru.

MECS continuă să asigure deschiderea sistemului de educație și formare către toți tinerii și asigurarea accesului egal la educație, în special pentru grupurile cu riscuri particulare.

Asigurarea accesului egal la educație, în special pentru grupurile cu riscuri particulare, a vizat trei paliere importante: prevenirea părăsirii timpurii a sistemului de educație, intervenția pentru păstrarea în sistem a elevilor cu risc de abandon școlar și readucerea în școală a celor aflați în afara sistemului educațional. MECS continuă să deruleze programe sociale anuale care, în ciuda austerității bugetare, sunt concepute și finanțate în scopul susținerii elevilor din zonele defavorizate: *Rechizite școlare*⁹¹, *Bani de liceu*⁹², *Euro 200*⁹³ și *Cornul și laptele*, dar și *Rambursarea cheltuielilor de transport și Microbuze școlare*⁹⁴. Prin intermediul acestor programe sunt create condiții pentru asigurarea de șanse egale la educație pentru elevii proveniți din grupurile cu risc

⁹¹ Acordarea de rechizite școlare pentru elevii înrolați în învățământul primar și gimnazial – cursuri de zi – și care fac parte din familia a căror venit net mediu pe cap de membru de familie reprezintă maximum 50% din salariul minim brut la nivel național pe membru de familie

⁹² Bursă (alocație) lunară pentru elevii din familii din mediile economice și sociale dezavantajate, acordată în scopul continuării studiilor după finalizarea studiilor gimnaziale

⁹³ Ajutor financiar acordat pentru a stimula achiziționarea de calculatoare personale acelor elevi și studenți proveniți din zone dezavantajate economico-social

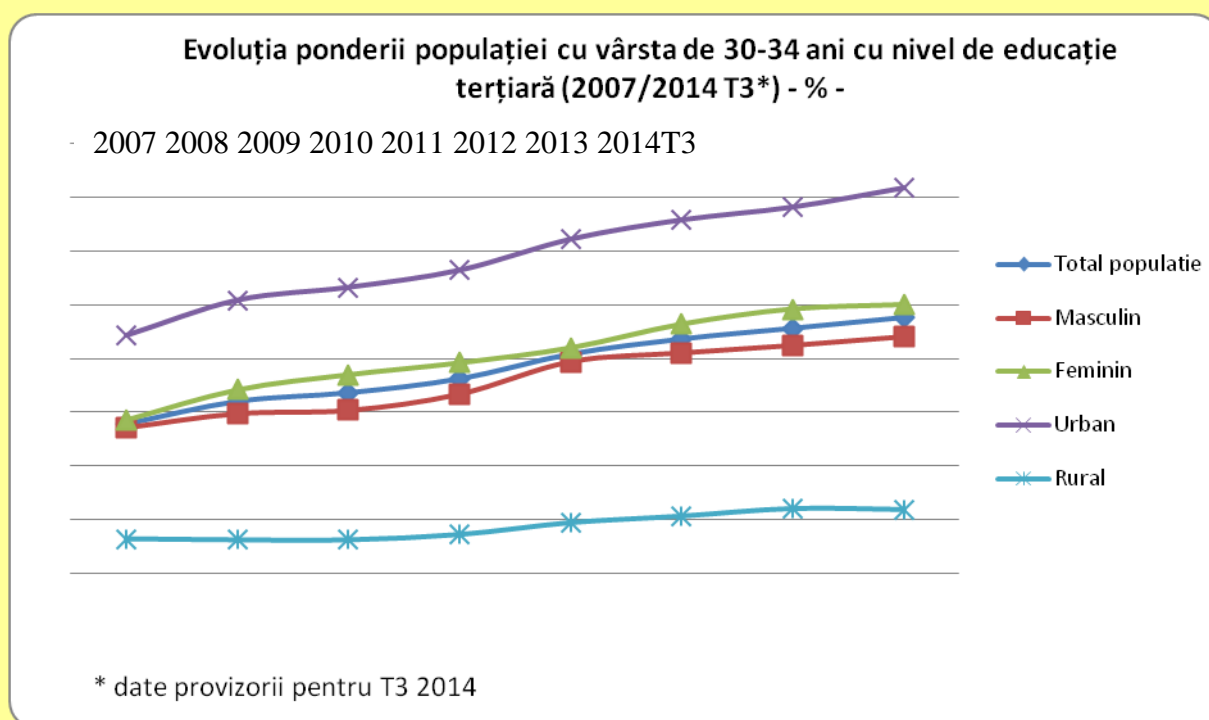
⁹⁴ Au fost achiziționate un număr 785 de microbuze școlare în perioada mai 2012 – martie 2015 (185 microbuze au fost achiziționate în 2012 de către Ministerul Educației și 600 microbuze în 2014 au fost achiziționate de către Ministerul Dezvoltării Regionale, din care 100 au fost donate Republicii Moldova)

ridicat⁹⁵. Elevii care frecventează învățământul profesional cu durată de doi, respectiv trei ani, primesc o bursă profesională lunară de 200 lei, în anul școlar 2014-2015 fiind acordate un număr de 49.248 de astfel de burse.

MECS a asigurat conectarea la internet a încă 2.446 de unități școlare, în acest moment toate unitățile școlare cu personalitate juridică fiind conectate. În perioada 2015 - 2016, MECS vizează conectarea la internet a tuturor unităților școlare, iar în perspectiva anului 2020, conform Agendei Digitale, toate unitățile școlare vor dispune de acces la internet prin rețele de tip Wi - Fi.

Creșterea ponderii populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară

Ca urmare a demarării măsurilor de adaptare a învățământului superior la cerințele pieței muncii și a sporirii accesului la educația terțiară, ponderea populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară a înregistrat, în ultimii ani, o creștere continuă de peste 7 p.p. față de anul 2008, ajungând de la 16% în 2008 la 18,1% în anul 2010, 20,5% în 2011, 21,8% în 2012, 22,8% în 2013 și 23,8% în trim. III/2014 (date provizorii), după cum se poate observa din graficul de mai jos:

Sursa: Date INS pe baza Anchetei forței de muncă în gospodării

Pe genuri, datele provizorii indică o diferență de 3 p.p. în favoarea femeilor în trim. III/2014, după cum se poate observa în tabelul de mai jos:

Ponderea populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel terțiar de educație pe ani și sexe - % -

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Trim. III/2014*
Total	16,0	16,8	18,1	20,4	21,8	22,8	23,8
Masculin	14,9	15,2	16,7	19,7	20,5	21,2	22
Feminin	17,1	18,5	19,6	21,0	23,2	24,6	25

Sursa: Date INS pe baza Anchetei forței de muncă în gospodării

* Date provizorii

⁹⁵ În anul școlar 2014-2015, numărul de elevi beneficiari ai programului *Euro 200* este de 15.809; numărul de elevi beneficiari ai programului *Bani de liceu* este de 79.876, iar numărul estimat de elevi beneficiari ai programului *Rechizite școlare* este de 680.260, suma alocată fiind de 16.624.201 lei

Proiectul *Cadrului strategic pentru creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România 2014-2020* a fost finalizat, cu sprijinul BM și prin finanțare POS DRU, a fost supus procesului de consultare publică și se află în procedură de avizare interministerială. Se așteaptă ca documentul să fie adoptat în luna aprilie 2015.

Pentru asigurarea, în următorii ani, a unui învățământ superior deschis, de calitate, competitiv și adaptat pieței muncii, MECS a solicitat universităților să aplice un set de măsuri, agreat cu experții ai BM, privind compatibilizarea programelor de studii cu cerințele pieței muncii. În scopul **adaptării învățământului superior la cerințele pieței muncii,** una din principalele acțiuni de reformă realizate este operaționalizarea *Registrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior* (RNCIS). În anul 2014 au continuat demersurile în vederea asigurării utilizării rezultatelor proiectelor deja implementate în domeniul monitorizării inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ superior (de ex. proiectul *Managementul corelării sistemului de învățământ cu piața muncii*). Este în curs de realizare un nou studiu național de monitorizare⁹⁶ prin intermediul unei platforme informatice cuprinsă în cadrul proiectului *Politici publice fundamentate în învățământul superior: o premisă necesară pentru dezvoltarea României*. Platforma va reprezenta un instrument eficient de susținere a implementării periodice a unor astfel de studii de monitorizare, atât din punct de vedere tehnic, cât și al experienței dobândite în proiectele anterioare.

În vederea **încurajării excelenței și a concurenței între instituțiile de învățământ superior,** prin *Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară, a instituțiilor de învățământ superior de stat din România*, atribuirea fondurilor pentru finanțarea suplimentară, în anul 2015, se realizează pe baza unor criterii și standarde de calitate stabilite și aprobate de MECS. De asemenea, metodologia prevede stabilirea unui fond de finanțare suplimentară a universităților de minimum 30% din suma alocată la nivel național universităților de stat ca finanțare de bază.

În anul 2014, prin proiectul *Politici bazate pe evidențe și impactul asupra pieței forței de muncă*, au continuat demersurile pentru operaționalizarea *Registrului Matricol Unic al Universităților din România* (RMUR), utilizând rezultatele și experiența dobândite în cadrul proiectului RMU și interoperabilizarea acestuia cu alte sisteme din domeniul educațional, sau alte domenii de interes public (sănătate, munca, ocupare etc.). Implementarea integrală a sistemului informatic RMUR va permite obținerea unei imagini coerente a capitalului uman implicat în sistemul de învățământ superior, precum și a unor informații detaliate ce vor sta la baza formulării și implementării politicilor și strategiilor din domeniul educației, furnizând în timp real informații factorilor de decizie și altor persoane fizice sau instituții interesate, în funcție de nivelul de acces atribuit acestora.

Pentru crearea și dezvoltarea unui cadru de învățare pe tot parcursul vieții, deschis și accesibil, proiectul de *Strategie pentru învățarea pe tot parcursul vieții* a fost finalizat cu sprijinul BM, prin finanțare POS DRU. Proiectul de strategie a fost supus procesului de consultare publică și se află în procedură de avizare interministerială. Se așteaptă ca strategia să fie adoptată în luna aprilie 2015.

În perioada 2014-2015, ANC a inițiat o propunere legislativă ce s-a concretizat prin *Ordinul Ministrului Educației nr. 3973/2014 privind echivalarea nivelurilor de calificare obținute prin sistemul național de învățământ și formarea profesională a adulților, anterior momentului intrării în vigoare a Cadrului național al calificărilor, cu nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor*. În prezent, ANC promovează un proiect de HG de modificare a *HG nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor*, prin care se stabilește ca, pentru

⁹⁶ În cadrul proiectului se finalizează metodologia de elaborare a studiului și se redactează chestionarul național de monitorizare. Totodată, se realizează o analiză detaliată a situației actuale de la nivelul universităților din România privind implicarea absolvenților, modul de desfășurare a activităților de monitorizare a parcursului profesional al acestora și percepția reprezentanților universităților asupra utilității acestor studii

nivelul 1 de calificare⁹⁷, condiția de acces să fie reprezentată de finalizarea învățământului primar și nu de finalizarea învățământului obligatoriu, așa cum este prevăzut în prezent. ANC și-a elaborat o strategie proprie și un plan de măsuri, în concordanță cu proiectul *Strategiei de învățare pe tot parcursul vieții*, ce au ca finalitate atingerea procentului de 10% de adulți cu vârsta între 25 - 64 ani care să fie implicați, în România, în învățarea pe tot parcursul vieții.

ANC mai implementează două proiecte cofinanțate de COM, prin programul *Erasmus +*:

- a) *EPALE - Platforma Electronică pentru educația adulților în Europa* ce are ca obiective îmbunătățirea calității și furnizării educației adulților, punerea bazelor unui puternic sector pan-european al educației adulților și venirea în întâmpinarea nevoilor adulților de către profesioniștii și multiplicatorii de informație din acest domeniu;
- b) Proiectul *Learn, for a better life!* care dorește să contribuie la creșterea participării adulților la programele de educație și formare profesională continuă, să promoveze recunoașterea învățării non-formale și informale, precum și să conducă la o utilizare adecvată a instrumentelor utilizate în domeniu.

Programele sociale derulate prin MECS în învățământul superior au în continuare un rol important în ceea ce privește asigurarea accesului la acest nivel de educație⁹⁸.

O altă măsură importantă de reformă a sistemului de învățământ superior a fost continuarea demersurilor de *asigurare a calității și a resurselor umane de la nivelul sistemului de învățământ superior*. Pentru anul 2014, menționăm dezvoltarea și actualizarea portalului *Brain Romania*⁹⁹, destinat relației cu diaspora din educație și cercetarea științifică, studenți, profesori universitari și cercetători în inovare, etc. De asemenea, a continuat dezvoltarea și actualizarea portalului de anunțuri de locuri de muncă și posturi universitare și de cercetare, complementar portalului european Euraxess. Acesta vizează dezvoltarea și actualizarea portalului de anunțuri locuri de muncă, din prisma resurselor umane din învățământul superior.

Incluziunea socială / Reducerea sărăciei

Conform date lor publicate de Eurostat, în anul 2013, **rata riscului de sărăcie** după transferurile sociale a înregistrat valoarea de 22,4%, comparativ cu 23,4% cât era la nivelul anului 2008, ceea ce reprezintă o reducere cu 211.000 a numărului persoanelor sărace. **Ponderea populației care locuiește în gospodării în care intensitatea muncii este foarte scăzută** a atins 6,4% (exprimată ca procent din total populație), iar **rata privațiunilor materiale severe** a înregistrat nivelul de 28,5%.

În domeniul reducerii sărăciei, măsurile implementate au vizat, în principal, **asigurarea protecției sociale a celor mai vulnerabile categorii ale populației**. În luna ianuarie 2015, numărul mediu lunar de beneficiari care au primit alocația pentru susținerea familiei a fost de 253.285 familii, iar cel al beneficiarilor de venit minim garantat a fost de 252.880 familii și persoane singure. În scopul *reducerii sărăciei energetice*, în perioada sezonului rece noiembrie 2014 – martie 2015, au beneficiat de ajutoare de încălzire 678.609 familii și persoane singure, bugetul cheltuit fiind de 138,604 mil. lei.

În vederea **asigurării unei educații incluzive și la standarde de calitate**, din FEDR 2007-2013 sunt finanțate proiecte destinate îmbunătățirii infrastructurii de educație preuniversitare,

⁹⁷ În România, CNC este structurat pe 8 niveluri, în concordanță cu *Cadrul European al Calificărilor*. Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 1 sunt: cunoștințe generale de bază; abilități de baza necesare pentru a executa sarcini simple; munca sau studiul sub supraveghere directă într-un context structurat

⁹⁸ La 31 decembrie 2014, alocațiile financiare pentru bursele studentești totalizau 210,94 mil. lei destinate unui număr total de 68.077 studenți beneficiari; 592 de locuri au fost alocate pentru studenții romi la admitere în învățământul superior de stat în anul universitar 2014/2015; 4.837 burse au fost alocate pentru cetățenii români din afara României în 49 de instituții de învățământ superior; 98.351 studenți beneficiază de subvenții pentru cazare și masă în cuantum de 129,54 mil. lei; 269.751 studenți beneficiază de reduceri la transport pentru care a fost alocată suma de 24,25 mil. lei

⁹⁹ <http://www.brainromania.ro/>

universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă. Până la data de 2 martie 2015, a fost finalizată modernizarea a 159 unități de învățământ, 59.563 elevi și 5.524 studenți beneficiind de condiții de educație la standarde de calitate. În domeniul educației preuniversitare și universitare au fost reabilitate/modernizate 168 de unități de învățământ, fiind finalizată construcția a 6 campusuri pentru educația preuniversitară

În scopul **dezvoltării serviciilor de educare și îngrijire pe timpul zilei a copilului**, cu prioritate pentru copii cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani și a celor cu dizabilități cu vârsta 0-7 ani, MMFPSPV derulează programul *Promovarea egalității de gen și a echilibrului între viața profesională și cea privată*¹⁰⁰, în luna aprilie 2015 fiind finalizată contractarea proiectelor selectate. Proiectele au ca scop înființarea a zece creșe pentru copii cu vârsta 0-3 ani și a patru creșe pentru copii cu dizabilități¹⁰¹.

Din FEDR a fost finanțată **reabilitarea infrastructurii serviciilor sociale**¹⁰², până la data de 2 martie 2015, fiind contractate 306 proiecte, prin care urmează să se modernizeze 320 centre sociale. Ca urmare a finalizării reabilitării/modernizării a 180 centre sociale, a fost îmbunătățită capacitatea de cazare, astfel încât 106.068 persoane beneficiază de servicii sociale de calitate oferite de aceste centre.

Unul dintre obiectivele guvernului a vizat **îmbunătățirea condițiilor de trai ale persoanelor adulte cu handicap**, fiind adoptată *HG nr. 989/2014 privind actualizarea cuantumului prestațiilor sociale prevăzute la art. 58 alin. (4) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată*, care prevede creșterea nivelului prestațiilor sociale cu 16% (indemnizația și bugetul personal complementar lunar), din luna ianuarie 2015.

În domeniul incluziunii sociale active, în perioada ianuarie 2014 – februarie 2015, din BAȘ a fost finanțată **încadrarea în muncă a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile** pentru 6.375 persoane de etnie romă și 178.521 persoane din mediul rural. Prin acordarea de subvenții angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor 45+ sau a celor care sunt unici susținători ai familiilor monoparentale, s-a finanțat ocuparea a cca. 21.000 persoane. Până la data de 31 ianuarie 2015, 14.382 șomeri din mediul rural au participat programe prin care și-au îmbunătățit competențele profesionale, finanțate din BAȘ.

Tinerii (18+) care părăsesc sistemul de protecție a copilului și persoanele fără adăpost fac parte din categoriile cele mai supuse riscului de excluziune socială. În vederea creșterii șanselor lor de integrare socială, din FSE 2007-2013 au fost finanțate programe de formare profesională, fiind lansată cererea de proiecte *Sprijin pentru integrarea grupurilor vulnerabile pe piața muncii*. În martie 2015 au fost selectate pentru finanțare 3 proiecte, în valoare de 37,3 mil. lei.

Reforma sistemului de sănătate a continuat prin aprobarea strategiei naționale în domeniu, îmbunătățirea accesului persoanelor vulnerabile la servicii medicale, informatizarea sistemului, modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate, îmbunătățirea finanțării serviciilor de tratament ambulatoriu, toate aceste evoluții contribuind la creșterea eficienței sistemului de sănătate și a calității serviciilor oferite cetățenilor.

A fost aprobată *HG nr. 1028/2014 privind Strategia națională de sănătate 2014-2020* și planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, în cadrul strategiei fiind abordate domenii ca: sănătatea publică și asistența medicală (cu accent pe îmbunătățirea stării de sănătate a femeii și copilului, reducerea morbidității și mortalității prin boli (ne)transmisibile, asigurarea accesului echitabil - în special pentru grupurile vulnerabile - la servicii de sănătate de calitate și eficiente din punct de

¹⁰⁰ Program finanțat din mecanismului financiar SEE 2009-2014

¹⁰¹ Centrele sunt localizate în București (trei creșe în sectorul 3, pentru o creșă solicitantul este *Direcția Generală de Asistență Socială a Municipiului București*) și în județele Prahova (Băicoi), Mehedinți (Orșova), Caraș - Severin, Mureș (Reghin și Târnăveni), Maramureș (Baia Mare și Seini), Iași, Vrancea și Tulcea

¹⁰² POR, DMI 3.2. - *Reabilitarea /modernizarea / dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale*

vedere al costurilor), cercetarea în domeniul sănătății, tehnologiile informaționale de sănătate *e-health* și infrastructura sanitară (la nivel național, regional și local).

În vederea **îmbunătățirii accesului persoanelor vulnerabile la servicii de sănătate**, a continuat implementarea programelor de prevenție, iar prin aplicarea *Programului pentru compensarea cu 90% a prețului de referință al medicamentelor*, peste 2 milioane de pensionari (cu venituri sub 700 de lei/lună) au beneficiat de medicamente compensate.

Pentru **creșterea accesului grupurilor vulnerabile de romi la serviciile de sănătate de bază**, la nivel comunitar, se află în derulare, începând cu luna iunie 2014, proiectul¹⁰³ *Îmbunătățirea stării de sănătate a populației rome prin consolidarea rețelei mediatorilor sanitari romi*, durata proiectului fiind de 23 luni.

În vederea **creșterii calității serviciilor medicale**, în județele Botoșani, Tulcea și Sălaj vor fi implementate proiecte pilot¹⁰⁴ pentru *îmbunătățirea accesului la servicii sociale și de sănătate*, ca urmare a selecției proiectelor depuse de autoritățile publice locale, iar până la sfârșitul lunii iunie 2015 vor fi încheiate contracte cu 7 dintre aceste autorități. În plus, MS a inițiat o serie de proiecte cu finanțare externă care au ca scop creșterea resurselor alocate domeniului de asistență medicală comunitară, concomitent cu creșterea resurselor de la bugetul de stat (în 2015 fiind alocate fonduri cu 3 mil. lei mai mari față de cele aferente anului 2014).

În scopul **informatizării sistemului de sănătate**, a continuat procesul de implementare a programelor *Fișa electronică a pacientului* și *Cardul național de sănătate*. Începând din mai 2014, sistemul informatic *Dosarul Electronic de Sănătate* este funcțional și accesibil (www.des-cnas.ro), iar implementarea cardului a fost inițiată din 1 februarie 2015, acesta devenind obligatoriu de la 1 mai 2015, când toți furnizorii de servicii de sănătate ar trebui să fie dotați cu cititoare de carduri.

În vederea **gestionării infrastructurii de sănătate și asistență medicală la nivel regional**, a continuat dezvoltarea și modernizarea infrastructurii furnizorilor de servicii medicale, până la 2 martie 2015, conform datelor furnizate de MDRAP (AM POR), fiind finalizată reabilitarea/modernizarea a 42 unități medicale și continuând *dotarea cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență* (SMURD) pentru 664 unități mobile. De asemenea, la nivelul MS, a fost evaluată infrastructura existentă în sistemul de sănătate, iar în baza acestei evaluări au fost identificate principalele direcții strategice de investiții, ce au fost incluse în cadrul *Strategiei naționale de sănătate 2014-2020*. Prin programul *Reforma sectorului sanitar – faza a II-a (APL2)*, realizat cu sprijinul BM, s-a realizat reabilitarea a 17 maternități în 2014, iar pentru alte cinci lucrările vor fi finalizate în cursul anului 2015.

În scopul reducerii utilizării excesive a internărilor în spitale, a fost acordat un **buget mai mare asistenței în ambulatoriu și asistenței medicale primare**, prin suplimentarea fondurilor alocate în anul 2014 în vederea încurajării tratării pacienților în cadrul ambulatoriului de specialitate și la nivelul medicului de familie. Conform cheltuielilor aprobate prin *Legea privind bugetul de stat pentru anul 2015*, sunt prevăzute creșteri ale fondurilor alocate serviciilor de asistență medicală primară, de la 1.424,9 mil. lei (2014) la 1.513,7 mil. lei (2015) și a fondurilor alocate serviciilor de asistență ambulatorie de specialitate, de la 623,3 mil. lei (2014) la 655,2 mil. lei (2015).

Începând cu 1 iunie 2014 a fost introdus noul **pachet de servicii medicale de bază**, prin care se urmărește îmbunătățirea accesului pacienților la serviciile medicale furnizate de către medicii de familie și medicii din ambulatoriul de specialitate și dezvoltarea serviciilor de prevenție acordate în segmentul de asistență medicală primară.

Au fost înregistrate evoluții în **realizarea sistemului centralizat de achiziții publice pentru zece grupe principale de medicamente**, în 2014 fiind finalizate 15 proceduri de achiziții centralizate

¹⁰³ Finanțat prin programul *Inițiative în Sănătatea Publică* (prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014)

¹⁰⁴ În cadrul unui proiect finanțat prin *Programul de cooperare elvețiano-român*

pentru medicamente, vaccinuri și alte materiale sanitare, prin care au fost realizate economii de peste 47 mil. lei (cu TVA).

Asigurarea unei gestionări eficiente a resurselor financiare din spitale și stabilirea costurilor reale pentru serviciile medicale se va realiza printr-un proiect deja elaborat (prin PO AT), ce are ca obiectiv calculul costurilor reale ale serviciilor spitalicești și **elaborarea unor niveluri de referință pentru costurile furnizării de servicii în spitale.**

În vederea **actualizării listei medicamentelor compensate**, au fost publicate două acte normative¹⁰⁵, începând cu 28 iulie 2014, evaluarea tehnologiilor medicale pentru includerea, extinderea indicațiilor, neinclusiunea sau excluderea medicamentelor în/din listă fiind un proces continuu prin care se asigură accesul bolnavilor la medicamente în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate. *Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale* este autoritatea națională competentă care implementează mecanismul de evaluare a tehnologiilor medicale, propunând MS lista, care se aprobă prin hotărâre de guvern.

¹⁰⁵ Ordinul nr. 861/2014 și HG nr. 389/2014 pentru modificarea și completarea HG nr. 720/2008 în vederea aprobării Listei cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, în sistemul de asigurări sociale de sănătate

5. MĂSURI SUPLIMENTARE DE REFORMĂ ȘI UTILIZAREA FONDURILOR STRUCTURALE

Acest capitol descrie măsurile de reformă care continuă din PNR anterioare și măsuri noi adoptate în vederea abordării priorităților stabilite în *Analiza Anuală a Creșterii* 2015, a recomandărilor conținute în *Raportul de Țară al României pentru 2015* și a altor angajamente care nu au fost incluse în capitolele 3 și 4. De asemenea, sunt incluse măsurile luate în contextul *Strategiei Europa 2020*, care nu sunt neapărat legate de un obiectiv anume al acestei strategii, cum ar fi acțiunile prevăzute în cadrul politicilor privind administrația publică și îmbunătățirea mediului de afaceri.

În plus, în mod specific pentru 2015, cap 5.2 prezintă, pe scurt, coerența dintre obiectivele naționale din cadrul *Strategiei Europa 2020* și prioritățile de finanțare pentru perioada 2014-2020, așa cum au fost prevăzute în *Acordul de Parteneriat 2014-2020*, respectiv în *Programele Operaționale*.

5.1 MĂSURI DE REFORMĂ

Această secțiune cuprinde atât măsuri de reformă aflate în implementare, care au fost prevăzute în PNR 2014 sau în PNR 2011-2013, cât și măsuri pentru perioada 2015-2016, definite pe baza priorităților *Analizei Anuale a Creșterii* 2015, a evaluărilor *Raportului de Țară al României pentru 2015* și a prevederilor relevante din strategiile și programele naționale finalizate în perioada mai 2014 - martie 2015. O descriere mai detaliată a acestor măsuri se găsește în Anexa nr. 2.

Consolidarea politicii fiscal-bugetare

În conformitate cu recomandările din *Raportul de Țară al României pentru 2015* dar și cu recente *orientări generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale UE*¹⁰⁶, politica fiscal-bugetară a României va continua să fie prudentă și ancorată în angajamentele asumate în relația cu Uniune Europeană. Astfel, *Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2015-2017* vizează atingerea unui deficit bugetar ESA de 1,2% din PIB pentru 2015¹⁰⁷ și continuarea traiectoriei de menținere în obiectivul bugetar pe termen mediu în perioada 2016-2018.

Dezechilibrele cu care s-a confruntat România în privința finanțelor publice s-au atenuat treptat, pe măsură ce deficitul bugetar a scăzut iar mix-ul de impozite și taxe s-a îmbunătățit. Noile măsuri asumate în domeniul fiscal-bugetar vizează **modernizarea sistemului de colectare a veniturilor fiscale și gestionarea eficientă a investițiilor publice**.

Pentru **îmbunătățirea gradului de colectare a taxelor și impozitelor** ANAF va *continua procesul de reorganizare* pentru a deveni o administrație fiscală flexibilă și eficientă; de asemenea, având în vedere decalajul mare existent în prezent între TVA încasat și cel facturat, se vor adopta măsuri pentru *asigurarea conformării în domeniul TVA*, inclusiv prin combaterea fraudei transfrontaliere în acest domeniu.

În ceea ce privește *munca nedeclarată și veniturile sub-declarate*, care continuă să afecteze veniturile fiscale, în 2015, ANAF (prin noua sa unitate anti-fraudă) va extinde la nivel național proiectul pilot demarat în 2014 vizând reducerea salariilor sub-declarate pe bază de conformare voluntară. Această măsură poate determina creșterea veniturilor bugetare încasate în 2015 din impozite pe venit și contribuții sociale cu circa 2,5 mld. lei.

¹⁰⁶ Comunicarea COM(2015) 99 final, Orientarea nr. 4 - îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice și a capacității lor de a crea un mediu favorabil creșterii

¹⁰⁷ La care se adaugă un ajutor pentru cofinanțarea proiectelor susținute din fonduri europene de 0,25 p.p.

Deficiențele în privința cheltuielilor bugetare, care afectează potențialul de creștere economică al României, vor fi abordate prin **îmbunătățirea gestionării investițiilor publice**; astfel, în 2015 va fi consolidată capacitatea de evaluare a noilor proiecte și cea de analiză a studiilor de fezabilitate și fezabilitate a *Unității de Evaluare a Investițiilor Publice* din cadrul MFP. De asemenea, *procesul de selecție a investițiilor publice va fi îmbunătățit* prin mai buna pregătire și justificare economică a noilor proiecte în cadrul ministerelor de resort și prin includerea în programul de investiții publice doar a acelor proiecte care au gradul de pregătire corespunzător și care au asigurată integral finanțarea.

Administrație publică

Îmbunătățirea eficienței în administrație continuă să reprezinte o prioritate pentru România. Consolidarea capacității administrației publice de a elabora și pune în aplicare politici rămâne o provocare esențială, ce afectează dezvoltarea globală a țării, mediul de afaceri și capacitatea de investiții publice și nu permite furnizarea unor servicii publice de o calitate suficientă¹⁰⁸. Prin urmare, prin *PO Capacitate administrativă 2014-2020* este vizată crearea unei administrații moderne, capabile să faciliteze dezvoltarea socio-economică, prin intermediul unor servicii publice, investiții și reglementări de calitate, contribuind la atingerea obiectivelor *Europa 2020*¹⁰⁹.

În acest context, noile angajamente asumate de România pentru următoarele 12 luni sunt orientate către *sporirea eficienței administrației publice, îmbunătățirea administrării fondurilor europene, asigurarea securității rețelelor și a sistemelor informatice, continuarea reformei privind sistemul de achiziții publice*.

Pentru a consolida capacitatea administrativă și autonomia autorităților administrației publice locale, guvernul va continua procesul de **descentralizare**, astfel încât cetățenii să poată beneficia de servicii publice de calitate. În 2014, a fost elaborat și transmis spre consultare proiectul *Strategiei Generale de Descentralizare 2015-2016*, pentru 2015 fiind preconizate aprobarea și demararea implementării acestei strategii și revizuirea cadrului legislativ aplicabil procesului de descentralizare.

Consolidarea procesului de **planificare strategică** și a celui de **prioritizare a politicilor guvernamentale** rămân obiective importante pentru autoritățile române, scop în care se intenționează *operaționalizarea, la Centrul Guvernului, a unei structuri de tip Strategy Unit*¹¹⁰ și continuarea implementării *Planului Anual de Lucru al Guvernului pentru 2015*. Revizuirea *cadrului legal incident în procedurile de transparență decizională* se va afla, de asemenea, în atenția autorităților române, astfel încât să fie asigurat accesul liber și neîngrădit la informații de interes public.

Pentru a avea o imagine de ansamblu a utilizării sistemelor și instrumentelor de **management al calității** la nivelul întregii țări, urmează a fi *creat și implementat un mecanism de monitorizare* a acestora, ceea ce ar putea antrena o creștere a gradului de responsabilizare a instituțiilor în furnizarea de servicii publice. Totodată, vor fi continuate demersurile de *redefinire a cadrului strategic, instituțional și legislativ privind managementul funcției publice și al funcționarilor*, precum și cele orientate către dezvoltarea competențelor personalului din administrație¹¹¹.

Pentru asigurarea unui **cadru legislativ simplu, clar și accesibil**, care să favorizeze dezvoltarea economică, este prevăzută *sistematizarea și unificarea legislației*, pornind de la inventarierea și analiza stocului legislativ existent. În scopul **reducerii birocrăției**, vor fi implementate *soluții IT pentru simplificarea unor proceduri orizontale, trans-sectoriale pentru mediul de afaceri*. De

¹⁰⁸ COM(2014) 424 final, Bruxelles, 2.6.2014

¹⁰⁹ <http://www.fonduriadministratie.ro/wp-content/uploads/2014/07/POCA-versiune-11.07.2014.pdf>

¹¹⁰ Proiect finanțat prin PO AT (beneficiar SGG) - Dezvoltarea capacității de programare strategică prin operaționalizarea, la nivelul Centrului Guvernului, a unei structuri tip Strategy Unit

¹¹¹ Se află în curs de pregătire două proiecte de strategii pentru 2015–2020, ce vizează funcția publică și formarea profesională pentru perioada 2015-2020

asemenea, va fi realizat un *plan integrat pentru simplificarea procedurilor administrative aplicabile cetățenilor* și creat un *mecanism pentru evaluarea impactului* măsurilor cuprinse în acest plan.

Măsurile de îmbunătățire a condițiilor privind **locuirea la nivel național**, pentru care în 2014 au fost obținute unele progrese, vor continua să fie implementate. Având în vedere necesitatea corelării prevederilor din *Strategia Națională a Locuirii* cu cele din legea cadru care reglementează aspectele economice, tehnice și juridice ale construcției și folosinței locuințelor, proiectul *Legii locuinței* urmează să fie elaborat¹¹² în paralel cu strategia sus-menționată.

În vederea creșterii capacității de **absorbție a fondurilor europene**, vor continua acțiunile de *consolidare a capacității administrative a structurilor responsabile de gestionarea și controlul programelor operaționale, susținere a beneficiarilor pentru asigurarea unui management de proiect eficient și de aplicare a practicilor de control și audit de către organismele abilitate*. În acest sens, va fi implementat pe parcursul anului 2015 *Planul de măsuri prioritare pentru consolidarea capacității de absorbție a instrumentelor structurale 2007-2013 și a fondurilor europene structurale și de investiții 2014-2020* (a cărui formă finală a fost agreată de COM) va fi implementat pe parcursul anului 2015. Punerea sa în aplicare va avea o contribuție reală la creșterea ratei de absorbție a fondurilor UE, dar și la demararea adecvată a exercițiului financiar 2014-2020.

În ceea ce privește **utilizarea tehnologiei informației și comunicării (TIC)**, va fi sporită capacitatea de furnizare a datelor inter-instituționale prin *realizarea și implementarea Cadrului Național de Interoperabilitate*, simultan cu *dezvoltarea sistemului național de securitate cibernetică*¹¹³, pentru a monitoriza și implementa principiile furnizate de COM prin legislația în domeniu. Totodată, vor fi stabilite nevoile de dezvoltare la nivel național în domeniul TIC (în legătură directă cu alte sectoare economice) și va fi realizată o analiză comparativă a acestor nevoi cu politicile existente, în vederea evitării blocajelor instituționale și administrative pentru o absorbție eficientă a fondurilor¹¹⁴.

Guvernul va continua demersurile în direcția reformei sistemului de **achiziții publice**, strategia națională în domeniu pentru perioada 2014-2020 urmând să fie finalizată până în iunie 2015. Este prioritară implementarea acțiunilor aferente acestei strategii, inclusiv *elaborarea și adoptarea unui pachet legislativ stabil și coerent, care să asigure transpunerea la nivel național a noilor directive europene* în materie. În scopul identificării blocajelor în implementare, este prevăzută *monitorizarea îndeplinirii măsurilor*, cu elaborarea de rapoarte trimestriale de progres, pentru analiza guvernului.

Mediul de afaceri

În conformitate cu recomandările *Raportului de Țară al României pentru 2015* și ale *Orientărilor generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii*, Guvernul României este angajat într-un amplu proces de **debirocratizare și simplificare a procedurilor administrative, în vederea creării unui mediu favorabil investițiilor publice și private**. Pentru reducerea decalajului de competitivitate față de statele membre UE, Guvernul și-a asumat, până în 2020, simplificarea/optimizarea procedurilor pentru obținerea autorizației de construire, înregistrarea imobilelor, protejarea investitorilor, tranzacții comerciale transfrontaliere și plata taxelor și impozitelor¹¹⁵. În urma finalizării, în anul 2014, a trei proiecte de măsurare a costurilor

¹¹² Termen estimat: trim. III/2015

¹¹³ Dezvoltarea capacităților operaționale ale Centrului Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică

¹¹⁴ Proiectul *Analiză la nivel național a Sectorului Societate Informațională și planificarea pentru cadrul financiar 2014 - 2020*

¹¹⁵ *Strategia privind mai buna reglementare 2014-2020*. Datele de referință utilizate în Anexa 1, se referă la raportul *Doing Business 2014*. La indicatorul *plata taxelor și impozitelor conform datelor Doing Business 2015*, ținta de reducere a timpului pentru efectuarea plăților este îndeplinită, iar la numărul de plăți efectuate într-un an se apropie de ținta asumată (14 plăți efectuate pe an față de 10 asumate)

administrative și identificare a sarcinilor administrative¹¹⁶, vor fi elaborate și implementate planuri de simplificare legislativă. De menționat că situația¹¹⁷ privind simplificările efectuate urmează să fie finalizată în trim. II/2015.

Guvernul va acționa pentru îmbunătățirea activității cadastrale, prin FEDR 2014-2020 și din fonduri proprii ale ANCPI, fiind finanțate acțiuni pentru dezvoltarea *Sistemului integrat de cadastru și carte funciară* și pentru creșterea eficienței serviciilor prestate de ANCPI publicului.

În vederea optimizării procedurilor administrative, sunt finanțate prin FEDR 2014-2020 investiții pentru dezvoltarea unei noi generații de *ghişee unice electronice interoperabile* de tipul *Open data*.

De asemenea, va continua dezvoltarea serviciilor on-line oferite de ONRC mediului de afaceri, cetățenilor și instituțiilor publice, prin care va fi introdus un nou mecanism pentru optimizarea procedurilor și va crește accesului întreprinderilor din România la informații despre întreprinderile partenere de afaceri din SM.

Creșterea calității și predictibilității reglementărilor constituie o prioritate a guvernului, din FSE 2014-2020 fiind finanțată consolidarea capacității administrației publice de a iniția acțiuni de simplificare, de a elabora studii de impact și de a evalua aplicarea politicilor și reglementărilor. Este în analiză, sub aspect procedural și instituțional, aplicarea *Testului IMM*, instrument ce urmează a fi parte integrantă a studiilor de evaluare a impactului noilor reglementări și politici¹¹⁸.

În conformitate cu recomandările *Raportul de țară al României pentru 2015* și ale *Orientărilor Integrate generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii*, va fi completat cadrul legislativ în domeniul funcționării pieței de capital de risc, ceea ce va contribui la dezvoltarea de instrumente financiare pentru susținerea proiectelor IMM-urilor inovative.

Pentru creșterea ratei de succes a proiectelor de investiții bancabile depuse de IMM-uri, urmează să devină operațional *Programul SMALL BUSINESS SUPPORT* și să fie promovat *proiectul de Lege privind mediatorul de credite*. Vor continua schemele financiare lansate în 2014, prin care se urmărește creșterea accesului IMM-urilor la credite¹¹⁹, de care au beneficiat până acum 1.167 IMM-uri¹²⁰.

În vederea creșterii performanțelor IMM-urilor și consolidarea poziției lor de piață la nivel local/regional/internațional, va fi implementată o gamă variată de instrumente financiare finanțate prin FEDR 2014-2020 pentru a facilita accesul IMM-urilor la sursele de finanțare necesare pentru realizarea proiectelor de investiții.

Pentru **revitalizarea, consolidarea și diversificarea bazei industriale**, continuă implementarea proiectelor de investiții finanțate din FEDR 2007-2013 și de la bugetul de stat a investițiilor pentru creșterea competitivității întreprinderilor și dezvoltarea lanțurilor valorice (poli de competitivitate și clustere).

Pentru dezvoltarea unor piețe de produse și servicii mai competitive, în acord cu recomandările *Orientărilor generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii*, sunt finanțate proiecte orientate către **dezvoltarea celor 10 sectoare economice competitive**¹²¹, urmărindu-se dublarea cotei lor de piață și creșterea ponderii în total exporturi a produselor de înaltă tehnologie

¹¹⁶ În domeniile gestionate de MMFPSPV, MS împreună cu MECS; MMAP; MJ.

¹¹⁷ Aferentă celui de-al doilea plan de simplificare (pentru anul 2014)

¹¹⁸ În cadrul proiectului *Dezvoltarea capacității ministerelor de a elabora analize economice și financiare în vederea sprijinirii procesului de formulare a politicilor publice relevante pentru programarea și implementarea instrumentelor structurale*

¹¹⁹ *Programul de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri; instrumentul pentru susținerea accesului IMM-urilor la credite cu dobândă subvenționată și preluarea riscului de creditare (JEREMIE) și Programul româno-elvețian pentru IMM-uri*

¹²⁰ Numărul IMM-urilor susținute prin instrumente financiare a crescut în 2014, față de 2013 cu 31%

¹²¹ Sectoarele competitive identificate în *Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020 și Planurile de Dezvoltare Regională* sunt: turism și eco-turism; textile și pielărie; lemn și mobilă; industrii creative; industria auto și componente; TIC; procesarea băuturilor și alimentelor; sănătate și produse farmaceutice; energie și management de mediu; bio-economie

din aceste sectoare, creșterea productivității muncii și consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor din domeniile competitive identificate.

Pentru angajarea și orientarea resurselor în direcția revitalizării industriale și pentru înființarea unor sectoare de producție (bioeconomia, TIC, energia și mediul, eco-tehnologiile) pe principiile specializării inteligente, este necesar un organism format din reprezentanți ai administrației publice, mediului academic și mediului de afaceri. Organismul va fi creat după adoptarea *Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014-2020* (trim. II/2014) și va avea ca obiectiv monitorizarea și evaluarea politicilor sectoriale cu impact asupra competitivității și va formula orientări strategice pentru îmbunătățirea potențialului de competitivitate a sectoarelor industriale.

În vederea creșterii productivității muncii și a competitivității întreprinderilor/exploatațiilor agricole în prelucrarea și marketingul produselor agro-alimentare, prin FEADR 2014-2020 sunt susținute investițiile pentru **dezvoltarea fermelor și a diversificării lanțului agro-alimentar integrat**.

Pentru punerea în aplicare a obiectivului național de stimulare a investițiilor în sectoare competitive, în 2015 va continua *schema de ajutor de stat pentru stimularea investițiilor cu impact major în economie*. Schema, cu un buget total de 600 mil. de euro, se va aplica de către MFP până în 2020,.

Pentru crearea masei critice de IMM-uri active și pentru antrenarea lor în economiile locale/regionale, este susținută **dezvoltarea serviciilor suport pentru stimularea antreprenoriatului și a creativității în rândul IMM-urilor**. În vederea creșterii performanțelor manageriale ale fermierilor, micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici din mediul rural, precum și pentru aplicarea practicilor de producție competitive la nivelul grupurilor de producători vor fi finanțate prin FEADR 2014-2020 investițiile în **dezvoltarea serviciilor de consiliere** destinate acestora.

Pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale, din resurse naționale, continuă implementarea *Programului România HUB*.

În contextul procesului de *internaționalizare a IMM-urilor*, se va implementa *Programul Servicii integrate de export pentru IMM-urile românești*, având ca scop diversificarea serviciilor oferite IMM-urilor în orientarea lor pe terțe piețe.

Ocuparea forței de muncă

Pentru **facilitarea tranzițiilor din șomaj sau inactivitate către ocupare**, așa cum recomandă *Raportul de țară al României pentru 2015*, guvernul va continua derularea măsurilor active de ocupare și a programelor de formare profesională destinate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, prin aplicarea cărora peste 424.000 persoane au fost încadrate în muncă în ultimele 12 luni.

În vederea îmbunătățirii **serviciilor personalizate** oferite persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, ANOFM pune în aplicare **cardul profesional**, în anul 2015 urmând a fi accelerată implementarea acestuia (129.000 carduri au fost deja emise).

În anul 2015 va continua finanțarea de la bugetul de stat a schemei de **ajutor de stat destinată realizării unor investiții** - înființarea de noi activități, diversificarea producției sau introducerea de noi tehnologii - ce au ca scop dezvoltarea economiei la nivel regional și crearea de noi locuri de muncă.

În perioada 2015 - 2016 România își propune să pună în practică o serie de măsuri suplimentare, finanțate din atât FSE 2014 - 2020 și *Inițiativa pentru Ocuparea Tinerilor - IOT*¹²², cât și FEADR

¹²² *Inițiativa pentru Ocuparea Tinerilor*

2014 - 2020, având ca scop **creșterea participării pe piața muncii și îmbunătățirea accesului la locuri de muncă de calitate**.

Tinerii NEET¹²³ reprezintă unul din grupurile vulnerabile cele mai expuse riscului de șomaj asociat cu marginalizarea socială. Pentru **integrarea pe piața muncii a tinerilor NEET**, Guvernul României continuă punerea în aplicare a *Planului pentru implementarea garanției pentru tineri 2014 - 2015*, prin care cca. 66.400 tineri au fost deja angajați în primele patru luni de la înscrierea lor la agențiile de ocupare. Conform *Orientării Integrate privind îmbunătățirea ofertei de forță de muncă și a competențelor*¹²⁴, în cursul anului 2015 vor fi lansate în implementare noi **măsuri de tipul garanția pentru tineri**, cu finanțare din FSE 2014 - 2020 și IOT. Complementar, ANOFM va derula **programul de ocupare pentru tinerii aflați în risc de marginalizare socială**, acestora fiindu-le asigurate măsuri de acompaniament social personalizat, concomitent cu subvenționarea angajatorilor de inserție pentru încadrarea în muncă a tinerilor.

Pentru eficientizarea punerii în aplicare a acestor măsuri, ANOFM urmează să operaționalizeze **Registrul Electronic al Tinerilor NEET** (în cadrul proiectului CHANCE4NEET).

În acord cu *Orientarea integrată privind îmbunătățirea ofertei de forță de muncă și a competențelor*, România consideră importantă **asigurarea accesului angajaților la formare pe tot parcursul vieții**, din FSE 2014 - 2020 fiind finanțată instruirea angajaților pentru a răspunde caracteristicilor în continuă schimbare ale locurilor de muncă, generate de tranziția către noi modele economice și orientarea către anumite sectoare identificate ca având potențial competitiv.

Diminuarea pierderii de locuri de muncă, ca efect al restructurării și re tehnologizării întreprinderilor, constituie o prioritate a Guvernului României. Pentru aceasta sunt alocate fonduri din FSE 2014 - 2020 destinate **adaptării lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor la schimbările mediului de afaceri**.

În scopul **creșterii participării la piața muncii a persoanelor inactive** sau a celor aflate în căutarea unui loc de muncă, din FSE 2014 - 2020 sunt finanțate măsuri active de ocupare, scheme de mobilitate ocupațională sau sunt acordate subvenții angajatorilor pentru crearea de noi locuri de muncă. În acord cu *Raportul de țară al României pentru 2015*, accentul este pus pe șomerii de lungă durată, lucrătorii vârstnici (55+), persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilități, cele care au părăsit timpuriu sistemul de educație sau cele cu nivel scăzut de calificare, inclusiv populația din mediul rural etc.

Pentru a îmbunătăți calitatea ocupării în zonele în care posibilitățile de angajare sunt reduse, una din pârgurile pe care guvernul le va utiliza ca măsură de activare pe piața muncii constă în **dezvoltarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu**. Potrivit *Orientării integrate privind stimularea cererii de forță de muncă*, sunt alocate fonduri pentru formarea sau consilierea în domeniul antreprenoriatului și înființarea de noi întreprinderi în sectoare economice cu valoare adăugată ridicată.

Ca urmare a recomandărilor *Raportul de țară al României pentru 2015*, diversificarea economiei din zonele rurale și orientarea către sectoare non-agricole reprezintă o altă prioritate a Guvernului României. FEADR 2014 - 2020 finanțează proiecte de **înființare de noi microîntreprinderi și întreprinderi mici**, ceea ce va crea/menține locurile de muncă, absorbind surplusul de forță de muncă din sectorul agricol. Alocarea de fonduri pentru realizarea unor investiții destinate **dezvoltării activităților neagricole** de către întreprinderi/ferme existente sau nou create (producție, activități meșteșugărești, sectorul terțiar) contribuie la apariția unor noi alternative ocupaționale în mediul rural.

¹²³ Tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 ani care nu sunt cuprinși nici în sistemul de educație sau formare și nici nu sunt angajați

¹²⁴ Propunerea de Decizie a Consiliului privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre COM(2015) 98 final

Îmbătrânirea forței de muncă în sectorul agricol și declinul demografic din zonele rurale au condus la necesitatea aplicării unor măsuri ce au ca scop **îmbunătățirea performanțelor economice ale exploatațiilor agricole**, în paralel cu întinerirea generațiilor de manageri. În acest sens, din FEADR 2014 - 2020 este finanțată **instalarea tinerilor fermieri**, în martie 2015, MADR lansând sesiunea de depunere a proiectelor de investiții. Sprijinul financiar acordat pentru **formarea profesională și dobândirea de noi competențe** a fermierilor acompaniază măsurile de creștere a competitivității în agricultură, răspunzând necesităților de restructurare/modernizare a sectorului și de dezvoltare a unor afaceri orientate către cerințele pieței.

O altă prioritate a Guvernului României o reprezintă **modernizarea instituțiilor cu responsabilități pe piața muncii**. Așa cum recomandă *Orientarea integrată referitoare la îmbunătățirea funcționării piețelor muncii*, se alocă fonduri din FSE 2014 - 2020 pentru consolidarea sistemului intern de management al performanței *Serviciului Public de Ocupare*, formarea personalului din instituțiile cu atribuții în domeniul ocupării forței de muncă sau pentru elaborarea unor instrumente de intervenție timpurie etc.

În vederea **reducerii disparităților regionale în materie de ocupare**, măsurile se vor centra pe realizarea unor parteneriate cu mediul de afaceri și autoritățile locale, iar pentru creșterea calității și a gradului de acoperire a serviciilor ANOFM, în zonele rurale și în comunitățile dezavantajate, este prevăzută externalizarea acestora către furnizori privați de servicii de ocupare.

În anul 2015, așa cum recomandă *Raportul de țară al României pentru 2015*, ANOFM urmărește **crearea unui sistem de analiză periodică a pieței muncii**, ceea ce poate conduce la diversificarea serviciilor oferite de ANOFM și la o mai bună orientare a fondurilor, provenite atât din BAȘ cât și din FSE, către cerințele pieței muncii.

Cercetare, dezvoltare, inovare

În conformitate cu *Orientarea integrată privind consolidarea creșterii economice prin punerea în aplicare a unor reforme structurale*¹²⁵ și cu recomandările din *Raportul de Țară al României pentru 2015*, pentru promovarea investițiilor private în CDI și modernizarea sistemului de cercetare, România va continua derularea măsurilor destinate **dezvoltării activităților de CDI în sectorul privat, a marilor infrastructuri de CD și atragerii cercetătorilor de înaltă competență din străinătate**.

În 2015 vor fi lansate noi apeluri pentru proiecte de CDI derulate de întreprinderi inovatoare nou-înființate și întreprinderi de tip *start-up* sau *spin-off*, precum și pentru proiecte de cercetare conduse de specialiști din străinătate. De asemenea, vor fi lansate apeluri și pentru proiectele de investiții în departamente de CD ale întreprinderilor și în infrastructuri de CD ale institutelor de cercetare/universităților care fac dovada legăturii cu o structură de tip cluster.

În ceea ce privește reorganizarea sistemului național de cercetare, în 2015 se va finaliza procesul de **grupare a instituțiilor naționale de cercetare/INCD în coordonarea ANCSI**, precum și cel de **evaluare, clasificare și certificare a INCD**, la sfârșitul anului 2014, din cele 46 de institute naționale, 43 aflându-se deja în coordonarea ANCSI și tot atâtea fiind evaluate și clasificate.

În perioada 2015-2016, pentru **stimularea creșterii investițiilor private în CDI și îmbunătățirea capacității și a performanțelor sistemului de cercetare** în vederea creșterii eficienței investițiilor în domeniu, România își propune să pună în practică o serie de măsuri suplimentare, finanțate atât prin FEDR 2014-2020, cât și de la bugetul de stat, prin *Planul național de CDI 2015-2020* (PNCDI 2015-2020).

¹²⁵ Comunicarea COM(2015) 99 final privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii, Orientarea integrată nr. 2

În scopul întăririi legăturii dintre cercetare și întreprinderi, vor fi susținute financiar activitățile de **creare de parteneriate pentru transfer de cunoștințe**, pentru valorificarea rezultatelor cercetării și a infrastructurii de CD existente și încurajarea transferului de tehnologie și personal specializat, în vederea inovării de procese și produse în domeniile de specializare inteligentă.

De asemenea, pentru îmbunătățirea transferului de cunoștințe către mediul economic, prin PNCDI 2015-2020 vor fi finanțate activitățile de **instruire a cercetătorilor și a inginerilor în problematica drepturilor industriale și a proprietății intelectuale**, în scopul asigurării, în cadrul unor centre de competență (universități și institute naționale de CD), de personal specializat în transfer tehnologic și în comercializarea rezultatelor cercetării.

În ceea ce privește **acordarea de facilități fiscale întreprinderilor cu activitate de CD**, în 2015 va fi îmbunătățit cadrul legislativ referitor la aplicarea deducerilor pentru cheltuielile de CD la determinarea profitului impozabil, măsură care se estimează că va determina creșterea cheltuielilor private pentru CDI cu 2,4% în 2015, comparativ cu 2014.

Principalele măsuri suplimentare prevăzute pentru creșterea performanțelor sistemului de cercetare și a eficienței investițiilor în CDI se referă la **îmbunătățirea capacității autorității naționale în domeniu de a monitoriza sistemul național de CDI și la elaborarea Foii naționale de parcurs privind infrastructurile de CDI**. Implementarea acestor măsuri va contribui atât la creșterea transparenței în ceea ce privește informațiile din sistemul public de CD referitoare la resursele umane și infrastructurile naționale de cercetare existente, cât și la îmbunătățirea managementului sistemului de CDI (prin unificarea sistemelor de raportare a activităților desfășurate de unitățile de profil) și asigurarea cadrului necesar eficientizării investițiilor în infrastructura de cercetare și utilizării adecvate a celei disponibile.

În ceea ce privește **sprijinirea participării românești la programe de CDI europene și internaționale**, în scopul deblocării potențialului de excelență în cercetare și inovare și creșterii vizibilității cercetării românești, vor fi create centre suport pentru elaborarea propunerilor de proiecte pentru programul *Orizont 2020* sau alte programe europene/internaționale (inițiative de programare comună, inițiative tehnologice comune, parteneriate europene pentru inovare, CERN, ESA etc.) și vor fi finanțate proiectele de „teaming” între instituții de cercetare performante din străinătate și instituții de CD din România.

Mediu și schimbări climatice

Guvernul României acordă o atenție specială **operaționalizării Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice 2013-2020**. În acest scop, se vor stabili obiectivele strategice și se vor selecta măsurile sectoriale ce urmează a fi integrate în *Planul Național de Acțiune privind Schimbările Climatice*. În plus, MMAP va demara, în cel mai scurt timp, crearea unei baze naționale de date privind schimbările climatice, crescând totodată gradul de informare și conștientizare a populației în privința adaptării și atenuării efectelor schimbărilor climatice.

Pentru realizarea **sistemului integrat de protecție împotriva riscului de inundații**, sunt în curs de aprobare studiile de fezabilitate pentru executarea lucrărilor cu rol de apărare împotriva inundațiilor. Pe termen scurt, se vor organiza mese rotunde/seminarii la nivel regional și local pentru propunerea de soluții privind problema riscului de inundații și schimburi de informații privind elaborarea celor mai bune practici pentru gestionarea schimbărilor climatice.

Pentru **reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în domeniul aviației civile**, *Compania Națională Aeroporturi București*, în baza evaluării emisiilor anuale de CO₂, urmează să identifice și să pună în aplicare măsurile necesare, astfel încât să obțină certificarea pentru nivelul II de acreditare în *Programul ACI*.

În completarea angajamentelor evidențiate mai sus, în următoarele 12 luni, MMAP va iniția acțiuni de **instruire a personalului** implicat în aplicarea efectivă a legislației de mediu a UE referitoare la evaluarea strategică de mediu (SEA) și la evaluarea impactului asupra mediului (EIA). Pentru îmbunătățirea eliminării deșeurilor solide municipale prin tratarea termică a acestora în instalații de incinerare, ce vor fi incluse în CET-uri, MEIMMA va promova, în rândul autorităților locale și a populației, necesitatea **valorificării energetice a deșeurilor** solide municipale în instalații de cogenerare de înaltă eficiență.

Surse regenerabile de energie

România a atins, practic, ținta pentru anul 2020 în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie¹²⁶.

În aceste condiții, atenția se va concentra, în continuare, în direcția **îmbunătățirii eficienței sistemelor de sprijin pentru energia din surse regenerabile**. În acest scop, se va realiza anual *evaluarea indicatorilor specifici* (investiție specifică/MW putere instalată, rata internă de rentabilitate) *necesari analizei de supracompensare a sistemului de promovare prin certificate verzi*. Determinarea acestor indicatori va contribui la evitarea supracompensării pentru una sau mai multe dintre tehnologiile aplicate în producerea energiei electrice din surse regenerabile.

Finanțarea proiectelor de investiții din domeniul surselor regenerabile de energie va reprezenta o direcție importantă de acțiune, în perioada 2015-2016. Ca urmare, se va continua implementarea mecanismului instituit pentru *realizarea de investiții inițiale și retehnologizarea hidrocentralelor*, precum și pentru *investiții inițiale și retehnologizarea centralelor de producere a energiei termice ce utilizează energia geotermală*. Prin finalizarea acestor investiții, se va realiza o capacitate instalată anual de 4,65 MW în cazul hidrocentralelor și, respectiv, de 8,4 MW în cazul centralelor care utilizează energia geotermală. Vor fi aduse contribuții, de asemenea, la îmbunătățirea calității mediului, conservarea și protejarea ecosistemelor, precum și la dezvoltarea economică a regiunilor în care se realizează investițiile.

În actualul cadru financiar multianual, prin accesarea FESI va fi *susținută producția de energie din surse regenerabile mai puțin exploatate* (biomasa/biogaz, geotermal). Investițiile pentru creșterea producției de energie din acest tip de surse vor conduce la reducerea emisiilor de carbon în atmosferă, generate de sectorul energetic, prin înlocuirea unei părți din cantitatea de combustibili fosili consumați în fiecare an (cărbune, gaz natural).

În vederea **eficientizării politicii energetice naționale**, în următoarele 12 luni va fi finalizată și adoptată *Strategia energetică a României pentru perioada 2015-2035*. Noua strategie energetică va contribui la raționalizarea politicii din acest domeniu, prin adaptarea obiectivelor și direcțiilor de acțiune la evoluțiile naționale și internaționale.

Eficiența energetică

Îmbunătățirea eficienței energetice va rămâne o prioritate importantă și în anul 2015, în toate sectoarele economiei.

În **sectorul transporturilor** va fi continuată *modernizarea parcului de material rulant la METROREX* prin achiziția de material rulant de generație nouă. Prin extinderea achiziției de trenuri, vor fi aduse contribuții la creșterea siguranței în exploatare, îmbunătățirea condițiilor de confort pentru călători și reducerea consumului de energie electrică. Se estimează, de asemenea, realizarea unei economii anuale de energie de cca. 29% față de consumul actual de energie al METROREX.

¹²⁶ Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie a fost în 2013 de 23,9, valoare practic egală cu cea stabilită pentru anul 2020 de *Directiva 2009/28/CE privind SRE*

În **sectorul industrial** sunt avute în vedere activități care vizează *promovarea unor sisteme de măsură, evidență și monitorizare a consumurilor de energie*. Pe baza sistemelor de măsură, evidență și monitorizare a consumurilor de energie de pe platformele industriale, rezultatele auditurilor energetice vor deveni mai precise și fiabile, îmbunătățind calitatea măsurilor reale de eficiență energetică prevăzute prin auditurile energetice. Prin introducerea sistemelor de monitorizare, se pot obține economii de cca. 1.800 tep/an în cazul implementării unor măsuri non-cost, iar în cazul unor măsuri adiționale de creștere a eficienței, economiile obținute pot depăși 5.000 tep/an (începând cu primii trei ani de la finalizarea proiectelor). Aceste economii vor contribui la reducerea consumului de energie primară în industrie, a intensității energetice în economie și a emisiilor de CO₂ produse de consumul de energie.

Utilizarea FESI alocate pentru actualul cadru financiar multianual va permite *realizarea și modernizarea centralelor electrice de cogenerare de înaltă eficiență* (maximum 8 MWe) pe gaz natural și biomasă la nivelul întreprinderilor care utilizează gaze reziduale provenite din procese industriale. Prin intervențiile finanțate se preconizează o creștere a puterii instalate în cogenerare cu până la 50 MWe (45MWe în cogenerare bazată pe gaz natural și 5 MWe în cogenerare bazată pe biomasă și recuperarea gazelor reziduale industriale) la nivelul întreprinderilor/parcurilor industriale care înregistrează consumuri de peste 200 tep/an. Totodată, se vor reduce atât consumul de energie primară în industrie, cât și emisiile de CO₂, în urma producerii aceleiași cantități de energie printr-un consum redus de combustibili.

Pentru anumite orașe ce vor fi selectate, vor fi *modernizate sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice*. Prin execuția acestor lucrări de modernizare, se estimează o reducere a pierderilor de energie de la cca. 26,7%, în 2013, la cca. 15%, în anul 2023.

Se are în vedere, de asemenea, *creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public*. Prin implementarea unui pachet de măsuri co-finanțate din FEDR, se așteaptă o creștere semnificativă a numărului gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie și o scădere substanțială a consumului de energie în clădirile publice și în iluminatul public.

Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii

În vederea asigurării unui învățământ adaptat cerințelor pieței muncii și centrat pe dezvoltare personală și socială, MECS continuă **reforme în domeniul educației și formării profesionale**.

În scopul **dezvoltării educației timpurii** (0-6 ani) și a creșterii calității acesteia, în anul 2015, MECS vizează elaborarea/revizuirea și aprobarea documentelor care privesc organizarea, funcționarea și acreditarea serviciilor de educație timpurie - atât la nivel antepreșcolar, cât și preșcolar - precum și a celor care au în vedere conținutul educativ pentru educația timpurie antepreșcolară. De asemenea, va fi inițiat *Programul național de stimulare timpurie a copilului*, în vederea atingerii potențialului individual maxim al copiilor de vârstă preșcolară. Toate aceste inițiative vor avea ca impact asigurarea condițiilor pentru generalizarea treptată a cuprinderii copiilor de 5, 4 și 3 ani în învățământul preșcolar și creșterea, până la 95%, a procentului de cuprindere a copiilor de 4-6 ani în învățământul preșcolar.

MECS va continua **reforma curriculară** pentru învățământul gimnazial, liceal, profesional și tehnic și îmbunătățirea sistemului de evaluare a elevilor prin elaborarea Planurilor-cadru pentru învățământul gimnazial și liceal, a unui document care fundamentează modelul curricular¹²⁷ și a unui calendar de elaborare a noului curriculum și programelor școlare.

¹²⁷ Acest model este deja implementat în programele școlare de la învățământul primar și pregătește consultările pentru procesul de modernizare a curriculum-ului pentru gimnaziu și liceu

Pentru **consolidarea accesului la resurse și instrumente digitale** în învățământul preuniversitar, MECS va crește gradul de utilizare a instrumentelor TIC în procesele de învățare – predare – evaluare și va evalua manualele (inclusiv cele digitale), pentru clasele a III-a și a IV-a. În vederea instituirii, la nivelul MECS, a unui mecanism de culegere și procesare de date, *Sistemul informatic integrat al învățământului din România (SIIIR)* va fi adoptat și utilizat, la capacitate maximă, începând cu anul școlar 2015-2016. Totodată, se vizează instruirea anuală a minimum 10% din totalul personalului didactic pentru utilizarea instrumentelor TIC în activitatea didactică.

În scopul **dezvoltării infrastructurii educaționale** va fi elaborată o *Strategie națională privind infrastructura educațională* și se vor identifica necesitățile investiționale ale tuturor unităților de învățământ pentru a permite funcționarea acestora.

Pentru **consolidarea învățământului profesional și tehnic prin dezvoltarea componentei de învățare la locul de muncă** va fi adoptată *Strategia formării profesionale din România în perioada 2014-2020*. Totodată, MECS va elabora un studiu de fezabilitate privind dezvoltarea învățării la locul de muncă în formarea profesională inițială și va stabili direcțiile de acțiune pentru realizarea unui sistem care să răspundă cât mai bine nevoilor angajatorilor.

MECS va continua să asigure deschiderea sistemului de educație și formare către toți tinerii și asigurarea accesului egal la educație, în special pentru grupurile cu riscuri particulare.

În acest sens, în anul 2015, pe lângă adoptarea și demararea implementării *Strategiei privind reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii*, va fi elaborat un set de proceduri de identificare și monitorizare a copiilor aflați în afara sistemului de educație, în scopul scăderii abandonului școlar cu cel puțin 25-30%.¹²⁸

Vor continua și se vor extinde măsurile de **prevenire și intervenție privind părăsirea timpurie a școlii**, inclusiv prin sprijin individualizat acordat elevilor expuși riscului de părăsire timpurie a școlii. În acest sens, se are în vedere inventarierea și extinderea intervențiilor de tipul *Școala după școală*.

MECS va continua derularea de măsuri de **compensare și intervenție pentru grupurile cu riscuri particulare**, prin extinderea programelor de tipul *A doua șansă*, în special în zonele rurale și în cele cu populație de etnie romă, și va asigura dezvoltarea profesională a personalului din unitățile de învățământ care implementează acest tip de programe.

În anul școlar 2015-2016 vor continua **implementarea de programe sociale** (*Cornul și laptele, Bani de liceu, Euro 200, Rechizite școlare, Acordarea de burse, Decontarea transportului*), se va extinde parcul de microbuze școlare și se va acorda, în continuare, bursă profesională elevilor din învățământul profesional și tehnic cu durata de 3 ani.

Creșterea ponderii populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară

Pentru asigurarea, în următorii ani, a unui învățământ superior deschis, de calitate, competitiv și adaptat pieței muncii, în cursul anului 2015, va demara implementarea *Cadrului strategic pentru creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România 2014-2020*.

În scopul **adaptării învățământului superior la cerințele pieței muncii**, MECS va consolida instrumentele de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii. În acest scop, va fi realizată o platformă informatică care va facilita accesul universităților la instrumentele de monitorizare realizate deja (prin proiectele POS DRU implementate) și vor adapta și particulariza aceste instrumente.

¹²⁸ Acest program face parte din *Inițiativa globală privind participarea școlară* și are la bază rezultatele unor studii tematice elaborate între anii 2012 și 2014 la nivelul învățământului primar, gimnazial și liceal. Măsura va permite dezvoltarea de politici mai bine focalizate pe categorii vulnerabile de copii în afara sistemului de educație sau în risc major de abandon școlar

În vederea **sprijinirii studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților non-tradiționali pentru participarea în învățământul terțiar**, MECS va continua implementarea *programelor sociale pentru studenți* (burse, subvenții pentru cazare și masă, decontarea parțială a transportului), dar va realiza și acțiuni suplimentare: studii de impact privind principalele politici sociale în domeniu, o *Carte albă* privind echitatea și accesul în învățământul superior din România și un raport de evaluare a sistemului de învățământ superior din perspectiva echității și accesului.

Pentru **îmbunătățirea procesului de colectare sistematică, gestionare și interpretare a datelor statistice în învățământul superior**, va fi consolidat un *Sistem Informatic Strategic* (SIS) pentru învățământul superior și pentru fundamentarea politicilor educaționale. Totodată, va fi implementat un sistem modern de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare, dar și un program informatic de detectare a plagiatelor.

Pentru asigurarea **calității în învățământul superior**, MECS va demara restructurarea și eficientizarea sistemului de învățământ superior la nivel național, prin dezvoltarea și implementarea unei abordări integrate – consorțiu și calitate în învățământ superior - în cadrul unui proiect care va viza creșterea accesului la educație a 1000 de studenți, formarea/perfecționarea a 500 persoane (actori-cheie implicați în procesele și activitățile universitare, la nivel de sistem) și îmbunătățirea managementului universitar.

Pentru **crearea și dezvoltarea unui cadru de învățare pe tot parcursul vieții, deschis și accesibil**, în cursul anului 2015, se va demara implementarea *Strategiei de învățare pe tot parcursul vieții* și va dezvolta un cadru metodologic de implementare a principiilor pentru asigurarea calității în domeniul educației și formării profesionale a adulților.

Incluziune socială / Reducerea sărăciei

România va continua să pună în practică **măsuri de activare pe piața muncii** a persoanelor din grupurile dezavantajate, a căror aplicare, în ultimele 12 luni, a condus la încadrarea în muncă cca. 6.400 persoane de etnie romă și a 178.520 persoane din mediul rural, alte aprox. 115.000 persoane aparținând grupurilor vulnerabile fiind incluse în programe de formare sau beneficiind de măsuri privind egalitatea de șanse.

Guvernul României va asigura, în continuare, **protecția socială a celor mai vulnerabile categorii ale populației**¹²⁹, de la bugetul de stat fiind finanțate alocația pentru susținerea familiei și ajutoarele pentru încălzire, în paralel cu măsurile de activare pe piața muncii a beneficiarilor de venit minim garantat.

În perioada 2015 - 2016, România își propune derularea unor măsuri suplimentare, finanțate din FSE 2014 - 2020, FEAD 2014-2020, FEDR 2014 - 2020 și FEADR 2014 - 2020, având ca scop **întreruperea ciclului inter - generațional al sărăciei, îmbunătățirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile, creșterea accesibilității serviciilor sociale, precum și a calității și a gradului de acoperire a acestora**.

În vederea creșterii calității sistemului de asistență socială, menționată în *Raportul de țară al României pentru 2015*, accentul va fi pus pe **consolidarea capacității furnizorilor publici și privați de servicii sociale**, fiind alocate fonduri pentru îmbunătățirea competențelor specialiștilor din domeniu, dezvoltarea mecanismelor de identificare a nevoilor persoanelor vulnerabile și a instrumentelor de intervenție integrată la nivel comunitar etc.

Așa cum recomandă *Raportul de țară al României pentru 2015*, facilitarea **tranziției de la serviciile sociale furnizate în sistem instituționalizat la serviciile asigurate la nivelul comunității** reprezintă o prioritate pentru România, din FSE 2014 – 2020 fiind finanțată

¹²⁹ Persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială

dezvoltarea serviciilor comunitare sau a celor de îngrijire pe timp de zi sau la domiciliu. Pentru a crește șansele de incluziune socială a tinerilor și copiilor aflați în situații de vulnerabilitate, sunt finanțate serviciile de plasament familial și rețeaua de asistenți maternali, asistența specializată acordată tinerilor proveniți din sistemul de protecție specială sau programe integrate realizate de comunitățile locale în cooperare cu mediul de afaceri. Complementar, din FEDR 2014 – 2020 se alocă fonduri pentru infrastructura centrelor sociale de zi, fără componentă rezidențială și infrastructura destinată măsurilor de dezinstituționalizare (investiții în locuințe de tip familial sau în locuințe protejate), contribuind la îmbunătățirea calității vieții persoanelor supuse riscului de excluziune socială.

Asigurarea ajutorului alimentar de bază și facilitarea accesului la educație pentru copiii cei mai săraci este esențială pentru reducerea sărăciei în rândul persoanelor adulte și al copiilor supuși privațiunilor materiale severe. În acest scop, FEAD 2014-2020 susține financiar acordarea unor pachete cu alimente de bază și, respectiv, a ghiozdanelor și rechizitelor școlare.

O altă prioritate a României constă în **integrarea socio-economică a persoanelor din comunitățile marginalizate**, inclusiv a celor de etnie romă sau din zonele defavorizate. Conform *Orientării integrate privind asigurarea echității, combaterea sărăciei și promovarea egalității de șanse*¹³⁰, pentru a crește șansele de incluziune socială a grupurilor vulnerabile, din FSE 2014 - 2020 sunt finanțate măsuri vizând intrarea/menținerea pe piața muncii sau în sistemul de educație și formare a persoanelor dezavantajate, dezvoltarea antreprenoriatului social și furnizarea serviciilor sociale sau a serviciilor oferite în cadrul centrelor comunitare integrate medico-sociale.

În vederea **dezvoltării socio-economice a comunităților urbane defavorizate**¹³¹, FEDR 2014 - 2020 finanțează infrastructura de locuire, infrastructura de servicii sociale și cea de economie socială sau centre comunitare socio-medicale, investiții ce sunt realizate pe baza strategiilor de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității.

Complementar, din FEADR 2014 - 2020 este susținută financiar elaborarea și aplicarea strategiilor de dezvoltare locală la nivelul comunităților rurale și în orașele mici (sub 20.000 locuitori), contribuind la reducerea dezechilibrelor socio-economice între zonele urbane și cele rurale. De asemenea, sunt finanțate investiții pentru **crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructură la scară mică din spațiul rural**¹³².

Funcționarea eficientă a infrastructurii de comunicații electronice în bandă largă concură la stimularea dezvoltării socio-economice și la crearea de noi locuri de muncă în mediul rural. Din FEDR 2007 - 2013, este sprijinită financiar dezvoltarea acestui tip de infrastructură în 783 localități rurale, identificate ca „zone albe”, ce nu au acoperire pentru servicii de internet de mare viteză (în cadrul proiectului RoNet).

Activitatea economică în mediul rural este caracterizată de existența fermelor mici (subzistență și semi-subzistență) cu productivitate redusă și producție de autoconsum, situație ce face ca persoanele din mediul rural să se confrunte cu resurse financiare limitate, generând apariția riscului de sărăcie. Pentru a răspunde acestor provocări, potrivit recomandărilor *Raportul de țară al României pentru 2015*, va fi sprijinită financiar **dezvoltarea fermelor mici** orientate către cerințele pieței, reducând tendința rezidenților din mediul rural de a migra în căutarea unor oportunități socio-economice.

O altă prioritate a României vizează crearea condițiilor adecvate pentru creșterea participării pe piața muncii a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile. Conform *Orientării integrate privind stimularea cererii de forță de muncă*, ca soluție pentru ocuparea persoanelor confruntate cu riscul

¹³⁰ Propunerea de Decizie a Consiliului privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre COM(2015) 98 final

¹³¹ Orașe cu peste 20.000 locuitori

¹³² Drumuri de interes local, infrastructură de apă/apă uzată, inclusiv pentru aglomerările urbane sub 10.000 locuitori echivalenți, infrastructură educațională/socială

marginalizării, guvernul are în vedere **dezvoltarea economiei și a antreprenoriatului social**, fiind susținute financiar înființarea/dezvoltarea întreprinderilor sociale, măsuri de îmbătrânire activă și menținerea pe piața muncii a lucrătorilor vârstnici, crearea de locuri de muncă accesibile pentru persoanele cu dizabilități etc.

Așa cum se menționează în *Raportul de țară al României pentru 2015*, prin aprobarea *Strategiei naționale de sănătate 2014-2020* au fost create premisele pentru continuarea **reformei în domeniul sanitar**, dar și pentru accesarea FESI în perioada următoare.

Implementarea programelor de prevenție în domeniul sănătății femeii și copilului, precum și decontarea rețetelor pentru pensionari cu venituri sub 700 de lei/lună - acțiuni care vor continua și în 2015 - au condus la **îmbunătățirea accesului persoanelor vulnerabile la servicii de sănătate**. În plus, MS are în derulare o serie de proiecte cu finanțare externă, care au ca scop creșterea resurselor alocate domeniului de asistență medicală comunitară, concomitent cu creșterea resurselor de la bugetul de stat (pentru 2015 fiind alocate, deja, fonduri mai mari față de cele aferente anului 2014) și se are în vedere creșterea numărului de asistenți comunitari și mediatori sanitari până la sfârșitul anului 2015.

În vederea **gestionării infrastructurii de sănătate și asistență medicală la nivel regional**, va continua atât construcția/dotarea spitalelor de urgență regionale, reabilitarea/modernizarea și dotarea spitalelor județene, cât și dezvoltarea și modernizarea infrastructurii furnizorilor de servicii medicale prin reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor comunitare integrate socio-medicale, a ambulatoriilor¹³³ și a unităților de primiri urgențe.

Pentru **îmbunătățirea eficienței și a sustenabilității financiare a sistemului de sănătate**, continuă implementarea măsurilor privind sistemul centralizat de achiziții publice pentru zece grupe principale de medicamente¹³⁴. Asigurarea unei gestionări eficiente a resurselor financiare din spitale și stabilirea costurilor reale pentru serviciile medicale se va realiza printr-un proiect finanțat prin PO AT, ce are ca obiectiv calculul costurilor reale ale serviciilor spitalicești și *elaborarea unor niveluri de referință pentru costurile furnizării de servicii în spitale*.

Noile angajamente asumate în 2015 în domeniul sănătății - care vor beneficia de finanțare din FSE - vizează **creșterea accesului persoanelor la servicii medicale de calitate și continuarea informatizării sistemului de sănătate**. Astfel, pentru creșterea accesului persoanelor (inclusiv a celor vulnerabile) la servicii medicale de calitate se au în vedere dezvoltarea rețelei de spitale/ambulatorii de specialitate și a cunoștințelor/abilităților furnizorilor din asistență medicală primară, îmbunătățirea cadrului de reglementare privind medicina școlară, dar și reducerea morbidității și mortalității prin boli transmisibile și netransmisibile. Prin realizarea unor sisteme accesibile de tele-medicină și organizarea de programe de formare pentru personalul implicat în utilizarea acestor echipamente/tehnologii, va fi asigurat accesul la servicii medicale pentru persoanele aflate în comunități îndepărtate și izolate și vor fi furnizate servicii medicale de specialitate, ambulatorii, post spitalizare, pacienților externați din spitale.

¹³³ Inclusiv a celor provenite din reorganizarea/raționalizarea spitalelor mici sau ineficiente

¹³⁴ În 2014 au fost finalizate 15 proceduri de achiziții centralizate pentru medicamente, vaccinuri și alte materiale sanitare, prin care au fost realizate economii de peste 47 mil. lei (cu TVA)

5.2 CORELAREA OBIECTIVELOR NAȚIONALE EUROPA 2020 CU PRIORITĂȚILE DE FINANȚARE PENTRU PERIOADA 2014-2020

Acordul de Parteneriat pentru perioada 2014-2020 (AP), adoptat la data de 6 august 2014, constituie documentul prin care Guvernul României a stabilit prioritățile de finanțare pentru utilizarea *fondurilor europene structurale și de investiții* (FESI).

Cadrul financiar multianual pentru 2014-2020 definește prioritățile în materie de cheltuieli orientate către creștere economică durabilă, locuri de muncă și competitivitate, în conformitate cu *Strategia Europa 2020*. Având în vedere faptul că AP a fost elaborat în acord cu prevederile PNR din perioada 2011-2014, programarea FESI alocate României pentru perioada 2014-2020 se bazează pe implementarea unei abordări integrate a nevoilor de dezvoltare, de natură să asigure concentrarea intervențiilor în vederea unei creșteri inteligente, sustenabile și favorabile incluziunii. Astfel, acțiunile întreprinse în direcția provocărilor identificate în AP¹³⁵ vor avea un rol important în atingerea obiectivelor asumate de România în contextul *Strategiei Europa 2020*.

În acest context, prezentăm mai jos corelarea dintre obiectivele naționale *Europa 2020*, asumate prin PNR și prioritățile de finanțare din fonduri europene¹³⁶, definite în AP.

Ocuparea forței de muncă

Asigurarea condițiilor adecvate pentru **(re)integrarea tinerilor pe piața muncii, inclusiv a tinerilor NEETs**¹³⁷ reprezintă una dintre prioritățile României pentru perioada 2014 – 2020, așa cum este reflectată și în AP.

În vederea **îmbunătățirii participării la piața muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă**, din FSE urmează a fi finanțate măsuri active de ocupare dedicate acestora și persoanelor inactive. Creșterea șanselor de ocupare a lucrătorilor care urmează să fie disponibilizați constituie, de asemenea, una dintre prioritățile pentru perioada 2014 – 2020. Fondurile alocate vizează **îmbunătățirea nivelului de cunoștințe/competențe/aptitudini ale angajaților** din sectoarele economice/domeniile identificate conform proiectului *Strategiei Naționale de Competitivitate* și *Strategiei Naționale pentru CDI 2014-2020* și pentru **dezvoltarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu**, fiind susținute întreprinderile cu profil non-agricol din zona urbană.

În vederea **diversificării economiei din zonele rurale către sectoarele non-agricole** și pentru crearea/menținerea locurilor de muncă, în perioada 2014 - 2020, din FEADR urmează a se finanța dezvoltarea și înființarea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici non-agricole, precum și a unităților de procesare, comercializare și marketing a produselor agricole. Pentru a îmbunătăți șansele de ocupare a persoanelor din comunitățile pescărești afectate de restructurarea industrială, din FEPAM se vor finanța crearea de noi întreprinderi mici în afara sectorului de pescuit și dezvoltarea antreprenoriatului în domeniul acvaculturii, precum și dobândirea de noi competențe corelate cu cerințele pieței muncii.

O altă prioritate a României pentru perioada 2014-2020 o reprezintă **modernizarea Serviciului Public de Ocupare**. Pentru aceasta se are în vedere dezvoltarea instrumentelor de analiză și prognoză, formarea personalului din instituțiile de ocupare a forței de muncă, elaborarea de mecanisme eficiente de căutare a unui loc de muncă, inclusiv prin soluții digitale/media, parteneriate cu mediul de afaceri, instituții de învățământ sau furnizorii privați de servicii de ocupare, măsuri care se regăsesc printre principalele angajamente asumate atât în PNR, cât și în AP.

¹³⁵ Potrivit AP, o economie modernă și competitivă presupune concentrarea pe următoarele provocări: *competitivitatea și dezvoltarea locală, oamenii și societatea, infrastructura, resursele, administrația și guvernarea*

¹³⁶ FEDR, FSE, FC, FEADR și FEPAM

¹³⁷ Tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 ani care nu sunt cuprinși nici în sistemul de educație sau formare și nici nu sunt angajați

Cercetare, dezvoltare, inovare

În conformitate cu PNR, precum și cu *Strategia națională pentru CDI 2014-2020*, care constituie și cadrul prin care se îndeplinesc condiționalitățile ex-ante pentru utilizarea fondurilor europene, în vederea încadrării pe traiectoria de atingere a țintei naționale *Europa 2020*, **consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării** reprezintă o prioritate a României pentru perioada 2014-2020. În acest scop, România are în vedere **stimularea investițiilor private în CDI, dezvoltarea infrastructurii de CDI și deblocarea potențialului de excelență în cercetare și inovare**, cu orientare către nevoile pieței.

Pentru **stimularea investițiilor private în CDI** vor fi promovate activitățile de CDI din sectoarele economice cu potențial de creștere. În acest scop, prin FEDR 2014-2020 sunt alocate fonduri pentru întărirea colaborării dintre întreprinderi și organizații de CD, fiind încurajat transferul de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe avansate în CDI, în vederea inovării de procese și produse în domeniile de specializare inteligentă. Prin FEDR se vor finanța proiectele derulate de întreprinderi, individual sau în parteneriat cu institute de CD/universități, de start-up-uri și spin-off-uri inovative, proiectele destinate dezvoltării entităților de transfer tehnologic, precum și cele pentru dezvoltarea resurselor umane pentru cercetare și inovare.

În ceea ce privește **dezvoltarea infrastructurii de cercetare**, atât ca parte a unor clustere existente/emergente sau centre de excelență, cât și în domeniile cu avantaje competitive și potențial de creștere, din FEDR vor fi finanțate proiectele pentru crearea și modernizarea marilor infrastructuri de CD, precum și a unor rețele de centre de CD, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil. De asemenea, vor fi susținute investițiile pentru dezvoltarea infrastructurii de transfer tehnologic, la nivel regional.

Pentru **deblocarea potențialului de excelență în cercetare și inovare**, din FEDR se va finanța participarea cercetătorilor români la programul *Orizont 2020*, precum și la alte programe europene și internaționale (inițiative de programare comună, inițiative tehnologice comune, parteneriate europene pentru inovare, CERN, ESA etc.). România sprijină cercetarea fundamentală și exploratorie de frontieră, precum și internaționalizarea cercetării românești și are în vedere atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității românești de cercetare și o mai bună integrare în *Spațiul European de Cercetare*.

Mediu și schimbări climatice

Una dintre prioritățile prevăzute în PNR, dar și în AP o reprezintă **trecerea la o economie bazată pe emisii reduse de gaze cu efect de seră** și îmbunătățirea adaptării și rezilienței României la consecințele negative ale schimbărilor climatice. În acest scop, deosebit de importantă este elaborarea *Planului național de acțiune privind schimbările climatice*, care va fi finalizat până în decembrie 2015 și va conține direcții de acțiune specifice pentru toate sectoarele. Acest plan este necesar pentru punerea în aplicare a *Strategiei naționale privind schimbările climatice 2013-2020*.

Totodată, în AP sunt prevăzute o serie de priorități pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în sectoare cum ar fi energia, agricultura și pescuitul. Conform Acordului de Parteneriat, obiectivul global al României pentru anul 2020 în domeniul dezvoltării durabile este realizarea unei dezvoltări economico-sociale echilibrate în condițiile unui mediu mai sănătos, inclusiv prin respectarea acquis-ului în domeniul protecției mediului și a angajamentelor prevăzute în Tratatul de Aderare.

Dintre condiționalitățile ex-ante referitoare la elaborarea și implementarea politicilor din domeniul mediului, pentru domeniul deșeurilor, România își asumă elaborarea, până în noiembrie 2016, a *Planului național de gestionare a deșeurilor*, care va conține și *Planul național de prevenire a generării deșeurilor*. Definitivarea și aprobarea prin HG nr. 870/2013 a *Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014-2020* a constituit elementul fundamental care contribuie la

îndeplinirea condiționalității ex-ante specifice sectorului deșeurilor. Prin AP, în domeniul gestionării deșeurilor, România și-a asumat continuarea investițiilor în sistemele de management integrat al deșeurilor și atingerea ȋntelilor prevăzute în legislația națională și în directivele europene privind deșeurile.

O serie de priorități avute în vedere atât în AP, cât și în PNR pun accentul pe **îmbunătățirea managementului resurselor de apă, inclusiv prin existența unei politici tarifare privind apa și prin recuperarea costurilor serviciilor legate de utilizarea apei**. Astfel, în cadrul procesului de implementare a *Directivei Cadru Apă 2000/60/CE*, până la sfârșitul lui 2015, România va elabora al 2-lea *Plan de Management al Bazinelor Hidrografice*, prilej cu care va fi realizată și o **analiză internă privind identificarea externalităților ca parte componentă a costurilor de mediu precum și a eventualului impact asupra resursei de apă**. În AP, România și-a asumat continuarea implementării *Directivei Cadru a Apei* și a directivelor subsecvente prin continuarea investițiilor în sistemele regionale de management al apei și apei uzate.

Acordul de Parteneriat subliniază, de asemenea, importanța gestionării durabile a bunurilor naturale ale României și prevede protejarea și conservarea naturii, inclusiv printr-o rețea coerentă și funcțională *Natura 2000*, sprijinirea sistemelor agricole cu înaltă valoare naturală și restaurarea ecosistemelor degradate.

Surse regenerabile de energie

În conformitate cu PNR, principala prioritate pentru atingerea obiectivului național *Europa 2020* în domeniul SRE vizează **valorificarea surselor regenerabile de energie mai puțin utilizate în comparație cu potențialul de dezvoltare identificat prin PNAER**. Măsurile subsumate acestei priorități vor fi susținute financiar de intervențiile prin FESI prevăzute în AP sub Obiectivul Tematic 4 *Sprijinirea trecerii la economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele*.

Prin accesarea FEDR și FC, vor fi finanțate în cadrul PO *Infrastructura Mare* măsuri referitoare, în principal, la producerea și distribuția energiei electrice și termice din surse regenerabile de energie.

Eficiența energetică

Pentru atingerea obiectivului național *Europa 2020* în domeniul eficienței energetice, conform PNR, eforturile se vor îndrepta în direcția implementării rețelelor inteligente de distribuție a energiei, promovării cogenerării de înaltă eficiență, promovării unui transport eficient al energiei electrice și a gazului, precum și îmbunătățirii eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale și în iluminatul public.

Susținerea financiară a acestor priorități se va realiza prin FESI sub Obiectivul Tematic 4 *Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele*, prin programele operaționale *Infrastructură Mare* și *Regional*.

Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii

Finalizarea *Strategiei de reducere a părăsirii timpurii a școlii* reprezintă atât condiționalitatea ex-ante care vizează ținta de reducere a ratei părăsirii timpurii a școlii, cât și principalul document de ordin strategic prevăzut în PNR pentru atingerea acestei ținte. Atât proiectul de strategie, cât și AP, dar și măsurile avute în vedere în PNR 2015 pun accentul pe prioritățile de intervenție comune și considerate esențiale pentru atingerea obiectivului, în speță: consolidarea calității sistemului de educație și îngrijire timpurie; acțiuni de prevenire și intervenție vizând părăsirea timpurie a școlii, prin proiecte de tipul *Școala după școală* sau destinate grupurilor cu nevoi particulare; îmbunătățirea atractivității, calității și relevanței învățământului profesional și tehnic; dezvoltarea

programele educaționale de remediere și de sprijin de tipul *A doua șansă*, mai ales în zonele rurale și în cele cu populație aparținând minorității rome. Toate acestea vor fi susținute prin FSE. Intervențiile prevăzute în *Strategia de reducere a părăsirii timpurii a școlii* vor fi coroborate cu acțiunile prevăzute în *Strategia de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020*, aflată în implementare.

Creșterea ponderii populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară

Cadrul strategic pentru creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România 2014-2020 reprezintă condiționalitatea ex-ante care vizează ținta de **creștere a ponderii de absolvenți de învățământ superior**, dar și principala măsură de ordin strategic prevăzută în PNR pentru atingerea țintei Europa 2020 de **participare a tinerilor cu vârsta de 30-34 ani la învățământul terțiar**. Printre prioritățile de intervenție comune regăsite la nivelul PNR, al cadrului strategic, dar și în AP, amintim: creșterea relevanței programelor de învățământ superior în acord cu nevoile pieței muncii; sprijinirea studenților din mediul rural și din grupurile dezavantajate dar și a studenților non-tradiționali pentru a participa la învățământul terțiar; întărirea parteneriatelor între universități, mediul privat și actorii din domeniul cercetării, dezvoltării și inovării, instruirea personalului din învățământul superior în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile etc. Toate acestea vor fi susținute prin FSE.

Acțiunile aferente priorităților de investiții din acest domeniu vor fi corelate cu investițiile pentru dezvoltarea infrastructurii sistemului de educație, finanțate prin FEDR.

Incluziunea socială / reducerea sărăciei

Pentru **realizarea unui sistem de asistență socială echitabil și de calitate**, în perioada 2014-2020, România are în vedere realizarea unei abordări bazate pe parteneriat, accentul fiind pus pe întărirea capacității furnizorilor publici și privați pentru a oferi servicii de calitate și pe asigurarea tranziției de la modelul instituționalizat către serviciile sociale oferite la nivelul comunității. O atenție deosebită se acordă îmbunătățirii competențelor specialiștilor din domeniul asistenței sociale, precum și dezvoltării sistemului de monitorizare, evaluare și colectare a datelor, aceste măsuri regăsindu-se printre principalele angajamente asumate atât în PNR, cât și în AP.

În scopul **reducerii incidenței și a concentrării spațiale a sărăciei**, în perioada 2014 - 2020 urmează a fi alocate fonduri pentru dezvoltarea comunităților marginalizate în vederea integrării socio-economice a persoanelor din aceste comunități, inclusiv a celor de etnie romă. În contextul aplicării unei abordări de tip CLLD¹³⁸, prin FEDR se vor finanța infrastructura de locuințe sociale, infrastructura de educație, servicii sociale/centrele integrate de intervenție medico-socială, infrastructura de economie socială de inserție etc. O atenție deosebită va fi acordată proiectelor integrate din domeniile ocupării forței de muncă, educației, incluziunii sociale și sănătății (finanțate din FSE și FEDR). Complementar, în vederea **reducerii disparităților și a dezechilibrelor economico-sociale între zonele urbane și rurale**, din FEADR va fi sprijinită financiar elaborarea și aplicarea strategiilor de dezvoltare locală la nivelul comunităților din zonele rurale și din orașele mici (sub 20.000 locuitori), iar din FEPAM se alocă fonduri pentru crearea grupurilor de acțiune locală în domeniul pescuitului în regiunile situate de-a lungul coridorului Dunării și în comunitățile pescărești afectate de restructurarea industrială, facilitând implementarea măsurilor definite conform acestor strategii. Pentru asigurarea unor condiții decente de viață pentru populația rurală, din FEADR se finanțează investițiile pentru crearea, extinderea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică din spațiul rural¹³⁹, accentul fiind pus pe îndeplinirea angajamentelor de țară.

¹³⁸ Community Led Local Development

¹³⁹ Drumuri de interes local, infrastructură de apă/apă uzată, inclusiv pentru localitățile sub 10.000 locuitori, infrastructură educațională/de îngrijire

România are în vedere **dezvoltarea economiei sociale**, pentru crearea de noi locuri de muncă și incluziunea socială a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, precum și pentru îmbunătățirea serviciilor oferite la nivel local.

Un sector important pentru dezvoltarea României în perioada 2014-2020 îl reprezintă și **sănătatea**, astfel că propunerile de finanțare din FESI vizează prioritățile *Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020*, realizarea acestora conducând la îmbunătățirea infrastructurii de sănătate, asigurarea unor servicii de calitate, precum și la creșterea accesului la aceste servicii pentru întreaga populație, în special pentru cele mai vulnerabile segmente.

În contextul pregătirii perioadei de programare 2014-2020, până la 31 martie 2015, Comisia Europeană a adoptat cinci programe operaționale: PO *Ajutorarea Persoanelor Defavorizate* (în noiembrie 2014), PO *Asistență Tehnică* și PO *Competitivitate* (în decembrie 2014), PO *Capital Uman* și PO *Capacitate Administrativă* (în februarie 2015). Prin *HG nr.1183/2014* au fost nominalizate autoritățile implicate în sistemul de management și control al FESI 2014-2020, activitatea acestora fiind acum concentrată asupra pregătirilor necesare lansării primelor apeluri de propuneri de proiecte aferente noii perioade de programare.

Cinci subcomitete tematice sunt în curs de constituire pentru coordonarea intervențiilor finanțate din diverse surse (CE, fonduri naționale etc.), sub supravegherea MFE: *Promovarea competitivității economice și dezvoltare locală, Îmbunătățirea capitalului uman printr-o mai bună ocupare și politici de incluziune socială și de educație, Dezvoltarea infrastructurii moderne pentru creștere și locuri de muncă, Optimizarea utilizării și protecției resurselor naturale, Modernizarea și întărirea administrației și a sistemului judiciar*. În cadrul celor cinci grupuri tematice vor coopera ministerele de linie responsabile de domeniile de politică publică relevante, AM-urile, IFI, MFP și reprezentanți ai partenerilor sociali.

6. ASPECTE INSTITUȚIONALE ȘI IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

PNR 2015 a fost elaborat sub coordonarea MAE, pe baza contribuțiilor ministerelor și instituțiilor componente ale *Grupului de lucru pentru Strategia Europa 2020*.

La baza PNR au stat cele două rapoarte de implementare¹⁴⁰ adoptate în ședința de guvern din data de 2 aprilie 2015 și propunerile de noi măsuri de reformă elaborate în cadrul a șapte grupuri de lucru sectoriale (câte unul pentru fiecare obiectiv Europa 2020, un grup pentru *administrație publică* și unul pentru *mediul de afaceri*) coordonate de către MAE.

De asemenea, PNR a inclus rezultatele analizei *Raportul de țară al României pentru 2015*, care a evidențiat principalele deficiențe și provocări semnalate de COM și măsurile identificate de grupurile de lucru mai sus menționate.

Elaborarea proiectului PNR 2015

Elaborarea proiectului *PNR 2015* a avut în vedere, în primul rând, metodologia recomandată statelor membre de SG COM în documentul atașat scrisorii *Ares(2013)3248869* - din data de 15/10/2013, pe baza căreia a fost stabilit conținutul programului.

PNR 2015 urmărește să asigure, în același timp, continuitatea reformelor din etapa anterioară și preluarea de măsuri noi, care să corespundă cerințelor principalelor documente și măsuri de reformă convenite cu *Comisia Europeană* și cu organisme financiare internaționale.

Prima versiune a documentului a fost transmisă, spre consultare și aprobare, tuturor instituțiilor implicate în elaborarea proiectului. Propunerile de completare și modificare transmise de acestea au fost analizate și preluate în forma finală a PNR (în funcție de relevanță).

PNR 2015 a fost validat din punct de vedere tehnic de către *Grupul de lucru pentru strategia Europa 2020*, a fost asumat, la nivel politic, de toate instituțiile implicate în implementare și a fost aprobat în ședința de guvern din data de 29 aprilie 2015.

Consultarea părților interesate

Pentru a face vizibilă, în România, *Strategia Europa 2020* și pentru a asigura transparența implementării acesteia, PNR anuale și rapoartele de progres sunt postate pe portalul MAE după aprobarea lor de către guvern.

Propunerile preliminare și versiunea finală a PNR vor face obiectul dezbaterilor publice organizate atât la nivelul instituțiilor implicate, cât și la nivel național. Astfel, procesul de informare și consultare publică va continua în perioada mai – iunie 2015 prin organizarea unor evenimente menite să aducă în prim plan măsurile care trebuie implementate în vederea atingerii obiectivelor propuse în contextul *Strategiei Europa 2020*, a creșterii gradului de implicare a autorităților locale în elaborarea și implementarea PNR, precum și a antrenării tuturor părților interesate în elaborarea și implementarea PNR 2015.

Cele două comisii pentru afaceri europene ale *Parlamentului României* au fost informate asupra principalelor realizări și măsuri incluse în PNR 2014, urmând ca prezentarea versiunii finale a PNR 2015 completată de planul de acțiuni aferent să fie organizată după emiterea RST 2015 și aprobarea planului de acțiuni pentru implementarea PNR 2015 și RST 2015 de către guvern.

¹⁴⁰ *Raport privind implementarea PNR 2014 – stadiul la 15 martie 2015 și Raport privind implementarea RST 2014 – stadiul la 15 martie 2015*

Monitorizarea implementării

Implementarea PNR se bazează pe un plan de acțiune elaborat anual, care detaliază măsurile de implementare și definește responsabilități, indicatori de realizare și bugete necesare. Planul include și acțiuni pentru punerea în aplicare a recomandărilor specifice de țară, motiv pentru care aprobarea planului se face în cursul lunii iulie, după andosarea recomandărilor de către *Consiliul European*.

Procesul de monitorizare a implementării PNR 2015 are două componente: una internă, asigurată de fiecare instituție responsabilă pentru realizarea măsurilor din domeniul său de competență și o altă componentă, la nivelul guvernului, asigurată de MAE, în calitate de coordonator național. Progresele înregistrate în implementarea reformelor și a recomandărilor specifice de țară sunt examinate și evaluate periodic pe baza rapoartelor pe care instituțiile implementatoare le transmit coordonatorului național al *Strategiei Europa 2020*. Acesta va elabora forma consolidată a raportului de progres, care conține evaluarea stadiului de implementare, semnalează eventualele întârzieri sau derapaje în aplicarea măsurilor programate și propune măsuri corective. Raportul este prezentat guvernului în vederea aprobării.

ȚINTE NAȚIONALE EUROPA 2020

- date disponibile la 15 martie 2015 -

Obiective Europa 2020	Ținta 2020	PROGRESE					
		Valoare inițială/an	2010	2011	2012	2013	2014
1. Rata de ocupare a populației cu vârsta de 20-64 ani	70%	-	63,3%*	62,8%*	63,8%*	63,9%*	65,7%**
2. Investiții în cercetare și dezvoltare (% din PIB)	2% (1% surse publice + 1% surse private)	0,47%** (0,28% public + 0,19% privat) /2009	0,46%** (0,28% public + 0,18% privat)	0,50%** (0,32% public + 0,18% privat)	0,49% ** (0,30% PIB public + 0,19% PIB privat)	0,39%** (0,27% PIB public + 0,12% PIB privat)	0,27% PIB¹⁴¹ , buget de stat
3. Energie și schimbări climatice (20/20/20)							
<i>Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră față de anul de bază 1990</i>	20%	0 /1990	52,29%	49,54%	52,04%¹⁴²	n.a.	n.a.
<i>Ponderele energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie</i>	24%	17,6%* /2005	23,4%*	21,4%*	22,8%*	23,9%*	n.a.
<i>Creșterea eficienței energetice</i> (exprimată ca reducere a consumului de energie primară)	19% (10 Mtep)	-	n.a.	16,9%¹⁴³ (7,25 Mtep)	16,6%¹⁴⁴ (7,3 Mtep)	n.a.	n.a.
4. Educație							
<i>Rata părăsirii timpurii a școlii</i>	11,3%	15,9% /2008	18,4%	17,5%	17,4%**	17,3%**	18,5% ** (trim. III/2014)
<i>Rata populației cu vârsta de 30-34 ani absolventă a unei forme de educație terțiară</i>	26,7%	16% /2008	18,1%	20,4%	21,8%**	22,8%**	23,8%** (trim. III/2014)
5. Promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei - reducerea cu cel puțin 20 milioane a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	Reducerea cu 580 mii a nr. de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială /2008	4.988.000 persoane* /2008	-466.000 persoane*	-240.000 persoane*	-164.000 persoane*	-211.000 persoane*	n.a.

* Sursa: Eurostat

** Sursa: Institutul Național de Statistică (INS)

¹⁴¹ Estimare ANCSI. Datele privind cheltuielile private pentru activitatea de CD la nivelul anului 2014, nu sunt disponibile.¹⁴² Date furnizate de MMAP, conform ultimei versiuni a *Inventarului Național al Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră (INEGES)*, elaborată de România în noiembrie 2014, pentru perioada 1989-2012.¹⁴³ Estimare MEIMMMA¹⁴⁴ Estimare MEIMMMA

PRINCIPALELE ANGAJAMENTE PE TERMEN SCURT ȘI MEDIU

Măsuri scrise cu negru – preluate din PNR anterioare
Măsuri scrise cu albastru – măsuri/etape noi

Reforme prioritare pentru România

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
Consolidarea politicii fiscal-bugetare		
Gestionarea eficientă a investițiilor publice	Consolidarea capacității Unității de Evaluare a Investițiilor Publice din cadrul MFP	Consolidarea capacității UEIP de evaluare a noilor proiecte; Îmbunătățirea capacității UEIP de a analiza studiile de fezabilitate și fezabilitate; Întărirea legăturii dintre proiectele prioritizate și resursele bugetare (fonduri structurale precum și din bugetul de stat).
	Îmbunătățirea capacității în principalele etape ale ciclului de management al investițiilor publice: prioritizarea strategică, pregătirea proiectelor, selectarea, evaluarea proiectelor, implementarea, monitorizarea și evaluarea impactului	Alocarea eficientă și coordonată a fondurilor publice; Consolidarea pregătirii și prioritizării noilor proiecte de investiții publice în cadrul ministerelor de resort; Includerea în programul de investiții publice a proiectelor care au gradul de pregătire corespunzător și au asigurată finanțarea integral.
Îmbunătățirea colectării taxelor și impozitelor	Asigurarea conformării fiscale în domeniul TVA, inclusiv prin combaterea fraudei transfrontaliere în domeniul TVA	Diminuarea decalajului între TVA facturat și TVA încasat (40%, cel mai mare din UE).
	Continuarea reorganizării ANAF	Creșterea flexibilității și eficienței administrației fiscale.
	Combaterea muncii nedeclarate și a veniturilor subdeclerate (Intensificarea controalelor privind combaterea subdeclarării impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale prin extinderea la nivel național a proiectului pilot vizând reducerea salariilor sub-declerate pe bază de conformare voluntară.)	Creșterea veniturilor bugetare încasate de ANAF în anul 2015: - impozit pe venit (+ 1 mld.lei); - contribuții sociale (+ 1,5 mld.lei).
Administrație publică		
Sporirea eficienței administrației publice	Repartinizarea competențelor între administrația publică centrală și cea locală	
	Continuarea procesului de descentralizare Etapă/acțiuni propuse pentru anul 2015: - revizuirea cadrului legislativ aplicabil procesului de descentralizare; - aprobarea și implementarea <i>Strategiei Generale de</i>	Consolidarea capacității administrative și a autonomiei autorităților administrației publice locale. Consolidarea cadrului de competențe necesar unei acțiuni coerente și unitare a autorităților administrației publice locale care, împreună cu resursele financiare, umane și materiale necesare, să conducă la creșterea nivelului de dezvoltare locală și a calității serviciilor publice.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
	<i>Descentralizare 2015-2016.</i>	
	Asigurarea unui management performant în administrația publică	
	Operaționalizarea, la Centrul Guvernului, a unei structuri de tip Strategy Unit, menite să ghideze procesul de planificare strategică	Creșterea capacității de planificare strategică, abordarea planificării strategice în mod integrat, unificarea metodelor și procedurilor în vederea îmbunătățirii procesului de elaborare a strategiilor de către ministerele de linie. O mai bună coordonare a procesului de transpunere în practică a strategiilor, monitorizarea pro-activă a calității documentelor strategice sectoriale.
	Implementarea Planului Anual de Lucru al Guvernului pentru 2015	Consolidarea procesului de planificare strategică și prioritizare a politicilor guvernamentale, monitorizare a rezultatelor priorităților politice și financiare, în corelare cu prioritățile la nivel european și cu cele ale <i>Strategiei Fiscale-bugetare</i> . Consolidarea programului legislativ pentru anul în curs. Grad crescut de transparență în actul de guvernare.
	Revizuirea cadrului legal incident în procedurile de transparență decizională	Îmbunătățirea reglementărilor din domeniu, astfel încât să fie asigurată o implementare eficientă a principiului transparenței decizionale. Asigurarea accesului liber și neîngrădit la informații de interes public, instituțiile fiind obligate să își desfășoare activitatea de o manieră deschisă față de public.
	Crearea și implementarea unui mecanism de monitorizare a utilizării sistemelor și instrumentelor de management al calității în administrația publică	Punerea în aplicare, într-o manieră coerentă și coordonată, a managementului calității. Creșterea gradului de utilizare în administrație a sistemelor și instrumentelor de management al calității.
	Redefinirea cadrului strategic, instituțional și legislativ în domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici, în concordanță cu documentele programatice și strategice aprobate la nivel național: - elaborarea proiectului <i>Strategiei privind funcția publică pentru perioada 2015-2020</i> ; - elaborarea proiectului <i>Strategiei privind formarea profesională pentru perioada 2015-2020</i> ; - revizuirea proiectelor de acte normative privind modificarea/completarea legislației primare din domeniu (legile nr. 188/1999 și 7/2004) <i>prin corelare cu Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020</i> ; - monitorizarea, în continuare, a aplicării unitare a legislației privind funcția publică și funcționarii publici, precum și a celei referitoare la respectarea normelor de conduită aplicabile acestei categorii de personal.	Asigurarea unui management coerent și performant al funcției publice și funcționarilor publici, cu accent pe modernizarea proceselor de recrutare, selecție, promovare, evaluare a performanțelor profesionale individuale și motivare în sectorul public. Promovarea unei politici de management al funcției publice și funcționarilor publici bazată pe profesionalism și integritate.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
	Organizarea de programe de formare specializată și perfecționare profesională, în special în domeniile prioritare stabilite prin OPANFP	Dezvoltarea competențelor personalului din administrația publică centrală și locală (funcții publice generale de conducere și execuție, funcții publice specifice asimilate acestora, personal contractual). Corelarea competențelor care vor fi dezvoltate cu domeniile prioritare de formare (inclusiv planificare strategică și bugetară), stabilite pe baza nevoilor de instruire instituționale și a direcțiilor strategice naționale. Îmbunătățirea calității serviciilor publice furnizate beneficiarilor.
	Emiterea și monitorizarea implementării <i>Cadrului Național de Interoperabilitate</i>	Asigurarea interoperabilității semantice la nivelul sistemelor informaționale din administrație (inclusiv pentru proiectele aflate în curs de implementare), cât și a interoperabilității trans-frontaliere cu sistemele UE și internaționale. Reducerea numărului de surse de date redundante în administrația publică și sporirea capacității de furnizare a datelor inter-instituționale, prin folosirea de formate standard de date.
	Analiza cerințelor de dezvoltare a TIC la nivel național: - finalizarea proiectului <i>Analiză la nivel național a Sectorului Societate Informațională și planificarea pentru cadrul financiar 2014 - 2020.</i>	Pregătirea pentru implementarea și monitorizarea intervențiilor în domeniul comunicațiilor electronice, tehnologiei informației și societății informaționale din perioada de programare 2014-2020. Stabilirea nevoilor de dezvoltare la nivel național în sectorul TIC, în legătură directă cu alte sectoare economice, analiza comparativă a nevoilor identificate cu politicile existente, astfel încât să fie evitate blocajele instituționale și administrative pentru o absorbție eficientă a fondurilor în domeniu.
	Îmbunătățirea calității reglementărilor	
	Sistematizarea și unificarea legislației: - inventarierea și analiza stocului legislativ existent; - propunerea celor mai potrivite metode de simplificare a legislației, pe baza unor criterii de prioritarizare; - implementarea efectivă a măsurilor de simplificare a legislației.	Asigurarea unui cadru legislativ simplu, clar și accesibil, care să aducă beneficii cetățenilor și mediului de afaceri și să favorizeze dezvoltarea economică.
	Reducerea birocrăției	
	Implementarea unor soluții IT pentru simplificarea unor proceduri orizontale, trans-sectoriale pentru mediul de afaceri (pe modelul ghișeului unic)	Reducerea sarcinilor administrative pentru mediul de afaceri, cu impact pozitiv asupra competitivității economice.
	Realizarea unui plan integrat pentru simplificarea procedurilor administrative aplicabile cetățenilor	Simplificarea procedurilor administrative aplicabile cetățenilor pe baza unei planificări integrate, coerente și coordonate.
Îmbunătățirea condițiilor privind locuirea la nivel național	Crearea unui mecanism pentru evaluarea impactului măsurilor de simplificare a procedurilor administrative aplicabile cetățenilor	Evaluarea periodică a impactului măsurilor de simplificare a procedurilor administrative aplicabile cetățenilor și ajustarea planului în funcție de evoluțiile constatate.
	Elaborarea <i>Strategiei Naționale a Locuirii</i> Implementarea proiectului <i>Coordonarea și selecția eficientă și transparentă a proiectelor de infrastructură</i>	Crearea și asigurarea cadrului instituțional și legislativ în scopul implementării de măsuri adaptate la specificul obiectivelor stabilite prin documentele strategice naționale și europene referitoare la locuire.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
	<p>finanțate din instrumente structurale și de la bugetul de stat pentru perioada 2014-2020 (cu Banca Mondială), ale cărui rezultate contribuie la fundamentarea strategiei sus-menționate. În cadrul acestui proiect vor fi elaborate rapoarte privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evaluarea pieței locuințelor și dezvoltarea infrastructurii sociale; - modul în care dezvoltarea de locuințe și a infrastructurii sociale de la bugetul de stat pot completa investițiile realizate din fonduri UE; - mecanismele propuse de selecție și de stabilire a priorităților pentru proiectele de investiții în locuințe și infrastructură socială, finanțate de MDRAP. 	
	Elaborarea cadrului legislativ pentru înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor	Reglementarea aspectelor juridice, economice și tehnice privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari din cadrul condominiilor, precum și administrarea, întreținerea și folosirea imobilelor sau grupurilor de imobile din condominii.
	Elaborarea unei legi a locuinței	Reglementarea aspectelor sociale, economice, tehnice și juridice ale construcției și folosinței locuințelor.
Îmbunătățirea administrării fondurilor europene	Implementarea Planului de măsuri prioritare pentru întărirea capacității de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune 2007-2013 și fondurilor europene structurale și de investiții 2014-2020	Evitarea dezangajării unor sume importante la 31 decembrie 2015. Crearea condițiilor pentru atingerea unui nivel de absorbție de minimum 80%. Demararea adecvată a exercițiului financiar 2014-2020.
Asigurarea securității rețelelor și a sistemelor informatice	Dezvoltarea sistemului național de securitate cibernetică	Dezvoltarea capacităților operaționale ale CERT-RO (<i>Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică</i>), pentru a monitoriza și implementa principiile furnizate de COM prin legislația pentru securitate cibernetică, precum și pentru a elabora amendamente pentru îmbunătățirea expertizei tehnice a CERT-RO.
Continuarea reformei privind sistemul de achiziții publice	Definitivarea și adoptarea Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice pentru perioada 2014-2020 Obiectivul general al strategiei este reforma globală a sistemului achizițiilor publice.	Optimizarea funcționalității sistemului achizițiilor publice.
	Monitorizarea îndeplinirii măsurilor Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice pentru perioada 2014-2020 și elaborarea rapoartelor de progres pentru analiza guvernului	Identificarea blocajelor în implementarea strategiei și adoptarea unor soluții de remediere.
	Elaborarea și adoptarea pachetului legislativ pentru transpunerea prevederilor Directivelor 2014/23/UE (concesiuni), 2014/24/UE (achiziții clasice) și	Asigurarea conformității cu acquis-ul comunitar în domeniul achizițiilor publice.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
	2014/25/UE (achiziții în sectoarele de utilități) și revizuirea prevederilor privind căile de atac printr-un act normativ separat.	
Îmbunătățirea mediului de afaceri		
Diversificarea instrumentelor financiare destinate susținerii IMM-urilor cu capacitate de dezvoltare rapidă	Crearea unei rețele de business angels, prin: <ul style="list-style-type: none"> - crearea cadrului legislativ; - operaționalizarea rețelei. 	Creșterea numărului de proiecte inovative ale IMM-urilor fără istoric de funcționare, cu risc sporit de finanțare. Atragerea în rețea a principalilor investitori de pe piață cu experiență în finanțarea unor astfel de proiecte.
Dezvoltarea mentoratului pentru susținerea IMM-urilor în accesarea instrumentelor financiare	Lansarea și implementarea Programului SMALL BUSINESS SUPPORT	Facilitarea accesului IMM-urilor la servicii de consultanță specializată și dezvoltarea unei piețe a consultanței durabile în România ¹⁴⁵ .
	Înființarea instituției Mediatorului de credite	Creșterea ratei de succes a proiectelor bancabile depuse de IMM-uri pentru obținerea creditelor.
Dezvoltarea serviciilor suport pentru stimularea antreprenoriatului și a creativității	Servicii de consiliere pentru fermieri, micro-întreprinderi și întreprinderi mici din mediul rural	Creșterea performanțelor manageriale ale fermierilor, grupurilor de producători pentru reorientarea calitativă a producției și pentru aplicarea practicilor de producție competitive; reorientarea calitativă a producției, pentru aplicarea practicilor de producție competitive, pentru respectarea standardelor comunitare.
	Servicii de informare, sprijin, asistență tehnică și consiliere pentru mediul de afaceri (tineri, studenți, întreprinzători și potențiali întreprinzători)	Dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul IMM-urilor prin acțiuni de mentorat în vederea creșterii competitivității acestora pe piețele locale și pe terțe piețe.
Crearea unui mediu investițional favorabil realizării investițiilor publice și private	Asigurarea unor servicii integrate de export pentru IMM-urile românești	Crearea rețelei de export în vederea orientării IMM-urilor către cerințele pieței și pregătirea acestora pentru a face față presiunilor concurențiale de pe terțe piețe.
	Acordarea de ajutor de stat pentru stimularea investițiilor cu impact major în economie	Stimularea creșterii economice prin realizarea de investiții cu efect multiplicator în economie.
	Îmbunătățirea activității cadastrale, prin: <ul style="list-style-type: none"> - accelerarea procesului de înregistrare a proprietăților în România; - reglementarea domeniului cadastrului și a publicității imobiliare dintr-o perspectivă unitară și modernă, prin adoptarea Legii Sistemului Integrat de Cadastru și Carte Funciară; - unificarea, standardizarea și automatizarea 	Creșterea numărului imobilelor din mediul urban și rural înregistrate în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară. Creșterea eficienței serviciilor prestate de ANCPPII puse la dispoziția cetățenilor și autorităților. Simplificarea procedurilor și proceselor de înregistrare sporadică și sistematică a imobilelor. Facilitarea accesului publicului la evidențele de cadastru și carte funciară

¹⁴⁵ Ambele componente se implementează în România din 1993, fiind susținute, până în prezent 500 de întreprinderi, din care 400 prin componenta BAS și 100 prin componenta EGP. De asemenea, au fost instruiți 100 de consultanți locali, iar Asociația Consultanților în Management din România (AMCOR) a primit asistență tehnică pentru dezvoltarea capacității instituționale

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
	proceselor de actualizare și consultare a evidenței cadastral-juridice administrate de ANCPI	administrare de ANCPI, prin intermediul <i>Sistemului Integrat de Cadastru și Carte Funciară</i> îmbunătățirea furnizării serviciilor ANCPI și reducerea costurilor administrative, asigurarea compatibilității sistemului cu producția de date spațiale și standardele INSPIRE.
Promovarea sectoarelor de viitor¹⁴⁶	Creșterea competitivității întreprinderilor/exploatațiilor agricole care procesează și asigură marketingul produselor agricole și agro-alimentare	Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și agroalimentare și a productivității muncii din sectorul agricol și agro-alimentar.
	Dezvoltarea și diversificarea lanțurilor de aprovizionare din sectorul agro-alimentar	Creșterea ponderii produselor alimentare și agroalimentare de înaltă tehnologie, comercializate prin lanțul de aprovizionare pe piețele locale/regionale. Implementarea unor soluții inovatoare, care să genereze beneficii directe pentru toți actorii participanți în lanțul de aprovizionare și să contribuie la dezvoltarea economiilor rurale.

Tinte naționale Europa 2020

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
Ocuparea forței de muncă		
Promovarea sustenabilității și a calității ocupării, precum și susținerea mobilității forței de muncă	Crearea unui sistem de analiză periodică a pieței muncii	Îmbunătățirea programelor/măsurilor active de ocupare și orientarea lor către ocupațiile solicitate de piața muncii. Creșterea transparenței privind informațiile furnizate referitor la noile locuri de muncă vacante și asupra oportunităților de angajare.
	Crearea Registrului Electronic al Tinerilor NEET	Îmbunătățirea calității serviciilor oferite tinerilor NEET ca urmare a analizelor realizate pe baza datelor înregistrate, realizarea convergenței între datele înregistrate și cele provenite din sursele de date statistice în vederea fundamentării unor măsuri dedicate tinerilor NEET.
	Integrarea pe piața muncii a tinerilor care nu sunt ocupați sau nu sunt incluși în sistemul de educație sau formare, inclusiv a celor aflați în risc de excludere socială din comunitățile marginalizate (implementarea <i>garanției pentru tineri</i>)	Creșterea participării pe piața muncii și îmbunătățirea competențelor profesionale în rândul tinerilor NEET, cu accent pe tinerii de etnie romă și cei din mediul rural, înregistrați la <i>Serviciul Public de Ocupare</i> .
	Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri	Creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o

¹⁴⁶ Sectoarele industriale de viitor stabilite în proiectul *Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014-2020* sunt: turism și eco-turism; textile și pielărie; lemn și mobilă; industrii creative; industria auto și componente; TIC; procesarea băuturilor și alimentelor; sănătate și produse farmaceutice; energie și management de mediu; bio-economie

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
		activitate agricolă ca manageri de exploatare și îmbunătățirea competitivității sectorului agricol, în contextul îmbătrânirii forței de muncă din sectorul agricol și a declinul demografic din zonele rurale.
	Implementarea schemei de ajutor de stat privind realizarea unor investiții de către întreprinderi și creare de locuri de muncă	Reducerea decalajelor economice la nivel regional, redresarea economiei românești și creșterea participării la piața muncii.
Cercetare, dezvoltare, inovare		
Stimularea creșterii investițiilor private în CDI	Dezvoltarea activităților de CDI în sectorul privat	Creșterea numărului de întreprinderi inovatoare și a performanței în domeniul inovării, ca urmare a dezvoltării de soluții bazate pe tehnologii avansate, relevante pentru sectoarele economice cu potențial de specializare inteligentă.
	Crearea de parteneriate public-private pentru CD și pentru transfer de cunoștințe	Întărirea legăturii dintre institutele de CD/universități și mediul economic pentru valorificarea rezultatelor de CD și a infrastructurilor de CD existente, și creșterea competitivității întreprinderilor.
	Acordarea de facilități fiscale întreprinderilor cu activitate de CD	Îmbunătățirea cadrului legislativ referitor la aplicarea deducerilor pentru cheltuielile de CD ale întreprinderilor la determinarea profitului impozabil Creșterea cheltuielilor private de CDI cu 2,4% în 2015, comparativ cu 2014.
	Instruirea cercetătorilor și a inginerilor în problematica drepturilor industriale și a proprietății intelectuale pentru îmbunătățirea transferului tehnologic	Dezvoltarea capacității de gestiune a proprietății intelectuale prin asigurarea, în întreprinderi, a unui număr adecvat de profesioniști în domeniul transferului tehnologic și comercializării rezultatelor CD.
Îmbunătățirea capacității și a performanțelor sistemului de cercetare pentru creșterea eficienței investițiilor în domeniul CDI	Îmbunătățirea capacității ANCSI de a monitoriza sistemul național de CDI: - crearea unui portal informațional al infrastructurilor și resurselor umane din domeniul cercetării; - elaborarea <i>Ghidului pentru stabilirea structurii rapoartelor anuale standardizate ale unităților de cercetare.</i>	Implementarea principiilor de transparență în ceea ce privește informațiile din sistemul public de CDI pentru asigurarea vizibilității cercetătorilor și infrastructurilor naționale de cercetare și pentru îmbunătățirea managementului sistemului de CDI prin unificarea sistemelor de raportare a activităților de CDI desfășurate de unitățile de profil.
	Elaborarea Foii naționale de parcurs privind infrastructurile de CDI	Asigurarea cadrului pentru continuarea dezvoltării bazei materiale pentru cercetare și utilizarea adecvată a celei disponibile, precum și creșterea eficienței investițiilor în infrastructuri de CD.
	Continuarea dezvoltării infrastructurii de CD	Dezvoltarea unei baze materiale de înaltă performanță pentru cercetare, cu impact științific și tehnologic major în domeniile de specializare inteligentă și valorificarea potențialului clusterelor existente/emergente.
	Atragerea de cercetători cu înalte competențe din străinătate	Deschiderea sistemului românesc de CDI către mediul științific european și internațional, în conformitate cu obiectivele <i>Spațiului European de Cercetare.</i>
	Sprijinirea participării românești la programe de CDI europene și internaționale	Creșterea participării românești la activitățile de CD de la nivelul UE și, implicit, a vizibilității cercetării românești la nivel european și internațional.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
Mediu și schimbări climatice		
Operaționalizarea Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice 2013-2020	Elaborarea Planului Național de Acțiune privind Schimbările Climatice, pentru transpunerea Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice 2013-2020	Identificarea și implementarea măsurilor și politicilor la nivel sectorial, vizează trecerea la o creștere economică bazată pe emisii reduse de CO ₂ . Planul permite prioritizarea măsurilor din punct de vedere al costurilor și beneficiilor. De asemenea, permite mai buna evaluare a rezultatelor pentru măsurile propuse, la nivel sectorial și macroeconomic, prin stabilirea unor indicatori relevanți.
	Creșterea gradului de informare și conștientizare a populației privind modul de adaptare și atenuare a efectelor schimbărilor climatice	Reducerea semnificativa a pierderilor economice provocate de schimbările climatice; îmbunătățirea comunicării, informării, educației și conștientizării populației asupra riscului pe care îl prezintă schimbările climatice.
	Crearea unei baze naționale de date privind schimbările climatice și posibilitatea gestionării electronice a datelor	Îmbunătățirea prognozelor privind evoluția factorilor climatici precum temperatura, regimul precipitațiilor și alții asemenea, inclusiv variabilitatea lor și apariția evenimentelor meteorologice extreme. Va crește astfel viteza de răspuns a autorităților centrale și locale, dar și a populației la fenomenele meteorologice extreme și se vor putea eficientiza măsurile de prevenire a schimbărilor climatice în ariile de interes.
Îmbunătățirea sistemelor de protecție împotriva riscului de inundații	Realizarea exercițiilor de simulare privind apărarea împotriva inundațiilor	Îmbunătățirea comunicării, informării, educației și conștientizării populației asupra riscului pe care îl prezintă inundațiile.
	Extinderea și modernizarea sistemelor de protecție împotriva riscului de inundații	Refacerea și întreținerea infrastructurii are rol de apărare împotriva inundațiilor; realizarea de noi lucrări hidrotehnice pentru protecția împotriva inundațiilor în zonele localităților cu risc ridicat la inundații reducerea pierderilor directe și indirecte de natură socială și economică, precum și a nevoii de sprijin extern; modernizarea sistemului de comandă a incidentelor și a sistemelor IT asociate pentru îmbunătățirea capacității de răspuns și a coordonării în caz de incidente majore; creșterea gradului de protecție a populației.
	Îmbunătățirea prognozelor hidrologice	Creșterea eficacității prognozelor și avertizărilor hidrologice în caz de inundații, prin mai buna utilizare a sistemelor de monitorizare și avertizare timpurie, pentru informarea promptă a autorităților locale care dețin responsabilitatea legală pentru informarea și protejarea populației.
	Organizarea de mese rotunde/ seminarii la nivel regional și local pentru propunerea de soluții privind problema riscului de inundații și schimb de informații privind elaborarea celor mai bune practici pentru gestionarea schimbărilor climatice	Facilitarea tranziției necesare în atitudini și comportament și îmbunătățirea capacității generale de atenuare a efectelor generate de schimbările climatice.
Instruirea personalului implicat în aplicarea efectivă a legislației de mediu a UE referitoare la evaluarea strategică de mediu (SEA) și la evaluarea impactului asupra mediului (EIA)	Formarea profesională a personalului autorităților competente pentru protecția mediului privind evaluarea impactului asupra mediului și evaluarea de mediu pentru perioada 2014-2020	Formarea unui număr de 400 de persoane din cadrul autorităților de protecție a mediului și Autorităților de Management implicate în accesarea fondurilor europene va avea ca efect creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în domeniul aviației civile	Acreditarea Aeroportului Internațional Henri Coandă București (AIHCB) conform standardului de certificare a managementului emisiilor de CO ₂ prevăzut în Programul de Acreditare a Nivelurilor de CO ₂ pentru Aeroporturi ¹⁴⁷	Eficientizarea activităților aeroportuare și recunoașterea la nivel european a performanțelor în gestionarea și reducerea emisiilor de CO ₂ rezultate din activitățile aeroportuare (emisii rezultate din energia utilizată în clădirile aeroporturilor și la operarea infrastructurii, transportul la și de la aeroport, vehiculele utilizate pe platforme, deplasarea aeronavelor la sol etc.).
Promovarea în rândul autorităților locale și a populației a necesității valorificării energetice a deșeurilor solide municipale în instalații de cogenerare de înaltă eficiență	Încheierea unui parteneriat în bioenergie care, printre alte măsuri menite să contribuie la dezvoltarea sectorului bioenergiei în România, își va propune să promoveze și construirea de către autoritățile locale a unor instalații de incinerare, ce vor fi incluse în CET-uri	Creșterea gradului de informare și conștientizare a autorităților locale și a populației privind necesitatea eliminării deșeurilor municipale, prin valorificarea energetică a combustibilului alternativ rezultat din acestea și tratarea termică a deșeurilor solide municipale în instalații de cogenerare de înaltă eficiență.
Surse regenerabile de energie		
Îmbunătățirea eficienței sistemelor de sprijin pentru energia din surse regenerabile	Evaluarea periodică (anuală) a indicatorilor specifici (investiție specifică/MW putere instalată, rata internă de rentabilitate) necesari analizei de supracompensare a sistemului de promovare prin certificate verzi	Determinarea valorilor indicatorilor specifici va contribui la evitarea supracompensării pentru una sau mai multe dintre tehnologiile aplicate în producerea energiei electrice din surse regenerabile.
Finanțarea proiectelor de investiții din domeniul surselor regenerabile de energie	Implementarea unui mecanism de finanțare privind realizarea de investiții inițiale și re tehnologizarea hidrocentralelor	Implementarea proiectelor de investiții pentru producerea energiei din surse regenerabile (cofinanțate din <i>Fondul pentru mediu</i>) va contribui la creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie și, implicit, la atingerea țintei <i>Europa 2020</i> în acest domeniu. Se estimează, de asemenea, contribuții la îmbunătățirea calității mediului, conservarea și protejarea ecosistemelor, precum și la dezvoltarea economică a regiunilor în care se realizează investițiile. După implementarea proiectelor, capacitatea totală instalată anual va fi de 4,65 MW.
	Implementarea unui mecanism de finanțare privind realizarea de investiții inițiale și re tehnologizarea centralelor de producere a energiei termice ce utilizează energia geotermală	Va fi extinsă producția de energie termică din surse regenerabile. După implementarea proiectelor, capacitatea totală instalată anual va fi de 8,4 MW.
	Susținerea producției de energie din surse regenerabile mai puțin exploatate (biomasa/biogaz, geotermal)	Investițiile de creștere a producției de energie din surse regenerabile mai puțin exploatate, cofinanțate prin FESI, vor contribui la reducerea emisiilor de carbon în atmosferă generate de sectorul energetic, prin înlocuirea unei părți din cantitatea de combustibili fosili consumați în fiecare an (cărbune, gaz natural).

¹⁴⁷ Programul de Acreditare a Nivelurilor de CO₂ pentru Aeroporturi (Airport Carbon Accreditation Program), lansat în iunie 2009 de Consiliul Aeroporturilor Internaționale, are ca scop evaluarea performanțelor aeroporturilor în gestionarea și reducerea emisiilor de CO₂ rezultate din activitățile aeroportuare și aplicarea unui standard european pentru aeroporturi care include 4 nivele de acreditare: *cartografiere* (evaluarea emisiilor de CO₂ sau stabilirea amprente de CO₂ a aeroportului), *reducere* (aplicarea unor măsuri de reducere a emisiilor), *optimizare* (optimizarea activităților aeroportuare) și *neutralitate* (aplicarea unor măsuri de plafonare a emisiilor prin introducerea posibilităților de offset).

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
Eficientizarea politicii energetice naționale	Finalizarea elaborării și adoptarea <i>Strategiei energetice a României pentru perioada 2015-2035</i>	Noua strategie energetică va contribui la raționalizarea politicii din acest domeniu, prin adaptarea obiectivelor și direcțiilor de acțiune la evoluțiile naționale și internaționale.
Eficiență energetică		
Îmbunătățirea eficienței energetice	Modernizarea parcului de material rulant la METROREX prin achiziția de material rulant de generație nouă - achiziționarea, testarea, recepționarea și punerea în circulație a 8 trenuri noi, inclusiv echipamente de siguranță a traficului - ATC îmbarcat pe trenuri	Prin extinderea achiziției de trenuri cu încă 8 trenuri noi (inclusiv echipamente de siguranță a traficului), vor fi aduse contribuții la creșterea siguranței în exploatare, îmbunătățirea condițiilor de confort pentru călători și reducerea consumului de energie electrică. Se estimează o economie anuală de energie de 29% față de consumul actual de energie al METROREX. .
	Promovarea unor sisteme de măsură, evidență și monitorizare a consumurilor de energie de pe platformele industriale	Pe baza sistemelor de măsură, evidență și monitorizare a consumurilor de energie, rezultatele auditurilor energetice vor deveni mai precise și fiabile, îmbunătățind calitatea măsurilor reale de eficiență energetică prevăzute prin auditurile energetice. Prin introducerea sistemelor de monitorizare, se pot obține economii de cca. 1.800 tep/an în cazul implementării unor măsuri non-cost, iar în cazul unor măsuri adiționale de creștere a eficienței, economiile obținute pot depăși 5.000 tep/an (începând cu primii trei ani de la finalizarea proiectelor). Aceste economii contribuie la reducerea consumului de energie primară în industrie, a intensității energetice în economie și a emisiilor de CO ₂ produse de consumul de energie.
	Realizarea și modernizarea centralelor electrice de cogenerare de înaltă eficiență (maximum 8 MWe) pe gaz natural și biomasă la nivelul întreprinderilor și care utilizează gaze reziduale provenite din procese industriale	Prin intervențiile finanțate, se preconizează o creștere a puterii instalate în cogenerare cu până la 50 MWe (cogenerare bazată pe gaz natural, biomasă și recuperarea gazelor reziduale industriale) la nivelul întreprinderilor/parcurilor industriale care înregistrează consumuri de peste 200 tep/an. Prin măsurile promovate se va reduce atât consumul de energie primară în industrie, cât și emisiile de CO ₂ , în urma producerii aceleiași cantități de energie printr-un consum redus de combustibili.
	Modernizarea sistemelor centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate	Prin execuția lucrărilor la sistemele de centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate se vor reduce pierderile de energie de la cca. 26,7%, în 2013, la cca. 15%, în anul 2023.
	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public	Prin implementarea acestui pachet de măsuri, va crește numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie și va scădea consumul de energie în clădirile rezidențiale și publice și în iluminatul public.
Educație		
Continuarea reformelor în domeniul educației și formării profesionale la toate nivelurile	Dezvoltarea educației timpurii (0-6 ani) prin clarificarea, din punct de vedere legislativ, a organizării	Măsura va conduce, în general, la universalizarea serviciilor de educație timpurie, creșterea calității educației timpurii și a nivelului de participare la

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
pentru asigurarea unui învățământ adaptat cerințelor pieței muncii și centrat pe dezvoltare personală și socială	<p>și funcționării serviciilor de educație timpurie, ca servicii integrate, pentru a deveni, treptat, servicii universale prin următoarele etape:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea/revizuirea și aprobarea documentelor care privesc organizarea, funcționarea și acreditarea serviciilor de educație timpurie (nivel antepreșcolar și nivel preșcolar), precum și a celor care au în vedere conținutului educativ pentru educația timpurie antepreșcolară; - adoptarea și inițierea <i>Programului național de stimulare timpurie a copilului</i>, în vederea atingerii potențialului individual maxim al copiilor. 	<p>acest nivel de educație și, în special, la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea condițiilor pentru generalizarea treptată a cuprinderii copiilor de 5, 4 și 3 ani în învățământul preșcolar; - creșterea, până la 95%, a procentului de cuprindere a copiilor de 4-6 ani în învățământul preșcolar; - dezvoltarea și creșterea calității sistemului de formare continuă și inițială a personalului didactic din educația timpurie și extinderea tematicilor către: educația incluzivă, educația <i>outdoor</i>, educația socio-emoțională, cercetarea educațională, profesorul reflexiv etc. și, implicit, încurajarea și stimularea cadrelor didactice în direcția micro-cercetării educaționale; - asigurarea accesului și a unei participări sporite la educația timpurie, care vor constitui baza pentru succesul educațional ulterior al copiilor astfel încât să se realizeze cuprinderea tuturor copiilor de vârstă corespunzătoare în clasa pregătitoare și în clasa I și, pe termen lung, să scadă rata părăsirii timpurii a școlii.
	Modernizarea curriculumului școlar pentru învățământul gimnazial, liceal, profesional și tehnic și îmbunătățirea sistemului de evaluare a elevilor	Modernizarea curriculumului școlar pentru nivelurile amintite va conduce la asigurarea echilibrului între partea aplicativă și cea informativă a programelor de studii. De asemenea, rezultatele administrării testării elevilor în cadrul Programului Internațional din domeniul educației dezvoltat de OECD - PISA 2015 vor fi analizate și vor fundamenta măsurile de adaptare a curriculumului și a programelor școlare.
	Consolidarea accesului la resurse digitale în învățământul preuniversitar și evaluarea manualelor (inclusiv digitale) pentru clasa a III-a și a IV-a	Creșterea gradului de utilizare a instrumentelor TIC, în procesele de învățare – predare – evaluare din învățământul preuniversitar.
	Identificarea necesităților investiționale pentru fiecare unitate de învățământ în parte, astfel încât aceasta să poată obține avizul de funcționare	Îmbunătățirea infrastructurii școlare prin respectarea standardelor în vigoare pentru funcționarea unor unități de învățământ moderne.
	Elaborarea unei <i>Strategii Naționale privind infrastructura educațională</i>	Realizarea unei cartografieri generale, realizarea de standarde și stabilirea de criterii pentru investiții și dotări în sistemul educațional.
	Configurarea completă, la nivelul MECS, a unui mecanism de culegere și procesare de date prin <i>Sistemul informatic integrat al învățământului din România (SIIR)</i>	Îmbunătățirea competențelor pentru utilizarea resurselor și instrumentelor digitale a cadrelor didactice și eficientizarea procesului de culegere și procesare a datelor din sistemul educațional.
	<p>Consolidarea învățământului profesional și tehnic, mai ales a componentei de învățare la locul de muncă prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adoptarea <i>Strategiei formării profesionale din România în perioada 2014-2020</i>; - elaborarea studiului de fezabilitate privind dezvoltarea învățării la locul de muncă în formarea profesională 	Îmbunătățirea calității programelor de formare profesională inițială cu o componentă importantă de învățare la locul de muncă.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
	<p>inițială;</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea direcțiilor de acțiune pentru realizarea unui sistem care să răspundă cât mai bine nevoilor angajatorilor. 	
Asigurarea deschiderii sistemului de educație și formare către toți tinerii și asigurarea accesului egal la educație, în special pentru grupurile cu riscuri particulare	Adoptarea și demararea implementării <i>Strategiei privind reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii</i>	Coordonarea tuturor politicilor naționale în domeniu și asigurarea creșterii nivelului de finanțare europeană pentru proiectele care vizează combaterea părăsirii timpurii a școlii în vederea prevenirii și combaterii fenomenului.
	Finalizarea și adoptarea unui set de proceduri privind identificarea și monitorizarea copiilor aflați în afara sistemului de educație	Impactul estimat al aplicării setului de proceduri astfel realizat este scăderea abandonului școlar cu cel puțin 25-30%. Măsura va permite dezvoltarea de politici mai bine focalizate pe categorii vulnerabile de copii aflați în afara sistemului de educație sau în risc major de abandon școlar.
	Extinderea măsurilor de prevenire și intervenție privind părăsirea timpurie a școlii, inclusiv prin sprijin individualizat pentru elevii expuși riscului de părăsire timpurie, prin: <ul style="list-style-type: none"> - inventarierea intervențiilor de tipul <i>Școala după școală</i> derulate la nivel național până în prezent; - extinderea programelor de tipul <i>Școala după școală</i>. 	Creșterea nivelului performanțelor școlare și scăderea ratei părăsirii timpurii a școlii.
	Implementarea unor măsuri de compensare/corecție pentru grupurile dezavantajate, prin: <ul style="list-style-type: none"> - extinderea programelor de tipul <i>A doua șansă</i>, cu precădere în zonele rurale și în cele cu populație de etnie romă; - dezvoltarea profesională a personalului de sprijin (mediatori școlari, consilieri, cadre didactice de sprijin), cu un rol important pentru sprijinirea elevilor care au abandonat școala ce activează în unitățile de învățământ care implementează programe de tipul <i>A doua șansă</i>. 	<p>Extinderea programelor de tip <i>A doua șansă</i>, cu precădere în zonele rurale și în cele cu populație de etnie romă.</p> <p>Asigurarea funcționalităților <i>Centrelor comunitare de învățare permanentă</i>.</p> <p>Îmbunătățirea competențelor pentru asigurarea accesului egal la educație a persoanelor din grupurile dezavantajate pentru aproximativ 20% din personalul total instruit/format anual.</p>
	Consolidarea pachetului social pentru educație, vizând elevii aparținând grupurilor cu riscuri particulare (elevii din mediul rural, copii de etnie romă etc.), prin: <ul style="list-style-type: none"> - continuarea programelor sociale ale MECS pentru învățământul preuniversitar (<i>Cornul și laptele, Bani de liceu, Euro 200, Rechizite școlare, Acordarea de burse, Decontarea transportului</i>); - extinderea programului <i>Microbuze școlare</i>; - acordarea bursei profesionale pentru elevii din învățământul profesional și tehnic cu durată de doi și trei ani. 	Crearea condițiilor pentru asigurarea de șanse egale la educație pentru elevii proveniți din grupurile cu risc ridicat de părăsire timpurie a școlii, creșterea nivelului de participare școlară și prevenirea părăsirii timpurii a școlii în rândul acestora.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
Asigurarea unui învățământ superior deschis, de calitate, competitiv și adaptat pieței muncii	Adoptarea și demararea implementării <i>Cadrul strategic pentru creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România 2014-2020</i>	Coordonarea tuturor politicilor naționale în domeniu și creșterea nivelului de finanțare europeană pentru proiectele care vizează sporirea accesului la învățământ terțiar și creșterea calității acestuia.
	Sprijinirea studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților non-tradiționali pentru participarea în învățământul terțiar prin: <ul style="list-style-type: none"> - continuarea implementării programelor sociale pentru studenți: burse, subvenții pentru cazare și masă, decontarea parțială a transportului; - realizarea de studii de impact privind principalele politici sociale (sistemul național de burse studențești, serviciile sociale, locurile speciale alocate pentru tinerii romi); - elaborarea unui document strategic de tip <i>Carte albă</i> privind echitatea și accesul în învățământul superior din România; - realizarea unui raport de evaluare a sistemului de învățământ superior din perspectiva echității și accesului egal (evaluare internațională, în cadrul inițiativei Procesului Bologna – <i>Peer Learning for the Social Dimension</i>, prin proiectul <i>Internaționalizare, echitate și management universitar pentru un învățământ superior de calitate</i>). 	Îmbunătățirea accesului tinerilor din grupurile cu riscuri particulare la învățământul superior. Definirea unor soluții sistemice, agreate prin consultare publică, de îmbunătățire a accesului și echității în învățământul superior, ținând cont de pilonul echitate, parte a <i>Cadrului strategic pentru creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România 2014-2020</i> .
	Consolidarea instrumentelor de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii , în vederea realizării periodice a unor studii de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ superior și de prognoză și diseminare a rezultatelor acestora (în cadrul proiectului <i>Politici bazate pe evidențe și impactul asupra pieței forței de muncă</i>), prin: <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unei platforme informatice care va facilita accesul universităților la instrumentele de monitorizare realizate până în prezent 	Creșterea gradului de adaptare a învățământului superior la cerințele pieței muncii și a gradului de inserție a absolvenților de studii superioare
	Consolidarea unui sistem informatic strategic (SIS) pentru învățământul superior și pentru fundamentarea politicilor educaționale care să includă: <ul style="list-style-type: none"> - actualizarea <i>Registrului Matricol Unic</i> (RMU), utilizând rezultatele și experiența dobândite în cadrul proiectului RMU și interoperabilizarea acestuia cu alte sisteme din domeniul educațional, sau alte domenii de interes public; - crearea <i>Registrului Educațional Integrat</i> (REI), care să 	Îmbunătățirea procesului de colectare sistematică, gestionare și interpretare a datelor statistice în învățământul superior; Obținerea unei imagini coerente a capitalului uman implicat în SIS, precum și a unor informații detaliate ce vor sta la baza formulării și implementării politicilor și strategiilor din domeniul educației; Crearea de premise pentru conectarea la sisteme de gestiune de nivel internațional, la sisteme de clasificare a nomenclatoarelor la nivel european, precum și generarea de rapoarte statistice și de indicatori de performanță,

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
	asigure interoperabilitatea între sistemele de gestiune existente în sectorul educațional, precum și cu sistemele de gestiune dezvoltate în cadrul altor instituții centrale din sectoare de interes public.	care să răspundă cerințelor de <i>benchmarking</i> la nivel național și internațional.
	Îmbunătățirea eficacității organizaționale a MECS prin implementarea unui sistem modern de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și gestionare a titlurilor universitare (prin proiectul omonim PODCA).	Îmbunătățirea calității educației superioare prin eficientizarea derulării acestor procese și proceduri, în mod transparent, cu respectarea normelor legale și a standardelor de calitate și etică în învățământul superior.
	Restructurarea și eficientizarea sistemului de învățământ superior la nivel național, prin dezvoltarea și implementarea unei abordări integrate – consorțiu și calitate învățământ superior (prin proiectul POS DRU <i>Îmbunătățirea calității sistemului național de învățământ superior în conformitate cu schimbările societății bazate pe cunoaștere și cu dinamica pieței muncii</i>).	Creșterea accesului la educație a 1000 de studenți; Formarea/perfecționarea a 500 persoane - actori cheie implicați în procesele și activitățile universitare, la nivel de sistem; Îmbunătățirea managementului universitar prin dezvoltarea unui număr de 10 instrumente/proceduri/metodologii/mecanisme de management.
	Optimizarea și consolidarea proceselor instituționale de monitorizare și raportare desfășurate de MECS la nivelul învățământului superior, prin implementarea unui sistem informatic adecvat (prin proiectul PODCA <i>îmbunătățirea eficacității organizaționale a învățământului superior, prin stabilirea unui set de indicatori specifici și crearea capabilității de gestionare și monitorizare a acestora</i>).	Sistemul va asigura: - furnizarea unui cadru procedural unificat pentru gestionarea finanțării sistemului de învățământ superior; - definirea unui set de indicatori specifici și asigurarea facilităților de control și monitorizare a acestora; - asigurarea stocării datelor și arhivarea pe termen lung a acestora.
Crearea și dezvoltarea unui cadru de învățare pe tot parcursul vieții deschis și accesibil	Adoptarea și demararea implementării <i>Strategiei de învățare pe tot parcursul vieții</i>	Coordonarea tuturor politicilor naționale în domeniu și asigurarea creșterii nivelului de finanțare europeană pentru proiectele care vizează sporirea accesului la educație a adulților cu implicații pozitive asupra productivității muncii și nivelului de competente ale adulților.
	Dezvoltarea cadrului metodologic de implementare a principiilor pentru asigurarea calității în domeniul educației și formării profesionale a adulților prin implementarea legislației corespunzătoare,	Diminuarea birocrăției existente în procesul de autorizare a furnizorilor de formare profesională, acreditare a centrelor de evaluare a competențelor profesionale obținute în sistem nonformal și informal și de recunoaștere a calificărilor dobândite în sistemul național pe piața europeană a muncii. Facilitarea accesului persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, persoanelor din mediul rural și a persoanelor ce părăsesc timpuriu școala la programe de educație și formare profesională. Încurajarea participării adulților la programe de educație și formare profesională sau recunoașterea calificărilor.
	Crearea cadrului instituțional pentru învățarea pe tot	<i>Metodologia privind organizarea și funcționarea Centrelor comunitare de învățare permanentă</i> va reprezenta cadrul de înființare a Centrelor

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
	parcursul vieții prin: - adoptarea <i>Metodologiei privind organizarea și funcționarea Centrelor comunitare de învățare permanentă</i> și înființarea acestor centre	comunitare de învățare permanentă la nivel local prin care va crește nivelul de participare la această formă de educație a adulților din România.
Incluziune socială		
Promovarea incluziunii sociale, reducerea riscului sărăciei și combaterea oricăror forme de discriminare	Asigurarea accesului la servicii sociale de calitate	Îmbunătățirea calității și a eficienței serviciilor sociale și orientarea lor către cele mai vulnerabile categorii de populație. Îmbunătățirea competențelor personalului din instituțiile publice și al furnizorilor de servicii sociale.
	Asigurarea asistenței materiale pentru persoanele cele mai defavorizate	Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială. Asigurarea accesului la educație pentru copiii aflați în risc de marginalizare socială și îmbunătățirea incluziunii sociale a acestora.
	Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici	Creșterea veniturilor gospodăriilor agricole și a nivelului de ocupare a forței de muncă, concomitent cu reducerea fluctuațiilor sezoniere a locurilor de muncă în mediul rural.
	Dezvoltarea infrastructurii de comunicații electronice în bandă largă în zone defavorizate (proiectul RoNet)	Furnizarea de servicii de comunicații electronice în zone rurale defavorizate, contribuind în mod direct la reducerea decalajului digital în zonele rurale. Creșterea nivelului de acces la servicii de e-guvernare în zonele rurale.
Îmbunătățirea accesului persoanelor vulnerabile la servicii de sănătate	Implementarea programelor naționale de sănătate care să răspundă problemelor de sănătate publică prioritare și nevoilor grupurilor populaționale vulnerabile	Intervenții profilactice și curative în domeniul sănătății.
	Asigurarea accesului la medicamentele acordate în ambulatoriu pentru pensionari	Accesul pensionarilor la medicamente acordate în ambulatoriu.
	Dezvoltarea rețelei de asistență medicală organizate la nivelul comunității în vederea soluționării problemelor medico-sociale	Creșterea numărului de asistenți medicali comunitari și mediatori sanitari.
	Definirea unor modele de servicii integrate medico-sociale la nivelul comunităților	Oferirea unor servicii de sănătate specializate la nivelul comunităților locale.
Îmbunătățirea eficienței și a sustenabilității financiare a sistemului de sănătate	Realizarea de achiziții publice în sistem centralizat	Controlul cheltuielilor și realizarea unor economii semnificative pentru sistemul sanitar.
	Elaborarea unor niveluri de referință pentru costurile furnizării de servicii în spitale	Asigurarea unei gestionări eficiente a resurselor financiare din spitale Stabilirea costurilor reale pentru serviciile medicale.
	Dezvoltarea capacității de evaluare a tehnologiilor în sănătate (pentru medicamente, în vederea actualizării listei medicamentelor compensate)	Reducerea costurilor pentru pacienți în privința medicamentelor compensate.

Principalele angajamente (noi sau actualizate) din cadrul programului național de reformă pentru următoarele 12 luni	Principalele măsuri preconizate și precizarea dacă acestea sunt relevante pentru recomandările specifice fiecărei țări	Efectele estimate ale măsurilor (calitative și/sau cantitative)
Gestionarea infrastructurii de sănătate și asistență medicală la nivel regional	Modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate	Îmbunătățirea infrastructurii furnizorilor de servicii medicale. Dotarea cu aparatură/echipamente medicale și mijloace de transport a unităților medicale. Creșterea calității serviciilor medicale.
Creșterea accesului persoanelor la servicii medicale de calitate	Dezvoltarea rețelei de ambulatorii de specialitate și a cunoștințelor și abilităților furnizorilor din asistență medicală primară, precum și îmbunătățirea cadrului de reglementare privind medicina școlară	Dezvoltarea competențelor personalului medical și a eficacității serviciilor oferite. Consolidarea rețelei de medicină școlară.
	Reducerea morbidității și mortalității prin boli transmisibile și netransmisibile prin furnizarea unor servicii preventive/de diagnosticare precoce și organizarea de campanii de informare, educare/intervenții naționale sau locale, mai ales în rândul grupurilor vulnerabile și dezavantajate	Creșterea accesului persoanelor (inclusiv a celor vulnerabile) la programe și servicii esențiale de prevenire, depistare precoce (screening) pentru diagnostic și tratament, menite să reducă povara îmbolnăvirilor. Îmbunătățirea cunoștințelor personalului medical, cu implicarea acestuia în campanii de informare, educație și comunicare. Asigurarea unui grad adecvat de informare și educare a populației, mai ales a celei vulnerabile.
Continuarea informatizării sistemului de sănătate	Realizarea unor sisteme accesibile de telemedicină și organizarea de programe de formare pentru personalul implicat în utilizarea acestor echipamente/tehnologii	Asigurarea accesului la servicii medicale pentru persoanele aflate în comunități îndepărtate și izolate. Furnizarea de servicii medicale de specialitate, ambulatorii, post spitalizare, pacienților externați din spitale. Asigurarea unui personal calificat în domeniul telemedicinei